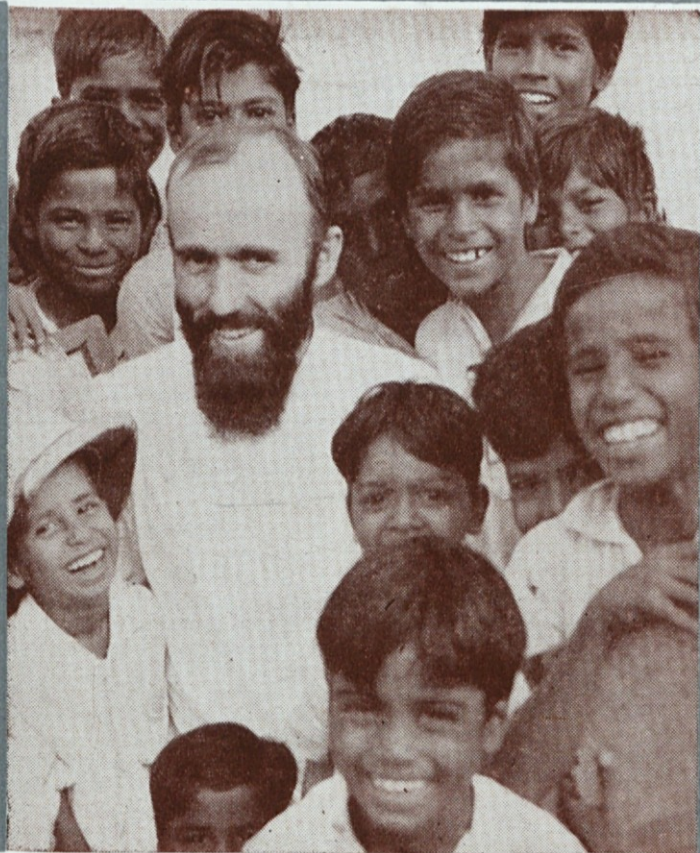

1923 * TRIDESET LET * 1953

Slovensko okno v svet

KATOLISKI MISIJONI

XXVII

Las Misiones Catolicas

ABRIL

Los Capitanes de Baraga

Si al obispo misionero FEDERICO BARAGA, el grande entre los grandes en cuanto a toda la acción misionera eslovena, podemos llamarle "pionero más grande del Reino de Cristo" entre los indios norteamericanos de los tribus Ochipwe y Otawa, no menos justo es el atributo con el cual nos atrevemos a nombrar a los colaboradores y a los sucesores del preclaro misionero „los capitanes de Baraga“. Los capitanes, porque en realidad representan en la historia brillante del catolicismo estadounidense en el siglo pasado, a la plana mayor en los duros combates espirituales que en aquella época tenían por su campo de batalla las enormes regiones de los Grandes Lagos Canadienses. No hay duda, de que sin sacrificios, empeño ejemplar, vida austera, labor continua hasta lo supremo de capacidad física humana de estos abnegados misioneros, quienes a Baraga le seguieron de su Eslovenia natal hasta los lagos congelados, nuestro magnífico apóstol Federico nunca pudiera llevar a un feliz término su grandiosa obra en pro del establecer la Iglesia en aquella parte portaña de los Estados Unidos. Es porque sus colaboradores y sucesores completaron y consolidaron todo lo iniciado por Baraga.

Representan, entonces los "capitanes de Baraga" no sólo para la labor apostólica del gran obispo, sino también para todos los eslovenos, una brillante página de nuestro orgullo nacional y religioso. La gigantesca obra en pro del engrandecimiento del Reino de Cristo que llevaron a cabo, despreciando sus deseos y anhelos personales para dedicarse por entero física y espiritualmente a su labor misionera, perdura en los anales de la Iglesia Católica norteamericana, pero también en la gratitud de todo corazón esloveno, que hoy día con un gran goce espiritual da gracias a Dios por tantos varones ejemplares que llevaron hasta las regiones nórdicas de América, la gloria y el honor del nombre esloveno.

El primero de ellos, FRANC PIRC, sacerdote ejemplar, atraído por el máximo ejemplo de Baraga, deja, en plena madurez de su vida, su parroquia eslovena y sigue al gran misionero hasta

los wigwams indios; su apostolado rinde ya, en un par de años, frutos ricos y abundantes, no sólo en lo espiritual, sino también en lo material: formó las escuelas a los indios, enseñaba agricultura civilizada a los pobladores selvajés, cambiaba por entero la vida diaria, el pensar y actuar de los pelijosos... No es de extrañarse, entonces, si el año pasado, todas las regiones que obtuvieron los grandes beneficios de la labor de Pirc, rindiéronle, con motivo del centenario de su llegada a la diócesis de St. Paul, una cantidad de homenajes recordatorios que iban a perpetuar el nombre y el postulado de tan magnífico misionero. Una labor no menos fructífera, ha sido desarrollada por el joven rev. LOVRENC LAVTIŽAR, que, a los cuatro años de desempeñarse como colaborador de Baraga, hablando bien los idiomas vernáculos, pereció congelado en medio de una tormenta que lo sorprendió durante uno de sus habituales viajes misionales a las poblaciones indias. El franciscano, P. OTO ŠKOLA, esloveno también, es conocido por su labor apostólica y cultural. Un alma abnegada, incansable en su celo apostólico, es el rev. JOŽEF BUH; su labor magnífica todavía está esperando el historiador que tendrá que valorarla en toda su magnitud y eficacia. Uno de los grandes colaboradores de nuestro obispo ha sido también mons. IGNACIJ MRAK, que lo sucedió como segundo obispo de la diócesis de Marquette. A los pocos años de su labor, renunció a tal alto cargo y recomendó para sucederle al joven sacerdote, esloveno también, mons. JANEZ VERTIN, que la Santa Sede después confirmó a cargo de tercer obispo de Marquette. Es decir, entonces, que los destinos de la joven diócesis en sus primeros años de vida han sido confiados a los tres obispos de origen esloveno. Una acción ponderante en la vida de los indios, la desarrollaba, igual que los demás misioneros eslovenos, también el rev. JANEZ ČEBULJ, colaborador incansable de Baraga.

Hey, más que nunca, los católicos eslovenos que gozamos de la libertad religiosa e individual, sobre todo en las dos Américas, tenemos el deber justo en propalar y dignificar los nombres, hazañas y sacrificios de Baraga y sus Capitanes.

VELIK POMEN MISIJSKEGA LISTA

(OB TRIDESETLETNICI „KATOLIŠKIH MISIJONOV“)

KASNO SMO GA DOBILI

Naše zamudništvo, kot je to imenoval prof. Kidrič, in revščina sta vzrok, da so bile kmetijske in rokodelske „Novice“ tudi kulturni časopis in da so „Zgodnja Danica“ in njene naslednice dajale koticke misijonstvu. Razlika pa je ta, da so ob „Novice“ kmalu stopili književni, glasbeni in umetnostni listi, medtem ko je osebenkovanje misijonstva trajalo tričetrt stoletja. Nekaj razlag za to je hitro pri roki: tudi drugod po svetu je razmeroma kasno prodrla zavest o potrebi lastnih glasil za preučevanje misijskih vprašanj, za obveščanje in organiziranje zaledja itd. Pri nas posebej je razčiščevanje z racionalistično-janzenističnimi sledovi, nato pa liberalizmom obračalo vso pozornost na dom. Povrh tega so bili razen Mahniča redki duhovniki, ki so skrbeli za pouk svetnega izobraženstva in ga skušali pritegniti k delu na versko vzgojnem področju. To šele je zahtevalo višji in globalni način pisanja in specializacijo.

VREDNOST PREDMETA

Poseben misijski list je predvsem znamenje spoznanja o NEIZREKLJIVO VISOKI CENI, KI JO IMA PREDMET LISTA. Če imajo svoj list in svoje knjige filatelija, astrologija, hrošči in metulji, potem bi bilo v krščanskem svetu

Kasteljanski članek levo govori o Baragovih sodelavcih in naslednikih, najznamenitejšem od njih Francu Pircu, o prezgodaj umrlem Lavtizarju Lovrencu, o Otonu Škola in Jožefu Buhu ter Janezu Čebulju, treh Baragovih požrtvovalnih sodelavcih, in o dveh Baragovih naslednikih na marquetteški škofijski stolici škofih Ignaciju Mraku in Janezu Vrtinu. Vsem tem bomo v prihodnjem letniku 1954, če Bog da, posvetili izčrpane članke.

nemogoče, da ne bi imelo svojih listov delovanje, ki ga je pognala v gibanje Gospodova zapoved: „Pojdite in učite!“ Ali ne bi bilo duhovno ravnotežje slehernega vernika stalno ogroženo, ko bi o največji nalogi božje Cerkve bila slišati le sem in tja kakšna beseda in bi bilo vse, kar bi se zanjo doma storilo, le zvijanje staniola v kroglice?

VERSKI POMEN

Katolicizem je vera, ki cvete samo v ozračju RESNICE in ki resnico neprestano oddaja. Čim vse hrani misijonski list resnice žejnega duha! So stvari, ki spadajo v VERSKO KULTURO, tako kot druge v narodno ali politično: član Cerkve si, pa ne bi vedel, kako da stoji po svetu, kako se bori in pridobiva, kdo so v prvih vrstah in česa pričakujejo od tebe? Misijonsko delovanje odkrije vseh vrst dušeslovne in dušnopastirske PROBLEME, priča o velesili tradicije, o odpornosti, pa tudi o premagljivosti slabih navad, o zapletenosti odnosov med ljudmi, o IZNAJDLJIVOSTI LJUBEZNI, o ZMAGOVITOSTI ŽRTEV in USPEŠNOSTI MOLITVE.

ČUDEŽI MILOSTI, ki o njih poročajo evangeliji in apostolska dela, se nam vidijo tako oddaljeni, da nam večkrat šele podobni dogodki v misijonskem svetu odpro oči za delovanje sv. Duha tudi v našem času. Najrazličnejše zgodbe nam dokazujejo, kako je najboljši Oče tudi vsakemu poganu dal možnost, da se zveliča. Tisto za teologa tako težko vprašanje, kako združiti resnici, da Bog daje vsakemu človeku dovolj milosti za zveličanje in da izven Cerkve ni zveličanja, — to vprašanje rešijo mnogi primeri, o katerih poroča misijonski tisk.

Kje drugod dobiš dalje toliko živega, preverjenega gradiva za poznavanje raz-

novrstnih VERSTEV? V vsakem je iskra božje resnice, ki pa le sem in tja dá nekoliko svetlobe skozi megle in dim človeških in hudičevih zmotnjav in hudobij. Samo eno verstvo je brez božje iskre — komunizem, in prav ta prodira z neodjenljivo misijonsko vnamo.

Nikjer drugod kot v misijonskem listu pa ne dobiš GRADIVA O DELU SLOVENSКИH MISIJONARJEV in njihovih pomočnikov. TO JE GLAVNI ODSEK, NA KATEREM SLOVENCИ USTVARJAMO ZGODOVINO. To je tudi odsek, kjer so nam na razpolago izkušeni UČITELJI VERSKEGA ŽIVLJENJA, kjer uči najboljši vzgojitelj — ZGLED, kako je treba služiti Bogu in dušam, kako bojevati dobri boj in širiti kraljestvo miru, pravice in ljubezni.

Tako postaja MISIJONSKO BERIVO RAZLAGALEC, SVETOVALEC IN VODNIK V DUHOVNEM ŽIVLJENJU. NI MALO LJUDI, KI JIH JE TO BERIVO SEZNANILO, SPRAVILO IN SPRIJAZNILO Z VERSKIM TISKOM in jih naravnalo v lastno poglobitev.

Nenavadni kraji in ljudje, pisane zgodbe — to prime. ZANIMANJE je tu in vleče v najbolj skrivnostni svet — SVET DUŠE IN NADNARAVE. In ne gre več zgolj za radovednost, zbudi se VESELJE za duhovni svet, iz odredenosti se zgane ČUT ODGOVORNOSTI za usodo lastne duše, za duše najbližjih, pa tudi za duše najbolj oddaljenih. Iz tope sebičnosti me potegne v sodelovanje z milostjo in s Cerkvijo; poderem ograje, ki sem jih prej postavljal okoli preljubega in — priznati je treba — tako zoprnega jaza in že me prevzame ŽAR BOJNEGA TOVARIŠTVA. Od tu naprej ni več težko odkriti MISIJONSKI POKLIC, če mi ga je Bog podaril. Gotovo pa DELO V ZALEDDJU ne bi moglo trajno pritegniti sodelavcev, če jim misijonski tisk ne bi ogreval VOLJE in dokazoval, da je prvo združitev vseh udov Cerkve

v nadnaravnem svetu in skupno nabitje milosti zase in za vse brate.

Tudi o tem ni dvoma, da SPOZNA-NJE NALOG KATOLICIZMA po vsem svetu in zavest o težavah, nevarnostih, potrebah, v katerih je božja Cerkev, mora udariti po mlačnosti, vsaj potisti, ki jo poraja napoučenost. In ko vidim, kako živa je vera spreobrnjenih kako preprosta in velika njihova ljubezen do Boga, potem me ZDRAVILNI SRAM spomni krstnega znamenja, ki se blišči v moji duši že toliko let, in gorečnosti, ki sem z njo nekdanj izpričeval zvestobo svojemu Stvarniku.

KULTURNI POMEN

Priznanje, da je pomen misijonskih listov ra versko življenje velik, je že tudi priznanje njihovega pomena za kulturo. Kajti kultura verskega življenja je najvišja vrsta kulture, naj si gre za posameznika, skupino ali za celotno družbo. Celo tisti, ki bi hoteli ločiti vero (religijo) in kulturo, ne morejo oporekati trditvi katoliškega angleškega esejista T. S. Eliota, da se nobena kultura ne more niti pojaviti, niti razviti drugače kot v zvezi z religijo.

A skušajmo zaradi preglednosti ločiti: pustimo za sabo versko kulturo in se ozrimo na tkzv. svetno kulturo: znanost, umetnost, oliko — celotno področje narayne izpopolnitve razuma in volje in srca in njih stvaritve ter uspehe.

Znanosti so dobile v MISIONOLOGIJI razmeroma še mlado vrstnico, a jo gledajo že z vsem spoštovanjem in ji priznavajo spretnost v pritegnitvi POMOŽNIH VED, starejših od nje, ki jih je strnila, se hrani z njimi, pa jih tudi sama bogati. Sem spadajo n. pr.: primerjalno veroslovje, psihologija, jezikoslovje, narodopisje, zemljepis, sociologija itd. Ni neznano, koliko so misijonarji zaslužni za poznavanje novih oze-melj, živalstva in rastlinstva na njih; prej neznanih ljudstev, njih kulture in civilizacije, njih jezika. Med našimi mi-

sijonarji so s svojimi deli na teh področjih splošno znani n. pr.: Hallerstein, Baraga, Knoblehar. Misionologiji so pri bogatih narodih na razpolago posebne revije; pri nas ji služi po svojih močeh edina, ki jo danes imamo. Iz nekaterih člankov in iz poročil, ki jih prinaša o knjigah slovenskih pisateljev, z veseljem ugotavljamo, da **PREMOREMO NEKAJ STROKOVNJAKOV TUDI V MISIONOLOGIJI**, še več pa takih, ki se na to pripravljajo ali pa vsaj zbirajo **GRADIVO ZA ZNANSTVENO OBDELAVO**.

Zbiranje **PODATKOV O ŽIVLJENJU IN DELU NAŠIH MISIJONARJEV** je važno za našo kulturno zgodovino. (To dokazuje tudi, da se zadeve mimogrede dotaknemo, komunistično napadanje „zapeljevalcev Indijancev“ in zgodovinarjev, ki odkrivajo njihovo delo. Napade pišejo namreč po naročilu partijskih možganov ljudje z okrnjeno kulturo in z revolucionarno težnjo: vse, kar je najbolj dragocenega v preteklosti, naj se izbriše in skrbi, da se nikoli več ne pojavi. Ta težnja je edino, kar je v komunistični kulturni republiki stalno.) **MISIJONARJI SO NOSILCI BOŽJEGA IMPERIALIZMA. VODI JIH NAJČISTEJŠI NAMEN („Iščite najprej božjega kraljestva“), ZATO JIM JE TOLIKO NAVRŽENO: BLAGOSLOV NARODA, IZ KATEREGA SO IZŠLI, POZNAVANJE IN SPOŠTOVANJE TEGA NARODA PO SVETU, POMNOŽITEV NJEGOVE KULTURE.**

Misijonski list nam **ODPRE SVET**. Ubogi ljudje, ki jim svet prikazujejo samo dnevnik, romanopisci in filmi! Kako površna je njihova vrednost, pomešana s tujo domišljijo, in redno obtiči na zunanostih. Ena sama številka misijonskega lista pove tudi o političnem, socialnem in kulturnem položaju v svetu več, kot povprečen dnevnik ves mesec ali celo vse leto. Tako pripomre še k **TREZNEMU GLEDANJU NA MESTO NAS SAMIH V SVETU IN K SPOZNAVANJU LASTNEGA NARODA**.

Domači **UMETNIKI** lahko najdejo v misijonskem listu marsikatero odkritje, navdih, pobudo. Zberi vse to, kar spada sem, iz „Katoliških misijonov“ in primerjaj z izdelki, ki teže v umetnost po nekaterih drugih časopisih, pa boš videl, da **JE TUDI MISIJONSKEMU TISKU PRENEKATERA STVAR NAVRŽENA**.

Ne le enkrat se mi ob branju misijonskega lista vsili primerjava s prozaičnim ali poetičnim poskusom v kakšni drugi reviji. Med obema se zasveti zapoved sicer brezbožnega, a vendar večkrat duhovitega Voltaireja: „Piši, kar hočeš, samo **PIŠI ZANIMIVO!**“ O izreku se dá marsikaj govoriti; pri ravnokar omenjeni primerjavi pa pomeni tista resnica, ki jo vsebuje, hudo obsodbo prozaičnega ali poetičnega poskusa v kakšni drugi reviji.

Tako je dober misijonski list **NEPRESTAN OPOMIN OSTALIM LISTOM in NOSILEC NOVIH ZAMISLI, NOVIH MOŽNOSTI, NOVIH OBLIK**. Še pomembnejše za celotno narodno kulturo pa je dejstvo, da **ČISTOST IN TOPLOTA IDEJE, KI JE GIBALO TAKEMU LISTU, VPLIVATA NA IDEJE, KI OŽIVLJAJO DRUGE LISTE**. Zagon na enem odseku duhovnega delovanja mora učinkovati na druge odseke.

*

Po vsem tem bi si človek želel študija o pomenu 30 letnega dela „Katoliških misijonov“ za versko in kulturno življenje med Slovenci. Posebno bi zanimalo primerjanje sadov, ki jih je list prinašal doma, poznan razmeroma majhnemu delu rojakov in delujoč sredi nepregledne množice vseh mogočih glasil, — pa sadov, ki jih prinaša zdaj, ko je eden naših najbolj razširjenih časopisov, ko ni dosti redno izhajajočega tiska in ko se je balcram svet odprl na način, ki se je še pred desetimi, dvanajstimi leti zdel samo pravljichen. Tako študijo pa mora napisati boljši poznavalec stvari in majbrž šele čez dolga leta.

PROF. LOJZE GERZINIČ

OČETOVA BESEDA

MISIJONSKA OKROŽNICA PIJA XII. „EVANGELII PRAECONES“

Prevedel in razlago napisal Karel Wolbang C. M.

6. POMEMBNOST ZDRAVSTVENIH USTANOV V MISIJONIH

Všeč nam je tudi tu kar najbolj priporočiti ono delovanje in ustanove, ki po svojih močeh pomagajo vsakovrstnim bolnikom, slabotnim in stiskanim: bolnišnice, gobavišča, dispenzarji, zavetišča za stare, porodnišnice, sirotišča in zavodi za druge pomoči potrebne. Ta dela, ki se nam zde v resnici najlepši cvetovi na vrtu, ki ga obdelujejo sejanci božje besede, nam stavijo kakor pred oči samega božjega Odrešenika, „ki je hodil od kraja do kraja, delil dobrote in ozdravljaval vse.“³⁶

Brez dvoma ta odlična dejanja ljubezni z največjo učinkovitostjo pripravljajo poganske duše in jih privabljajo k izpovedovanju krščanske vere in izpolnjevanju krščanskih zapovedi. Jezus Kristus je v resnici apostolom dejal: „In v katerokoli mesto pridete in vas sprejmejo, ...ozdravljajte bolnike, ki so v njem, in jim oznanjujte: „Približalo se vam je božje kraljestvo!“³⁷

Vendar je potrebno, da si pridobijo misijonarji in sestre, ki se čutijo poklicane nuditi nekoč uspešno to pomoč, dokler so še v svoji domovini, ono umsko in moralno pripravo, ki jo dandanes ta področja zahtevajo. Vemo, da ne manjka diplomiranih sestra, ki zaslužijo posebno hvalo, ker so močno doprinesle k proučevanju zdravil za strašne bolezni, kot n. pr. gobavost. Tem, kot tudi vsem misijonarjem, ki nudijo velikodušno svojo pomoč v gobaviščih, pošiljamo naš očetovski blagoslov in naše globoko občudovanje za njenovega odličnega duha krščanske ljubezni.

Kar pa zadeva medicino in kirurgijo, bo brez dvoma primerno privzeti si v pomoč laike, ki so ne le preskrbljeni s diplomami in pripravljene radovoljno zapustiti lastno domovino, da bi bili misijonarjem v pomoč, ampak ki posedujejo tudi potrebni okras pravega nauka in krepostnosti.

36 Apd 10, 38 — 37 Lk 10, 8. 9.

V BLAGODEJNEM OBMOČJU DEJAVNE KRŠČANSKE LJUBEZNI

Uradno je bilo nekako ob izidu misijonske okrožnice ugotovljeno, da je leta 1950 v misijonskih deželah dejavna krščanska ljubezen blažila milijonom najbolj zapuščenih in bednih gorje v le-teh ustanovah (Statistična tabela tu spodaj se razširi še na desno stran spodaj!):

	Dispenzarjev	Pregledov	Bolnišnic	Postelj
Afrika	1.358	28,970.929	477	25.054
Amerika	179	515.200	85	5.241
Azija	1.373	22,435.118	371	21.308
Evropa			36	2.970
Oceanija	222	2,068.656	146	10.293
1950 skupaj	3.132	53,989.903	1.115	64.866
Leta 1935	2.814	25,584.878	771	36.301

In v preteklem letu 1952?

Bolnišnic, dispenzarjev in gobavišč v % Pregledov in zdravljenj v %

Afrika	1.965	55.0	29,017.853	75.2
Amerika	371	7.1	521.369	1.3
Azija	918	25.7	7,427.623	9.1
Evropa	36	1.0	2.910	0.008
Oceanija	384	10.1	2,083.424	5.3
Skupaj	3.567		39,084.215	

Vse navedene statistike veljajo zgolj za ozemlja, ki so neposredno podrejena upravljanju in vodstvu Kongregacije za širjenje vere v Rimu. Sicer ima Cerkev itak v katoliških deželah mnogoštevilne našete karitativne ustanove.

V OBŠIRNI KITAJSKI JE DEJAVNA LJUBEZEN URADNO PREPOVEDANA

Ne pozabimo, da je komunistično sovrašтво do dejavnega katolicizma povsem uničilo in preprečilo delovanje 847 bolnišnic, dispanzerjev in gobavišč v Mao-Tse-Tungovi rdeči Kitajski. Premoženje je bilo Cerkvi odvzeto in podržavljeno. Zaplenjena so bila tudi vsa zdravila in instrumenti, ki so služila krščanskim karitativnim ustanovam za pomoč najpotrebnejšim. Tako je v letu 1952 bilo preprečenih na Kitajskem vsaj 15,000.000 pregledov in je ostal večji del teh bolnikov brez potrebne nege in zdravil. Načelo komunistične propagande je bilo že od leta 1949 ob zasledbi Kitajske: „Kitajcem ni treba pomagati. Država in komunizem bosta sama za to poskrbela. Privatne inicijative v „novi demokraciji“ niso več potrebne, zato odslej nedovoljene.“ Edino, kar še trpijo, je uporaba omejenega števila nekitajskih zdravnikov in zdravnic, pred-

vsem misijonarjev, ki pa so povsem odvisni od rdečih oblasti in v vedni nevarnosti, da za kako „napačno“ diagnozo ali zdravljenje izgubijo življenje.

V STISKI JE POMOČ IZREDNO DOBRODOŠLA

Izredne prilike dajejo misijonskim zdravstvenim ustanovam svojski pomen. Misijonska področja so povečini, kar življenjski standard zadeva, na nižji stopnji kot še tako revne naselbine v naših deželah. Ljudstvo, slabo hranjeno, bivališča nezdrava in prenatrpana, higienske prilike slabe, obleka pomanjkljiva, odpornost človeškega organizma proti raznim boleznim šibka. Za nalezljive bolczni dokaj pripraven teren. Zdravstvene ustanove redke, množina vražarstva, ki živi med ljudstvi, zavija pogosto posredovanje domačih mazaških „zdravnikov“ na misticizem, skrivnostno tajinstvenost, ki še v bolnikovi smrti nevarnosti gre le za tem, da izbije iz prizadetih čim višji honorar. Zdravila so draga in marsikje nelahko dostopna. Domača, rastlinska, pa često le slepilo, prevara. Kdo bi se čudil, če v takih razmerah misijonar in misijonarka, ki se razumeta na medicino in ljudstvu iskreno priskočita na pomoč, uživata med

	Gobavišč	Gobavcev	Sirotišč	Sirot	Zavetišč	Onemog.
Afrika	130	21.820	507	16.975	122	3.199
Amerika	7	928	107	6.425	20	1.048
Azija	21	4.229	936	58.444	91	6.212
Evropa			15	403	6	153
Oceanija	16	4.475	155	11.835	21	2.644
1950 skupaj	174	31.452	1.720	93.835	260	13.256
Leta 1935	108	12.779	1.971	112.990	428	17.668

misijonskimi narodi velik ugled in močno pripravljata duševnost teh ljudi za sprejem vere, ki jo oznanjata in ki ju je pripeljala med ljudi, da jih rešujeta.

DISPENZARJI — BREZPLAČNE ZDRAVNIŠKE POSVETOVALNICE ZA UBOGE

Idealno bi bilo, da bi vsak misijon imel svoj dispensar. Ni lahko delo z njim, veliko časa vzame in zelo drag je, zlasti če mora misijon zdravila kupovati. Je pa kot veselo oznanilo za vso okoličo, če se v misijonu pojavi misijonar bele polti, ki se razume na zdravljenje in zdravila. Ugled misijona takoj zraste in kmalu se pojavijo vedno večje vrste domačinov, ki iščejo v misijonskem dispanserju nasvetov in zdravil. Mislim, da bi mogel vsak misijonar, ki je imel oz. ki ima to predragoceno ustanovo v svojem misijonu, popisati knjige zanimivih opazovanj. In težko bi kdo preštel vse solze, ki jih iz izmučenih obrazov često onemoglih bolnikov obrišeta v kratkem času misijonar ali misijonarka, ki jima gre iskreno za lajšanje bližnjikove telesne in duhovne bede in ohranjata v dispensarju dvigajoče ozračje krščanske ljubezni. Ob obisku slovenske usmiljenke s. Jugove — vodila je precej časa zelo uspešno tak dispensar v prelepi katoliški bolnišnici „Hospital St. Marie“ v Shanghaju, kjer so praktici-

rali številni medicinci jezuitske univerze „Aurore“ — sem občudoval dolge vrste bolnikov, ki so jo zaupno imenoma klicali, ko je hitela mimo njih. V naslednjih dveh letih in pol lastne skrbi za bolnike v skromne dispensarju ningtunskega misijona pa sem ob nekako 30.000 bolnikih v lastni duši globoko občutil pomen duhovnega očetovstva ob najbolj zapuščenih, bednih, ranjenih, ob vseh izmučenih obrazih Kristusovih bratov in sestra, ki so prihajali v misijon z nedopovedljivim zaupanjem in pričakovali od misijonarja včasih kar čudežnega ozdravljenja. Zdravil ni manjkalo. Ko bi le vedno pomagala...

Eno mi je bilo ves čas tega dela z bolniki jasno. Silno bi namreč potrebovali ženskih moči: kakor zdravnic, sester, bolničark. Predvsem, ker jim je Bog dal za nego bolnikov posebne darove in usmiljeno srce. Za zdravljenje deklet in žena je taka moč nenadomestljiva in nujno potrebna in zamore tako misijonar nemoteno vršiti svoje najbolj svojisko delo: spreobračati, učiti, krščeovati. Upam, da bo vsaj nekaj Bogu povsem predanih slovenskih ženskih moči: sester ali laičnih misijonark, za naš povratek v Baragov misijon božja Previdnost pravočasno pripravila. In vem, da bi se jih tudi drugi slovenski misijonarji na položajih kjerkolj ne branili.

DOBRO ORGANIZIRAN DISPENZAR — ODLIČNO SREDSTVO SPREOBRAČANJA

Bil sem prisiljen popraviti si zobe. V Kunmingu je bila samo ena priznana zobozdravnica: misijonarka, švicarska protestantka. Dve uri sem sedel med množico čakajočih in jih opazoval. Skoraj vsak je segal po razstavljenih protestantskih knjigah in sodobnih revijah in bil sem priča živahnih razgovorov, v katerih je bil pogosto imenovan „Jesuu“ — Jezus. Ljubezniva zdravnica se je z vsakim bolnikom malo pomenila in njeva asistentka je vsa nasmejana ponudila ob odhodu tiskano propagando... Tožile so, da jim primanjkuje zdravil.

a bile so oblegane in iznajdljiva ljubezen je pomagala, kolikor je mogla!

Kmalu smo imeli v naši fari med dijaki, ki so se prihajali zdraviti v naš misijonski dispanzer nekaj katehumenov. Dva sta postala stebra našega apostolata med domačini. Tudi v preganjanju močna in vztrajno junaška. Saj vero najbolj cenijo tisti, ki so se s težavo do nje dokopali, med tem ko jo najlažje zavržejo oni, ki so jo zlahka dobili, zanjo nič pretrpeli in bili morda že presiti duhovnih dobrin. Vsa naša šolska mladina je iskala v dispenzarju ob potrebi pomoči in preko otrok so zdravila prišla do staršev in dedov. Res, dispenzar edini lahko izrabi vrata, ki so jih napravili mikrobi, da misijonar prodre v sicer nedostopne dele človekove duševnosti, kamor zamoreta dobrota in ljubezen pržniti ljubezen Kristusovo in prižgati luč vere, ki ne bo več ugasnila... Je li kako misijonsko delo lepše, kot prinašati veselje, zadovoljstvo in ljubezen v duše, ki obupujejo, pa željo po večnem življenju in po ozdravljenju duše in telesa v one, ki so še nedavno brezupno zrlji v svojo bodočnost.

BOLNIŠNICE IN BOLNIČARKE ŠOLE ZA DOMAČINKE

Dasiravno so tudi v zdravstvu protestantski misijonarji precej na boljšem kot katoliški — mnogi protestantski pastori so obenem diplomirani zdravniki —, ima katolicizem v misijonskih področjih številne lepe in znane bolnišnice. V njih ordinirajo običajno vsaj nekateri misijonski zdravniki iz naših dežel, drugi del pa tvorijo domači zdravniki, ki so študirali na evropskih ali ameriških univerzah in so mnogi med njimi že katoličani. Seveda je med njimi vedno nekaj poganov, ki so svoje študije dokončali doma. Bolničarke v teh bolnišnicah so tuje ali domače sestre. Mnoge bolnišnice imajo tudi lepo razvite bolničarske šole, iz katerih leto za letom odhajajo na teren nove diplomiranke, mnoge ob študijski dobi že pokristjanjene. Moment je izredno važen, če upo-

K SLIKAM na teh dveh straneh — LEVO: Misijonarka se v skromnem dispenzarju sklanja k poganskemu otroku, ki si je ranil nogo. — TU ZGORAJ: Z veseljem prave matere sprejema najdenčka v oskrbo. SPODAJ se misijonar sklanja nad bolno nogo Korejca. Misijonar je iz družbe MARYKNOLL, ki ima svoje središče v kraju Maryknoll, USA, odkoder hodijo v stotinah v misijone na Koreji, Kitajskem, Japonskem, Afriki in v indijanskih redukcijah v J. Ameriki

K SLIKAM tu in desno: V kamiljanski bolnišnici na Formozi, v kateri dela tudi naš misijonski zdravnik, že pomagajo tudi Formožanke-domačinke kot bolniške sestre. Sliko je poslal naš misijonski zdravnik obenem z mnogimi drugimi, ki jih od tam objavljamo v tej številki — Spodaj je pa videti misijonarko v cvetu let, kako se s Kristusovo ljubeznijo sklanja k zanemarjenemu gobavcu. **DESNO:** Množica nebogljenih malčkov misijonarki lepo nadomesti srečo družinskega življenja ob otrocih. — Prav s tako ljubeznijo, pa še z večjim potrpljenjem se briga za onemogle starke, ki jim še pred zatonom življenja posreduje resnico o Križanem

števam, da danes tudi v to smer hitro gradi UNESCOva organizacija Združenih narodov po svoji WHO zdravstveni organizaciji, ki organizira tečaje za bolničarke med vsemi manj razvitimi narodi. In v teh tečajih Boga nihče ne omenja, pač pa se po njih širijo razni materialistični zmotni nazori, ki bodo sčasoma povzročili v teh manj razvitih deželah ogromno нравno pusto, pred vsem kar zadeva družinsko življenje in omejevanje rojstev.

VISOKA VREDNOST ZDRAVNIKOV SPECIALISTOV

V misijonskih bolnišnicah so silno važni specialisti. Primer imamo v našem odličnem kirurgu dr. Janežu, ki najbrže na Kitajskem zlepa pred kolegi ne bi prišel v zadrego. Znan je tudi primer okulista, poljskega lazarista dr. Szuniewiczza, ki je slovel po vsej severni Kitajski in ga niti rdeči niso pustili zapustiti njihov teritorij, ker jim je bil zelo koristen. V škofijskem mestu Kanchow, pod katerega spada teritorij Baragovega misijona, pa so nedavno obsodili mlado 30 letno belgijsko Avguštinko na dveletno prisilno delo, ker je priznana operaterka in jim je po propadu ameriške katoliške bolnišnice in izgonu drugih sester zelo potrebna.

V mnogih misijonskih deželah si tudi zelo želijo dobrih porodnišnic. Umrljivost otrok je visoka in v vsaki indijski družini n. pr. umre skoraj redno polovica otrok, mnogi kmalu po rojstvu. V Afriki slovi izredno uspevajoča porodnišnica, kateri je prideljena šola za porodničarke domačinke, in sestra, ki ustanovo vodi, ima oblastveno dovoljenje za izdajanje uradnih diplom za babice. Tako se iz leta v leto množe vrste babil-domaičink, ki rešujejo novorojena življenja.

UREJENA GOBAVSKA NASELJA — ČLOVEŠKO NEPOJMLJIVE OAZE RAZDAJAJOČE SE LJUBEZNI

Še sem pod vtisom nepozabnega romana o očetu Damjanu, apostolu in misijonarju gobavcev v preteklem stoletju

na otočju Molokaj. V rimskem misijonskem muzeju pri sv. Jakobu Lateranskem ima njegova zapuščina lastno omarico. Ohranjen je njegov brevir, nekaj fotografij naselja pod visokimi gorami in Damjanovega od gob razjednega obraza ter njegovega groba. Žrtev darovane ljubezni. Takrat je bil osamljen pojav in protestantski kronolog ga je označil za „umazanca“. Danes rešuje sveta Cerkev v 174 gobaviščih 31.452 gobavcev obeh spolov. Ker morajo živi izolirani v samoti, so gobavska naselja edina možnost, da je za te najbednejše med človeštvom primerno poskrbljeno. Samo globoka živa vera v Boga zamore pripraviti toliko deviških duš, da zapuste v cvetu mladosti in zdravja vse in gredo v misijone streči gobavcem, ki razpadajo pri živem telesu iz dneva v dan. Vedo, da so obsodeni na smrt, ker učinkovitega zdravila zoper gobavost še ni. Bolezen pa je nalezljiva. Ko bi svetu vsaj kak hip bila slišna ta pesem uživajoče se krščanske ljubezni, bi veliko ljudi nehali malikovati minljivo lepoto svoje telesnosti in bolj resno poskrbelo za lastno dušo, da jih gobavost grešnega izživiljanja ne pahne v večno trpljenje.

NEBOGLJENA MLADINA IN ONE-MOGLA STAROST

Mnogo misijonskih dežel potrebuje ogromno sirotišnic. Vzemimo n. pr. prostorno Kitajsko, kjer je izpostavljanje novorojenih deklic bilo vedno nekaj vsakdanjega. Odkar katoliška Cerkev na Kitajskem misijonari, polaga veliko važnost na sirotišča za najdenke. Takoj ob prihodu v kitajski Kunming so nam pripovedovale francoske sestre iz Chartresa, ki so imele v mestu sirotišče s številnimi zibljkami in neprestano umirajočimi deklicami, da pogosto zjutraj pred vrati sirotišča in samostana veka kar po dvoje, troje izpostavljenih de-

klete. Nesrečne matere jih prinesejo ponoči na prag, ker vedo, da bo zanje pri sestrah najbolje poskrbljeno. Seveda veliko otrok umre.

V Peipingu so imele usmiljenke sirotišnico z nad 1000 sirotami. In v našem Kanchovu kitajske sestre nad 300. Med njimi je bila tudi na cesti pobrana mala meščanka iz Ningtuja, ki smo jo šli sami s šolsko mladino na ulico pobrat, jo krstili za Malo Cvetko, Terezijo — bil je to moj prvi krst na Kitajskem — in poslali v kanchowsko najdenišnico. Sam Bog ve, kako se še ne 6 letna Rezka danes počuti, ko je izgubila svoj topli dom? Sirotišnico so namreč razpustili in otroke razposlali po družinah. Sestram pa očitajo hinavsko, da so otroke morile.

V sirotišnicah je običajno dobro poskrbljeno za šolanje sirot. Vsaka se pri-

pravi na življenje s kakim posebnim poklicnim študijem. Ko dorastejo se večina poroči, marsikatera pa postane tudi učiteljica ali celo redovnica, da se v razdajanju za nove sirote Bogu odškoduje za lastno rešitev.

Tudi zavodi za onemogle so važni, saj jih v misijonih nikjer ne manjka.

NEOBHODNA POTREBA SKRBNÉ PRIPRAVE V DOMOVINI

V misijonske dežele mora priti vsak misijonar že skrbno pripravljen na delo, ki ga želi vršiti. Saj prizadeva že dvoletni študij novega jezika dovolj problemov in težav. Misijonski redovi navadno že v zaledju čim boljše pripravijo svoje misijonske kandidate na poslanstvo, ki jih čaka. Poleg teoretičnega študija in uradnega polaganja izpitov za diplomu, je zelo koristna, tudi

Veliki in mali „otroci“ se zgrinjajo okrog „častite matere“, ki jim z veliko zajemalko deli vsakdanji živež

Najnovjša slika iz leta 1952: Zdravstveni minister Saudove Arabije in drugi arabski odličniki (mohamedanci) na obisku v kliniki in porodnišnici Misijonskih sester zdravnic iz USA

potrebna praksa v bolnišnicah. Obstaja tudi posebne šole, ki pripravljajo misijonske kandidate posebej na delo v misijonih, s poudarkom na tropski medicini in temeljiti prvi pomoči v kirurgiji. V misijonih, kjer so bolnišnice redke in prometna sredstva pomanjkljiva, je hitra pomoč zlasti ob nezgodah velikkanskega pomena.

Ker danes v domovini nima nihče možnosti pripravljati se na misijonski poklic, je toliko važnejše, da vsi kandidati in kandidatkinje izven domovine izrabijo vse možnosti za temeljito pripravo na bodoče misijonsko delo v tej smeri. Mislimo tu na vse misijonske kandidate, ki imajo po raznih evropskih in drugih državah možnost izpopolnjevati svoje znanje in izkušnje pri študiju medicine in praktičnem delu v bolnišnicah.

RIMSKA MEDICINSKA ŠOLA ZA REDOVNE MISIJSKE KANDIDATE

Toplo priporočljivo bi bilo vsakemu redovnemu misijonskemu kandidatu, ki ima priložnost izposlovati si dovoljenje od predstojnikov, obiskovati enoletno Medicinsko šolo za misijonarje, ki jo organizira že dolga leta Malteški viteški red v dogovoru s Kongregacijo za širjenje vere. Šolo vodi primarij bolnišnice S. Giacomo prof. dr. Giorgi. Predavanja o vseh najvažnejših medicinskih strokah imajo najrazličnejši univerzitetni profesorji in znani zdravniki-specialisti. Za sestre so posebna predavanja specialista za babištvo. Prednost te šole je, da izdaja po izpitih diplomu, ki je mednarodno priznana od zaveznjskih oblasti in velja v misijonskih deželah, kjer

mora misijonar dobiti od državne oblasti dovoljenje za izvrševanje prakse, kot uradno priznan dokument. Vsak kandidat, ki je uspešno napravil izpit, prejme pred odhodom v misijone od šole v dar kirurško škatljo z najpotrebnejšimi instrumenti za prvo pomoč.

NENADOMESTLJIVOST LAIČNIH ZDRAVNIKOV

Slovinci imamo sedaj našega misijonskega zdravnika, ki zasaja Cerkev na Lepem otoku, kot se Formoza po slovensko imenuje, in dr. Ehrlichovo, sestro jezuitskega misijonarja Ehrlicha, od lanskega leta v Indiji. Protestanti pa jin imajo na stotine v vseh misijonskih področjih. Res je, da protestanti razpolagajo z množino denarja, ki ga nam tako primanjkuje, s sijajno opremljenimi bolnišnicami (aparati, instrumenti itd.). A res je tudi, da bi katoliška Cerkev danes silno potrebovala v misijonih številne zdravnike laike, specialiste za razne medicinske stroke, da bi lažje izvajala res uspešno in enakovredno svoj apostolat s pomočjo medicine. Kristus išče in pričakuje idealnih duš, ki bi bile pripravljene odzvati se misijonskemu klicu in oditi na teren. Vse drugo bo Bog sam pravočasno poskrbel.

Sveti oče poudarja potrebo temeljite zdravnikove duhovne priprave in kreposti v osebnem življenju za uspešno izvrševanje svojega težkega poklica v okolju, kjer je od vseh opazovan, ne le kot zdravnik, marveč tudi kot osebnost, ki predstavlja poganu in novospreobrnjencu ideal katoličana. Koliko nepopravljivega pohujšanja so v misijonskih deželah napravili slabi katoliški laiki, ki so šli tja iz neidealnih, sebičnih namenov, ve le Bog. V spominu ljudstva pa so ostali kot močna ovira za spreobrnitev.

AMERIŠKE „THE MEDICAL MISSIONS SISTERS“

V Philadelphiji imajo materno hišo. V Karachiju (Pakistan) smo obiskali njihovo bolnišnico. Delujejo že v mnogih

misijonskih deželah in se bavijo zgolj z zdravstvom: bolnišnice, dispanzerji, obiski bolnikov po domovih, gobavišča, šole za domače bolničarke, zavodi za matere in otroške klinike, ustanavljanje domačih zdravniških misijonskih sestriških družb.

Leta 1952 so poslale v misijonska področja 42 sijajno izvežbanih sester več narodnosti — poleg Amerikank je bilo veliko Holandk. Precej je zdravnic, najraznovrstnejših specialnih zdravniških panog, farmacevtke in druge pomožne veje zdravstvene službe.

Ko je 26. julija 1952 obiskal Abdullah al-Faisal al-Saudi, notranji in zdravstveni minister Saudi Arabije s 6 vodilnimi Arabci in ameriškim državnim spremstvom v U. S. A. kliniko z moderno porodnišnico teh sester, si je vse ustanove natančno ogledal in v hišno spominsko knjigo zapisal te besede: „Kar sem videl, me niso toliko prevzele materialne pridobitve, marveč angelj simpatije in njih usmiljena srca. Upam, da jim bo hvaležno vse človeštvo in prosim Boga, da jim pomaga in obilno povrne.“

Vedno vesele skušajo biti nosilke življenja in prodreti v sleherni prostor, kamor ima Kristus pravico vstopiti. Saj je tako lepo dejal Pij XII. ob veliki noči 1952: „Ne bi bilo dovolj, da bi vi sami želeli krepkeje živeti, če bi ostali neobčutljivi za dejstvo, da toliki okrog vas umirajo. Zato bi mi tako želeli, da bi iz tisočev in tisočerihih sre privrel slovesen klic: „Želimo, da tudi naši bratje ožive. Kjer koli bomo srečavali smrt, želimo prinašati življenje!“

NAŠE ŽELJE IN UPI...

Ob množstvu medicinskih ustanov v Sloveniji: bolnišnic, dispanzerjev, porodnišnic, ob mnogih doktorjih in zdravnicah ter številnih bolničarjih, smo na misijonskih položajih še zelo skromno reprezentirani. Dva že omejena slovenska zdravnika, slovenjebistriške šolske sestre v Chaotungu, ki so bile tudi lani iz Kitajske izgnane; nekaj slovenskih

Kako so zadovoljne sirotke ob poštenem kosu kruha in čaši syežega mleka!

usmiljenk, ki so lepo delovale v zdravstvenih ustanovah na Kitajskem in so pod silo prilik bile poslane na Japonsko, jezuitski br. Udovč na visokem Darjeelingu v Indiji in nekaj misijonskih slovenskih moči po sirotišnicah, pa smo skoraj pri kraju...

In vendar smo po večini vsi prepričani, da je Bog tudi našemu narodu dal pri širjenju evangelija važnejši položaj, kot ga trenutno zavzemamo. Po vseh deželah sveta srečaš Slovence v rudniških in pri težkih delih, slovensko dekle po službah. Milijoni bolnih in otrok čakajo na našo pomoč, iščejo hrepeneče duhovnih očetov in mater, ki naj jim nadomestijo v trpljenju s toplino krščanske ljubezni vse, kar najbolj pogrešajo. A Bog in Cerkev potrpežljivo čakata prostovoljcev. Od garanja v tujini do žrtvovanja v misijonih je samo en korak, a zmora ga le krščanski idealizem, ki naj bi v teh kritičnih urah reševal svet. Daj Bog, da bi ga med nami bilo vedno več in da bi kmalu imeli najbolj

zapuščeni in najbednejši v misijonskih pokrajinah tja do izoliranih gobavišč — med gobavci do danes še noben slovenski misijonar ali misijonarka ne delujeta — v razdajajočih se slovenskih misijonskih pionirjih skrbne duhovne očete in ljubeče duhovne matere!

Newyorški pomožni škof Sheen je v svojem nedavnem televizijskem nastopu svoje razmišljanje o vrednosti življenja in miru vesti takole končal: „Želite biti srečni? Razširite svoje srce v nesebični krščanski ljubezni do svojega bližnjega. Zakaj le v razdajajoči se ljubezni je prava sreča.“

Literatura: Abbé Despont, *Nouvel Atlas des Mission*, Paris 1951. — „Euntes docete“, *La Medicina nelle Missioni*, Rim 1952. — „Medical Missionary“, Philadelphia 1952. — „Mission“ in „Worldmission“, New York 1952. — S. I. L. M. *Le Laïcat Missionnaire*, Milan 1950. — *Cahiers des Auxiliaires Laïques des Missions*, Bruxelles 1951. — *Vincentians in Panama*, Philadelphia 1952. — *China Missionary Bulletin*, Hongkong 1952.

VELIKO SLIK, PA MALO BESED - S FORMOZE

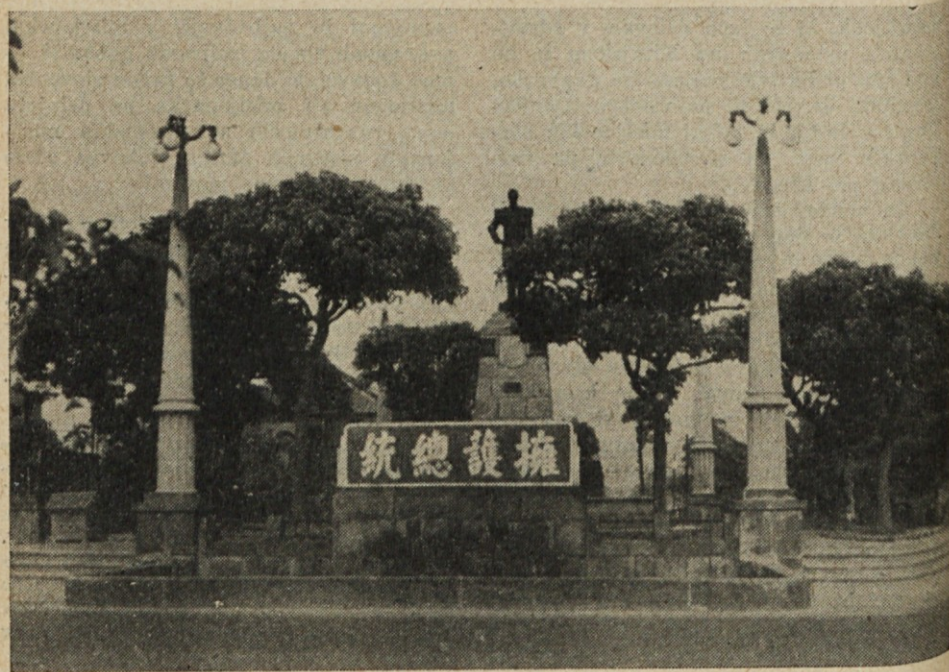
Svet spet veliko govori in piše o Formozi, kamor se je umaknil Čang-kajšek z vojsko kitajskih nacionalistov, kolikor je še ostalo iz uničujočih bojev s komunisti. Slovenci v zamejstvu zlasti zadnje čase večkrat beremo to ime v „Katoliških misijonih“, saj je šel na Formozo od komunistov izgnani slovenski misijonski zdravnik, ki se nam je tako priljubil. Na Formozi se sedaj nahaja tudi zastopnik sv. očeta pri kitajskem narodu, internuncij nadškof Riberi, in tjakaj je zbežalo več kitajskih škofov in duhovnikov ter veliko število vernikov.

Ali so šli vsi ti na Formozo samo zato, da bi si rešili življenje, ki naj bi jim tamkaj v miru potekalo? Ne bi tako mislili, kajti celemu svetu je bilo ves čas jasno, še posebno pa predstavnikom in članom kitajske Cerkve, da se

bo prej ali slej tudi nad Formozo zgrnila bojna vihra. A vodil je predstavnike kitajskih katoličanov na Formozo drug, važnejši razlog. Na Formozo se je umaknila srčika kitajskih protikomunističnih rodoljubov, ki utegnejo kdaj spet postati voditelji velike Kitajske... Katoliška Cerkev mora biti med njimi navzoča! — In še drug razlog: Cerkev na Formozi, med tamkajšnjim deset milijonskim prebivalstvom, ki ni morda kitajske narodnosti, ampak je narod posebej, še domala nič ni razvita. Ni lepše prilike, da se razvoj katolicizma med tem bistrim in kulturnim ljudstvom, na tem prevažnem otoku, na križpotju med Kitajsko, Indokino, Filipini in Japonsko, čim prej pospeši z vsemi razpoložljivimi silami, kot ta današnja!

Prvi misijonarji so prišli na Formozo sicer že v letu 1626, a skozi tristo let je

Spomenik Čangkajšek-u v glavnem mestu Formoze Tájpeju

Komandant vojaške zone (v kateri leži „Marijina bolnišnica“ z našim misijonskim zdravnikom), ki je velik Čangkajškov prijatelj, s tajpejškim nadškofom mons. Kuom in internuncijem mons. Riberijem na blagoslovitvi paviljona „Marijine bolnišnice“

bila usoda formoškega misijona kaj menljiva, tako da je bil kak pravi napredek nemogoč. Proganjanje z mučenci je nastopilo že koj v začetku in po dobrih 30 letih blagoslovljenega dela je bil formoški misijon uničen za celih 200 let. Po končani kitajsko-japonski vojni leta 1895 je Formozo pripadla Japonski, in v tem času so maloštevilni katoličani morali veliko trpeti, kajti domačini so jih imeli za japonske špijone. Leta 1913 je bila končno ustanovljena prva apostolska prefektura na otoku pod vodstvom filipinskih dominikancev, ki so tamkaj že od začetka misijonarili. Tedaj je prefektura štela komaj 3.270 katoličanov.

Pred kitajskimi komunisti pa se je na Formozo maja leta 1949 zatekla skupina devetih duhovnikov in enega brata laika iz Družbe Gospodovih učencev, ki

jo je bil za časa svojega visokega službovanja na Kitajskem pred kakimi 20 leti ustanovil iz domačega klera sedanji kardinal, predsednik Družbe za širjenje vere, mons. Celso Costantini. Tem novodošlim misijonarjem je Sveta stolica prepustila v oskrbo severni del otoka, okrog glavnega mesta Taipeija, in v ta namen ustanovila novo apostolsko prefekturo, ki pa je bila že leta 1952 povzdignjena v nadškofijo, apostolski prefekt mons. KUO, prijatelj našega misijonskega zdravnika, pa posvečen v nadškofa. O posvečenju in še o marsičem drugem, zlasti pa o razpoloženju slovenskega misijonskega zdravnika na Formozi pa več pove naslednje njegovo pismo s slikami, ki jih je poslal in katerih velik del smo objavili že v zadnji številki na drugi strani ovitka.

L. L. C. M.

IZ PISEM DR. JANEZA JANEŽA

Malo se Vam javljam za javnost, kajne. Obilno delo je krivo in pa razmere letošnjega leta. Preveč se je godilo in zgodilo, prevelike spremembe so bile. Ko gre leto h koncu, vedno bolj čutim utrujenost in se po končanem delu zvečer v svojo sobo zaprem, srečen, če sem sam... prav za prav ne sam, z misijonskim križem, katerega poznate, saj ste mi ga Vi na pot dali...

Poklic kirurga, ki ima vsaj nekaj vesti, je težaven. Še težji je poklic misijonskega zdravnika in kirurga, ker je odgovornost še večja, radi poslanstva misijona. En šiv manj med operacijo je lahko usoden za življenje bolnika. Misijonski zdravnik nikdar ne sme poznati utrujenosti, nikdar ne sme biti duševno odsoten, ampak vedno prisoten, svež, malenkosten in skrajno vesten, pa imeti mora duševni in telesni počitek in mir. Jaz v 15 letih svojega poklica teh zadnjih pogojev nisem imel, zato sem se vedno bal, da nekega

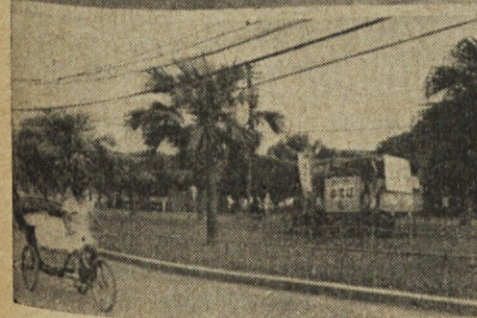
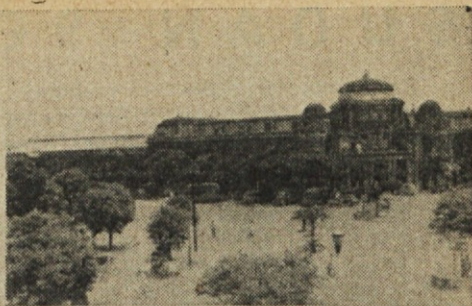
dne po vseh mogočih zgodah in ne-zgodah ne bom več živčno dovolj trden za poklic zdravnika-kirurga. A to se kljub tragedijam, katere sem doživljal ali jim kot očitavec prisostvoval, doslej ni zgodilo in čutim se močnega ter se mi zdi, da se bom takega čutil, dokler bom imel čast biti misijonski zdravnik. Vem, brez posebne božje pomoči bi vse to človeško delo bilo nemogoče. Sam se tega dobro zavedam in z veseljem hodim misijonsko pot. Tu zlasti sem našel tako lep misijonski delokrog, da sem res vesel, biti zdravnik v službi Cerkve. V „Marijini bolnišnici“ se počutim kot v paradizu in sem prepričan, da nas Marija skrbno čuva in nam čudovito pomaga.

V nedeljo, 14. decembra bomo odprli slovesno in uradno **novi del bolnišnice**. Te dni se bomo selili. Prišel bo novi nadškof mons. Kuo, morda tudi mons. Riberi, ki ima sedaj svoj sedež v Tajpei, a je trenutno na obisku na jugu otoka. Tudi jaz sem bil pred tedni na posvetitvi mons. Kuo-ja v Tajpeiu. Prefektura je bila povzdignjena v nadškofijo in mons. Kuo prvi posvečeni škof na otoku. Posvetil ga je mons. Riberi z dvema kitajskima škofoma.

Nacionalisti bi radi od Amerikancev orožje, da bi šli nad rdeče. Amerikanci so mnenja, da se bo to enkrat zgodilo, toda boje se, da bi se prekmalu, kajti z nacionalisti bi morali iti tudi oni. Pravijo pa, da bi bil poskus rdeče invazije na otok najboljša pot za reduciranje rdečih armad v obsežnem in globokem morskem prelivu...

Sedaj imam velik in lep rentgen,

Slika levo: Posvečenje mons. Kuo. — Tu zgoraj: Pogled na Taipei; desno spodaj „Marijina bolnišnica“ na jugu otoka

že drugi, kupljen z Vašimi pripevki. Radiolog sem sam. Z njim mi je delo zelo olajšano, pa tudi dobro se mi zdi med tujci, ki vidijo, da Slovenci nismo tja ven dan in da rojaki na svoje misijonarje mislijo in jim pomagajo. Lepa hvala Vam in vsem!

H kraju gre eno leto. Vam in vsem znancem želim vesel božič

ter srečno novo leto! Sam končujem leto, ki je bilo najbolj strašno, a tudi najlepše v mojem dosedanjem življenju. Kar imam, mi je Bog dal, vse je Njegovo in Njemu dam vse, kar zmorem, dokler bo to Njegova volja. Zdravnik, ki živi z Bogom za svojega bolnika, more biti le srečen zdravnik, nikdar nesrečen!

SUDAN SE PREBUJA

Brali smo, da se Sudanci prebujaajo; najmogočnejši črnici črne Afrike dvigajo glavę in v zboru narodov zahtevajo enakopravnost. Sredi vrcnja in trenja, ki je v teh letih zajelo tudi starodavni afriški kontinent, prav gotovo Sudan ni manj važen od Egipta, na katerega je bil do zdaj politično in gospodarsko skoraj izključno navezan: po Egiptu pa posredno tudi na Anglijo, ki si je nad Sudanom s potomci svetopisemskih faraonov lastila protektorat. Sudan, ki je zemljepisno nadaljevanje spodnjega dela Egipta, črna dežela, rodovitna in bogata ob Belem Nilu, pa nezdrava po podnebjju, si je izvojeval svoje odlično mesto v ospredju svetovnega političnega zanimanja lansko leto v aprilu mesecu. Takrat je črni sudanski parlament v

Dr. Ignacij Knoblehar, Slovenec, znameniti misij. pionir in raziskovalec Sudana

glavnem mestu te dežele Hartumu izglasoval predlog za autonomno ustavo mlade države in hkrati klical rojake, prav gotovo da prvič v zgodovini te dežele, na svobodne volitve v ustavodajno skupščino. Ta naj bi potem Sudancem odločila njih bodočnost: bodi v obliki monarhije ali republike, povsem neodvisna država v zboru svetovnih držav, ali pa narahlo povezana na Egipt; če bi se vezali na Egipt ali celo na Anglijo, naj bi to navezanost določile posebne, obojestransko sklenjene in potrjene pogodbe. Zaradi Sudana pa sta si nekdanji gospod - Anglija in njega vazal - Egipt lanj krepko skočila v lase; vprašanje nadzorstva in pripadnosti nad Sueškim prekopom je prav za prav postranska stvar; Egipt je hotel Sudan sebi, Anglija pa spet sebi. Sudanci pa so se obema vsaj na zunaj, smejali češ, saj delata račune brez krčmarja. Kajti v sudanskih črnih tudi v naših časih še ni zvodena kri starih Mahdijevih fanatikov iz prejšnjega stolctja in njih vstaje tamle v osemdesetih in devetdesetih letih, ki je Angležem povzročila tolikšne sitnosti, Sudancem pa menda prvič nakazala, da bi tudi oni utegnili voditi sami sebe - brez tuje pomoči!

TIK PRED POPOLNO OSAMOSVOJITVIJO

Prav pred nedavnim, mescca februarja letos, sta se Anglija in Egipt le pomenila, naj bo Sudan samostojen in naj si po treh letih še nadaljnje varuštva obh dosedanjih gospodov izvoli svoj parlament in postavi svoje vladarstvo. A komaj je bila pogodba podpisana, je že nastopilo novo trenje, novo nesoglasje med Egiptom in Anglijo; le-ta razlaga pogodbo tako, da se bi smel, če bi hotel, Sudan potem priključiti angleškemu imperiju (Commonwealth), dočim Egipt trdi, da pogodba to izključuje...

Skoraj nobenega dvoma ni, da se bo

Kulturno in versko središče mohamedanskega sveta danes ni več toliko Meka, ampak Kairo s svojo znamenito univerzo Al-Azhar, katere centralno poslopje vidimo na sliki

lctos spor okrog Sudana, ki je lani s tolikšno silo bušil na dan, razrešil, tako ali tako ali celo drugače: nobenega dvoma ni, da bo Sudan v najbližji bodočnosti aktivno posegel v politično urejanje Vzhodne in Osrednje Afrike kot eden izmed najvažnejših njenih teritorijev. Važen ne samo po svoji razsežnosti, ki mu zagotavlja poltretji milijon kvadratnih kilometrov izvečine rodovitnega sveta, važen tudi po zemljepisni legi: Sudan je namreč privilegirana točka za zvezo med afriškim in drugimi kontinenti, posebej še za zvezo med tropičnimi črnimi deželami in med deželami arabskega sveta, ki so v zadnjih letih svojo prejšnjo politično zgodovino prhitele s takšnimi koraki, da svetu kar sapo zapira.

Za katoličane, ki nam je na mari mi-

sijansko delovanje Cerkve, nje uspehi in rast, tedaj ne more biti vseeno, kako se bodo razmere v Sudanu razvijale. Posebe še, ker bo od nove politične oblike te dežele prav gotovo v veliki meri odvisna bodoča rast ali pa nazadovanje katolištva ob Spodnjem Nilu. Samostojni Sudan, narodno in državno enakopravni, bo nedvomno presenetljivo vplival na politični razvoj ostalih, do zdaj še kolonialnih ali pol kolonialnih afriških dežel: katoliški Cerkvi prijazno ali sovražno stališče bodoče sudanske države, bo zgled za ravnanje drugih afriških dežel s Kristusovo ustanovo.

Primerno je tedaj, če se vsaj bežno razgledamo po prizadevanjih katoliškega misijonstva med sudanskimi črnici in po trenutnem stanju misijonskega dela katoliške Cerkve med njimi.

IGNACIJ KNOBLEHAR — MISIJONSKI PIONIR V SUDANU

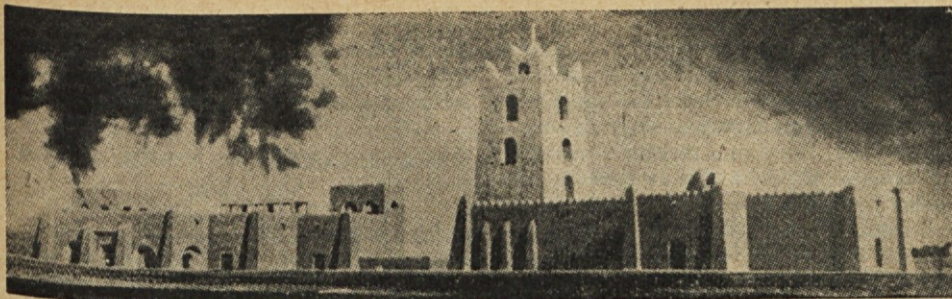
Ko je v aprilu mesecu leta 1837 veliki indijski misijonar Irenej Friderik Baraga prvič po dolgih letih spet obiskal svojo rodno Dolenjsko, je med drugim govoril tudi v Novem mestu, kjer ga je poslušal takrat sedemnajstletni študent Ignacij Knoblehar. Fant je že prej z velikanskim zanimanjem — doma je bil iz Škocjana pri Mokronogu — prebiral Baragova misijonska poročila. „Ob Baragovi topli in navdušeni besedi je sklenil, da bo tudi sam postal misijonar. Začel se je učiti tujih jezikov. Šel je bogoslovje študirat v Propagando v Rim, odpeljal se je po morju in po Nilu v Sudan in ob Belem Nilu s slovenskimi, tirolskimi in severnoitalijanskimi sodelavci širil krščanstvo med zamorskima rodovoma Bari in Kieč. Zaslovel je tudi kot raziskovalec Belega Nila.“ (Dr. Fr. Jaklič: F. Baraga, Bs. Aires 1951, str. 132.)

Ignacij Knoblehar, Slovenec po rodu, iz Dolenjske doma kot Baraga, je tedaj prvi misijonar katoliške Cerkve med sudanskimi črnici. Delo, ki ga je mladi duhovnik opravil med njimi, je velikansko. Je resnično pravi pionir svete Cerkve ob Belem Nilu: zastavil ji je temelje, ki jih niti Mahdijeve horde nekaj deset let pozneje niso porušile, četudi so na videz že dokaj cvetoče krščanstvo, Knobleharjevo in njegovih sodelavcev uspešno delo, docela zbrisale z nilske dežele. Korenine so ostale. Prav na teh koreninah so petdeset let po zamoru Knobleharjevih misijonov spet zastavili svoje sile katoliški misijonarji, ki so tam znova začeli s svojim blagoslovljenim delom v letu 1902. Ustanovili so posobno misijonsko družbo, v katero so vstopali tudi mnogi Slovenci. Po vojni se je ta družba razcepila na avstrijsko in italijansko vejo. Slovenci so se pridružili avstrijski veji, ki si je nadelala ime „Misijonarji Sinovi Presvetega Srca“ in katere generalni predstojnik je bil nekaj let Slovenec p. Jožef Musar, sam večletni misijonar v nekdanjem Knobleharjevem misijonu v Sudanu.

Kot Slovence nas mora torej duhovna bodočnost črnega Sudana še dvakrat zanimati, saj je tam izčrpal v slavo Kristusove Cerkve svoje najboljše mlade moči in zdravje za Baragom največji slovenski misijonar Ignacij Knoblehar ali Abuna Soliman, kot ga naziva „Slovenskega Glasnika“ ne slabi pesnik Umek-Okiški, ki je njegovemu zares plodovitemu delu med Sudanci posvetil cel ep s taistim naslovom.

DANAŠNJI POLOŽAJ KATOLIŠTVA V SUDANU

Po uradnih cenitvah iz Hartuma je danes v Sudanu 110.700 katoličanov; v to število so vključeni tudi katehumeni. Poročilo Propagande iz lanskega marca, ki je prav gotovo bolj zanesljivo, pa navaja že 100.000 krščenih katoličanov in 50.000 katehumenov. Če bi to število primerjali s številom prebivalstva v Sudanu, ki obseže 8,310.000 duš, bi morali seveda z žalostjo ugotavljati, da katoličani niti ene desetine ne obsežejo. A primerjati ga je treba s prebivalstvom treh najmočnejših provinc, kjer je misijonsko delo osredotočeno in ki štejejo le 2,092.000 duš. K vsemu je treba dodati, da se je misijonsko delo v Sudanu uredilo in normaliziralo šele leta 1912. Prvih deset let najnovejšega katoliškega prizadevanja ob Belem Nilu, so le tipanja in poizkusi; tipanja za zasutimi temelji Knobleharjevega misijonarjenja in poizkusi, kako Cerkev akomodirati med sudanskimi črnici, ki so znani kot najumnejši, najponosnejši in najbolj nedostopni od vseh črnih prebivalcev mogočnega Afrike. Nezdravo sudansko podnebje je v prvih letih novih misijonskih podvigo, ko obramba proti malariji in drugim prav sudansko tipičnim boleznim še ni bila tako uspešna, kot je danes, zahtevalo lepo število žrtev med misijonarji: ponavljala se je zlosrečna usoda Knobleharjevih sodelavcev, ki so drug za drugim sredi največjih prizadevanj cepali od malarije podrti. Slednjič pa je bilo treba nekako osvojiti predvsem črne poganske rodove, ki prebivajo na večini te

Kakor kaka arabska trdnjava izgleda tale v domačem slogu zidana katoliška cerkev nekje sredi mohamedanskega sveta

močvirne in gozdnate krajine. To pa ni bilo lahko delo: ti črnici so bili sovražni do slehernega tujca, tudi do misijonarjev; in sicer zaradi njih misijonskega poslanstva, marveč preprosto zaradi njih tujega izvora. O tujcih so imeli ti ljudje, čisto opravičeno, najslabše mnenje in izkustva: v prvi polovici 19. stoletja so namreč krepke ekspedicije trgovcev s sužnji počez in povprek prešle deželo in nalovile na tisoče črncev, ki so jih potem zaničevane in zapljuvane kot živino prodajali naprej. Misijonarji so torej morali delati z velikanskim potrpljenjem in z najvišjimi zgledi nesebične dobrote, da so lahko zadobili zaupanje med rodovi, si lahko spomin na sramotno kramarjivo s sužnji še ni ugasnil.

V naših dneh pa je seveda položaj misijonarjev med Sudanci povsem drugačen. Katolicizem je spoštovana in visoko cenjena vera; njegov vpliv raste iz dneva v dan; posebno še zaradi nenehnega prizadevanja v zdravstvu in šolstvu. Sleherna misijonska postaja v Sudanu ima danes tudi majhen dispanzer, med tem ko misijonarji potujejo od vasi do vasi ne samo kot oznanjevalci evangelija, marveč tudi kot zdravniki in bolničarji prav po zgledu svojega božjega Misijonarja, ki je celil dušne in telesne rane... Redovnice-usmiljenke so cenjene nad vse; v 5 civilnih bolnišnicah, ki so v svetnih rokah, jim je dodeljena bolniška postrežba. K vsemu pa prav zdaj ustanjavljajo veliko govavišče v lastni oskrbi.

KATOLIŠKO ŠOLSTVO OB BELEM NILU

V šolstvu so si katoliški misijonarji zadobili med Sudanci velikanski ugled. Saj so bili prvi, ki so neuke domačine, v večini sramotno izkoriščane po belih trgovcih, začeli učiti ne le večnih resnic, marveč tudi kulturne omike. Prav gotovo je misijonsko šolstvo v tej deželi levji delež doprineslo k njenemu moralnemu in političnemu dvigu. Do leta 1925 je bila vsa šolska vzgoja izključno v rokah katoliških in protestantskih misijonarjev. Pozneje je šolstvo sicer ohranilo svoj izvirni misijonski značaj, a podpirati in nadzorovati so ga začele svetne oblasti britanske uprave v Hartumu, ki je bila v tistih časih edina svetna oblast v deželi. Vzgoja od tega leta naprej obsega tri stopnje: osnovno šolstvo je povsem v rokah misijonstva; v srednjem misijonstvo in svetna gosposka družno sodelujeta; edino visoke šole so izključno v rokah deželne uprave, četudi so si misijonarji izvojevali pravico, da lahko ustanavljajo svoja zasebna vseučilišča, ki imajo pravico javnosti in so mnogo bolj obiskovana kot pa svetna.

Trenutno imajo misijoni v Sudanu 43 osnovnih šol za fante in 19 za dekleta. Pouk v teh šolah traja štiri leta. K temu pa je prištetih še nad 100 dopolnilnih osnovnic v posameznih vaseh in naseljih, kjer se vrši pouk dvakrat ali trikrat tedensko. Zanimivost so morda

tudi „posredne osnovnice“, ki imajo namen pripravljati posebno izbrane učence. Srednjih šol je sedem, od teh dve izključno za dekleta: tod študirajo bodoči učitelji vaških šol; ti vzgojni zavodi so poznani pod imenom „teacher's training centres — učiteljska izobraževalna središča“; ne gre prezreti tudi dvojce šol za umetnost in uradniško izobrazbo, ene obrtne šole in posebnega kolegija, kjer študirajo bodoči učitelji rednih osnovnih šol, nekako učiteljišče. V vsem šolstvu imajo misijonarji polno pravico uporabljati knjige, ki jih sami izberó; deželna uprava pošilja med nje od časa do časa edinole svoje nadzornike in ob času letnih izpitov posebne delegate, ki z misijonarji-profesorji tvorijo posebno državno komisijo; ta potem v imenu britanske uprave podeljuje naslove in diplome.

Največji ugled v deželi nedvomno uživa katoliški „Comboni College — Komboni Kolegij“ v Hartumu, kjer študira nekaj sto gojencev vseh mogočih veroizpovedi: 313 muslimanov, 198 pravoslavnih in 151 katoličanov. Nadvse razveseljivo je dejstvo, da vsi ti gojenci žive družno v medsebojnem spoštovanju, kar vzbuja presenetljivo začudenje pri upravnih oblasteh in pri vseh tujcih, kateri so ta zgledni zavod obiskali. Ta in podobni zavod za dekleta, ki ga oskrbujejo redovnice v Hartumu, pripravljata mladino za bodoče visokošolske študije. Cela vrsta pa je otroških vrtcev in osnovnic za učence vseh veroizpovedi v Hartumu, Omduramanu, Atbari, Port-Sudanu in El Obeidu, severna mesta, kjer za šolstvo odgovarjajo pred upravnimi oblastmi izključno katoliški misijonarji.

Že po tem bežnem pregledu samo ene, prav gotovo zelo važne veje misijonskega delovanja v Sudanu, je očitno, da je seme, ki ga je v tej deželi sejal kot prvi naš Knoblehar, padlo na rodovitna tla in obrodilo mogočen sad, četudi naš veliki rojak njega žetve ni dočakal!

Se je pač spet enkrat v polni luči pokazala velika resnica, ki jo je napovedal Kristus: Če pšenično zrno ne pade

v zemljo in ne umrje, ne obrodi sadu... Zrno Cerkve v Sudanu, Knoblehar in njegovi, je padalo in umiralo in umrlo, ob svojem času pa obrodilo stoteran sad.

CERKVENA UPRAVA V SUDANSKEM MISIJONU

Apostolska vikariata sta v Bahr el Ghazal in v Bar el Gebel; apostolski prefekturi pa v Mopoi in Malakal. Misijonarji, ki delujejo v krajinah ob Belem Nilu pa pripadajo Sinovom presvetega Srca Jezusovega (afriški Misijonski družbi v Veroni) in oo. iz Mill-Hill. Duhovnikov je iz Verone 82 in iz Mill-Hill 21. Domačih duhovnikov pa imajo Sudanci šele 9. Vsega misijonskega osebja v Sudanu pa je 280 duš; tod so vštetí misijonarji, redovnice, misijonski bratje in učitelji. Misijonskih postaj je vsega skupaj 43: patri iz Verone jih oskrbujejo 37, oni iz Mill-Hill pa 6.

Vse to plodovito misijonsko delovanje pa bo prav gotovo zapadlo resni nevarnosti, če bodo v novi narodni skupščini dobile večino tiste politične stranke, ki s svojim vplivom obvladajo severne sudanske province in ki so si edine v zahtevni naj se islamu, ki je veroizpoved prebivalcev Severnega Sudana, omogoči tudi v Južnem Sudanu ista možnost delovanja kot drugim veram. Zahteva je prikrita ost proti katolištvu! Od leta 1900 namreč 10. vzporednik predstavlja mejo, na katere severnem delu angleška oblast ni dovoljevala oznanjanja krščanstva, marveč izključno islam; med tem ko je v južnem delu, izvečine poganskem, dovoljeno delovanje samo katoliškim in protestantskim misijonom; ti zadnji imajo danes 222 misijonišč s 50.000 verniki. Prav pereče je tedaj vprašanje, če bi dovoljenje islama na jugu za protiuslugo prineslo dovoljenje katolištva na severu, ali pa bosta obe osnovni sudanski pokrajini po svoji politični in upravni združitvi, ki ni več daleč, sklenili neke vrste versko diktaturo, ki bo prav gotovo islam.

ALADIN

NAŠI FRANČIŠKANSKI MISIJONARJI

Zadnjič smo se pri pregledu misijonskega dela slovenskih frančiškanov ustavili pri naši misijonski trojki: apostolu vlikega formata — p. Baptistu Turku, svetniškemu p. Engelhardu Avblju ter ustanovitelju in proprefektu prefektore Yungchow — p. Veselku Kovaču. Njih zgledi niso mogli ostati brez sadu. Sledili so jim

NOVI DELAVCI

Kot prvega moramo omeniti p. Vladimira Horvata. Bil je sicer član hrvaške frančiškanske provincije, a po enem izmed roditeljev slovenske krvi in tudi slovensko vzgojen. Prebiral je poročila p. Baptista in pozneje kot misijonar tudi sam pisal v naše „Katoliške misijone“.

V sredi med dvema kitajskima novomašnikoma (s štolami) je naš misijonar p. dr. Aleš Benigar, semeniški spiritual, v krogu še drugih svojih kitajskih bogoslovcev

Kitajska ga je kmalu po novi maši zvalila na svoja polja brez žanjcev. V misijone je prišel leta 1922 in je prav krepko zaoral ledino v Taiyanfuju. Žal je zavrtna bolezen prekmalu uničila njegove načrte. L. 1929 ga je pobral tifus.

Zelo lepa pojava misijonskega delavca je p. Aleksij dr. Benigar, rojen v zagrebški slovenski družini dne 28. januarja 1893. V frančiškanski red je bil sprejet 7. septembra 1907, nato je na varaždinski gimnaziji nadaljeval študij in maturiral. Bogoslovje je študiral v Paterbornu v Nemčiji, bil 30. junija 1915 posvečen v duhovnika, doktorat pa si je pridobil na papeškem Oriental-skem zavodu v Rimu. Leta 1929 je sledil klicu kitajskih misijonov in sicer ga

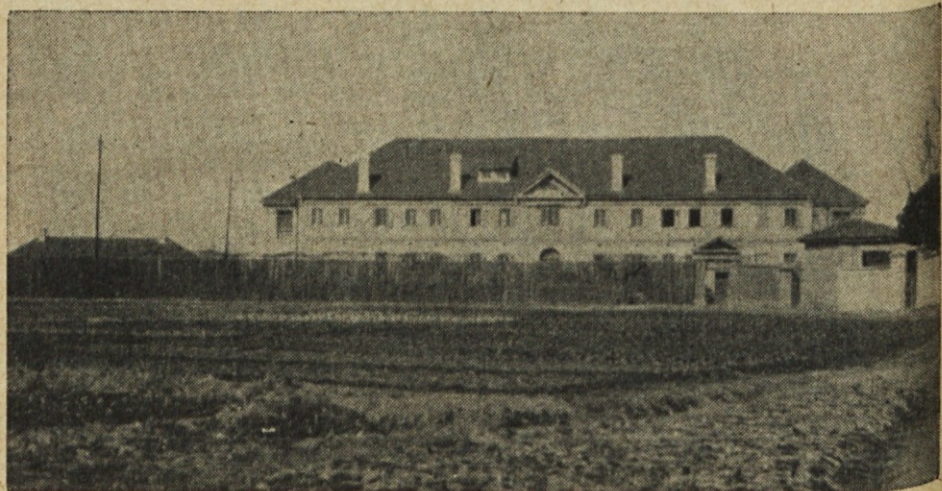

je sprejel vikariat, v katerem je tako plodno deloval p. Baptist. Kot doktor in profesor bogoslovja je postal kmalu eden vodilnih vzgojiteljev hankowskega centralnega semenišča sv. Bonaventura in je bil vsa leta med gojenci silno priljubljen. Poleg tega mu je red zaupal še drugo važno mesto: vzgojo kitajskega redovnega naraščaja. Postal je magister kitajskih frančiškanskih klerikov in kitajskih novincev v samostanu Brezmadežne v Kiaokowu (predmestje Hankowa). Da so za tako odgovorno službo izbrali ravno njega, to nam pove dovolj o p. Aleksiju. Saj sta bila za vso Kitajsko le dva frančiškanska noviciata. Naš misijonar je mož molitve in kljub svoji učenosti izredno ponižna duša, prav zato pa od vseh visoko cenjen. Napisal je tudi več učnih knjig, pripravnih za poučevanje kitajskih bogoslovcev.

Po komunistični zasedbi je p. Aleksij ostal dolgo na svojem mestu, dasi podrobnosti iz njegovih zadnjih dveh let ne vemo. Kakor je znano, je šele zdaj okrog božiča prispel v Hongkong. Čim dobi potrebna dovoljenja, bo odšel v Združene države ameriške, kjer bo zelo verjetno na ameriških Brezjih (Lemont, Illinois) preživljal zasluženi počitek po tolikih letih dela ter čakal povratka v misijone.

Takrat ga bomo pa že podregali za kako zanimivo poročilo o njegovem življenju pod rdečim terorjem.

Naš najmlajši kitajski misijonar pa je p. Rudolf Pivko, rojen pri Sv. Marku niže Ptuja dne 29. oktobra 1919. Po končani nižji gimnaziji v Ptujju je 31. avgusta 1937 stopil v frančiškanski red in v Kamniku končal noviciat. Maturiral je v Ljubljani, nato pa začel s univerzitetnimi študijami. Leta 1945 se je pred komunisti umaknil v Avstrijo, kjer je po prvih mesecih preizkušenj našel nov dom v frančiškanski študijski hiši v Schwazu (Severne Tirole). Dne 22. decembra istega leta ga je v Celovcu posvetil za duhovnika ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman, nato je nadaljeval bogoslovne vede. Svojemu cilju naproti — v kitajske misijone je odšel v decembru 1947 in sicer preko Amerike, kjer so ga slovenski redovni sobratje bogato založili. Dne 29. marca 1948 je prišel v svoj misijon — v prefekturo tirolskih frančiškanov (Yungchow, Hunan), ki jo je pred leti ustanovila in orala njeno ledino slovenska kri, p. Veselko. P. Rudolf se je ravno vživel v kitajske razmere (njegovi vedno vedri naravi to ni težko) in postal samostojni dušni pastir postaje Lengshuitan, ko je tudi Hunan

zajel krvavi val komunistične okupacije. Kljub silnim težavam, preiskavam, zasramovanju in zaporu je še dolgo vztrajal ter sebi in somisijonarjem služil vsakdanji kruh z ročnimi deli, zlasti z vrtnarjenjem. Za svoje vernike pa je skrbel pod naslovom „zdravnika“, kjer mu je sam Bog pomagal, saj se ni nikdar v šoli učil medicine. Končno je moral tudi on kot „izdajalec ljudstva“ dne 15. julija 1952 nastopiti žalostno pot izгона. Iz Hongkonga je odšel na Japonsko, od tod pa ga je p. Alfonz Schnussenberg OFM, generalni delegat za kitajske misijone, poslal v Avstralijo. Kakor nam je znano, bo tam ostal nekako dve leti, da se priuči angleškemu jeziku. Nato ga čaka delo v japonskih misijonih, dokler se zopet ne odpre Kitajska.

V TUJINI

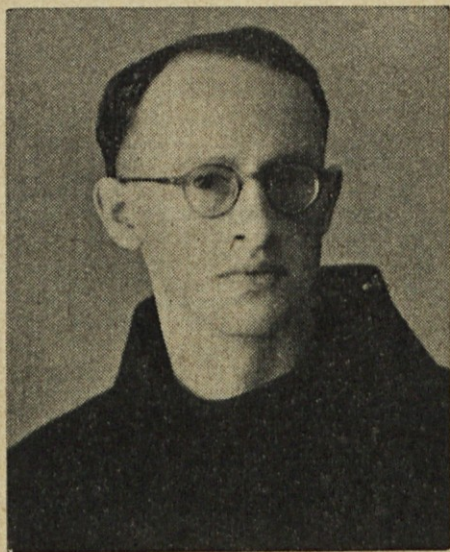
smo našli sled za nekaterimi slovenskimi frančiškani misijonarji, ki so stopili v red izven slovenskih meja in jih doslej nismo poznali.

V župniji Pomjan pri Kopru je bil rojen p. Mirko Kosič. Leta 1924 je stopil v tridentinsko frančiškansko provincijo, ki je po prvi svetovni vojni dobila primorske slovenske samostane. V duhovnika je bil posvečen 3. julija 1932, nato pa še isto leto odšel v kitajske misijone. Deloval je v Vzhodnem Hubeju, kjer oskrbuje provincija samostojno škofijo Kichoy. Seveda je danes tudi tej misijonski pokrajini onemogočeno delo. Če se p. Mirko še vedno nahaja na Kitajskem, ali je bil izgnan, nam ni znano.

Fr. Nazarij Kocjančič je bil rojen dne 3. januarja 1900 blizu Trsta, v Hrastovljah. Leta 1917 je oblekel redovno obleko sv. Frančiška kot član beneške provincije. V misijone je odšel 21. decembra 1929. Šest let je deloval v Singenu (kitajska provincija Šensi), nato pa je sprejel delo na postojanki gobavah na meji Tibeta. Tu je oskrboval red samostojno gobavsko naselbino Mosimien (Sikiang) do rdeče invazije, ki je misijonarja izgnala. Naš fr. Nazarij

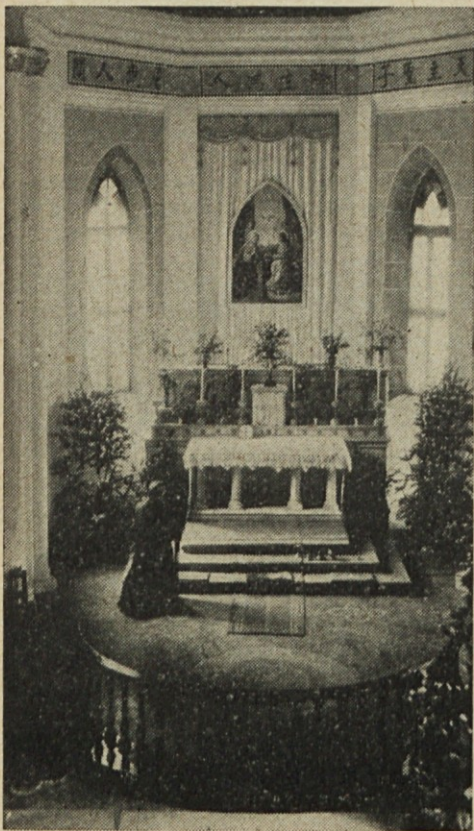
K slikam. Levo: Semenišče sv. Bonaventure v Hankowu. Tu zgoraj: p. Benigar s p. Pivkom; spodaj slednji sam

je dolgih trinajst let preživel med gojavci in bil, kakor je sam opisal svoje delo za vse poraben. V januarju 1949 se je moral vrniti v Italijo.

Ameriški Slovenci so nam dali misijonarja v osebi p. Edgarja Severja, rojenega leta 1910 v San Franciscu. Stopil je v kalifornijsko redovno provincijo ter bil 10. junija 1934 posvečen. Na jesen leta 1936 je odšel v kitajske misijone. Njegovo misijonsko polje je bil Jung-čang-fu (Severna Kitajska). Ta del obširne kitajske zemlje je prvi

K slikam. P. Pivko v misijonski cerkvi v Taochow, ki bi bila središče bodočega slovenskega frančiškanskega misijona na Kitajskem. — Desno pogled na misijonsko postajo Kian; spodaj: slovenjebistriške šolske sestre v Čaotungu

okusil komunistični bič, ameriški misijonarji pa so bili izmed vseh prvi izgnani. Tako je moral tudi on z ostalimi sobratji zapustiti misijonsko polje in se vrniti v Združene države.

Šele nedavno smo izvedeli še za enega slovenskega frančiškanskega misijonarja p. Valentina Vehovec. Starši p. Valentina Vehovca OFM so bili doma iz Moravc in so se pred prvo svetovno vojno izselili v Egipt. V Aleksandriji se jim je rodil dne 16. marca 1917 sin Rudi. Najprej je hodil v šolo v Freres. V kolegiju se je spoznal s frančiškanskim patrom, ki mu je pomagal dalje. Postal je gojenec Serafinskega kolegija v Assiutu (Gornji Egipt, 661 km od Aleksandrije). Noviciat je napravil v Toskani, ker toskanska frančiškanska provinca upravlja gornjeegiptovske misijone. Leta 1943 je bil posvečen v mašnika, novo mašo pa je zapel v Kairu. Kmalu po končanih študijah so ga predstojniki poslali za samostojnega misijonarja in voditelja šole v Esneh.

P. Valentina je tujina precej oropala slovenskega jezika, dasi čuti slovensko in je navdušen zlasti za slovenske pesmi. Je pa silno zmožen in dobro obvlada poleg latinskega jezika arabski, francoski, italijanski, angleški, koptski in za silo tudi moderni grški jezik. Prav zato so mu nedavno predstojniki določili novo mesto v mestu Beni Suef, kjer je predstojnik misijona in voditelj tamkajšnje frančiškanske šole. Na misijonu ob nedeljah mašuje v koptskem obredu ter pridiga arabsko. V dekliški šoli, ki jo vodijo sestre frančiškanke, pa mašuje po rimskem obredu.

Ker sem že ravno omenil frančiškane kot čuvarje Svcte dežele, naj dodam samo še imeni dobro znanega p. Adolfa Čadeža in p. Jozafata Ambrožiča. Prvi po dolgih letih delovanja v Palestini že uživa zaslužen plačilo pri Bogu, drugi pastiruje v Kairu, kjer ga je pred nekaj leti antiohijski patriarh povzdignil na častni sedež kornega škofa. Prvi je bil, drugi pa je še v precejšnjem stiku tudi z muslimanskim svetom.

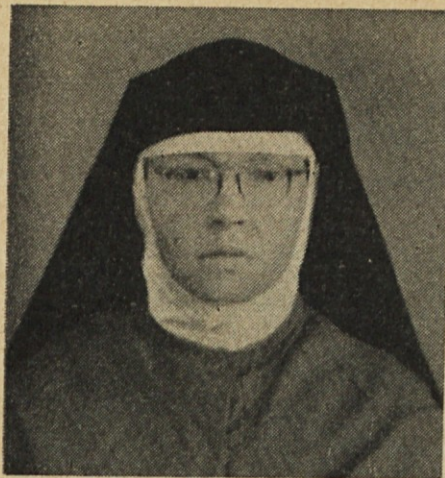
TUDI SESTRE

Izmed slovenskih misijonark spada jo pod zastavo sv. Frančiška. Bralcem „Katoliških misijonov“ so dobro znane bistriške šolske sestre tretjcrednice, ki so delovale v misijonu mons. Kereca in bile z njim vred izgnane: s. Konstantina Sarjaš, s. Katarina Rous, s. Jožefa Kerec, s. Hilda Drogenik in s. Marija Jerbič. Kaj vse so pretrpele za dolgoletno nesebično delo v blagor kitajskemu ljudstvu Chaotunga ter vse bližnje

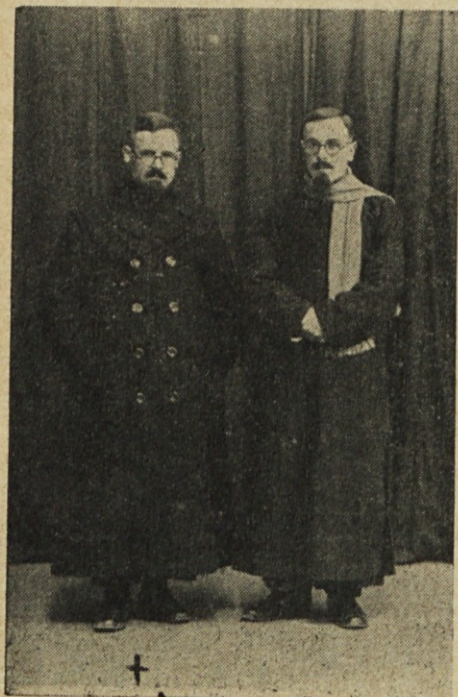
in daljne okolice, ste že brali. Bog daj, da bi se kmalu mogle s pomnožnimi novimi močmi iz vrst Frančiškovih hčera vrniti na svoje misijonsko polje.

Lepo je misijonsko delo med Čulupi Indijanci v Paragvaju, kateremu se posvečajo mariborske šolske sestre sv. Frančiška. Tudi o njih ste nedavno brali nekaj poročil. Od slovenskih frančiškank Marijinih misijonark jih deluje v č v misijonih, pa jih ne poznamo, dasi bi bilo to v prid tudi našemu misijonskemu og-

K slikam: Tu zgoraj m. Kalista Langerholz; na desni ona in s. Gebhardina Hrastnik s p. Pivkom. — Spodaj tu (s križcem zazhamovani) je p. Mirko Kosič v družbi s predstojnikom leta 1939

nju. Znana pa so nam imena 3 misijonark iz iste kongregacije (FMM): s. Maknisa Luževac deluje na Japonskem, ostali dve na Kitajskem, kjer se še zdaj neustrašeno borita za zmago luči nad temo.

S. Gebhardina Hrastnik je odšla v misijone leta 1929. Kot misijonsko polje so ji odkazali bolnišnico v Šanghaju, kjer se vsa leta žrtvuje dušam, ki iščejo Kristusa. Sam Bog ve, koliko dobrega je že storila s svojimi deli usmiljenja, ki so ji zlasti v letih japonske okupacije in sedanjega komunističnega terorja pripravili mnogo trpljenja.

S. Kalista Langerholz je od teh naših misijonark še najbolj znana in morda ena najmočnejših osebnosti med našimi misijonskimi delavkami. Rojena je bila leta 1913 v Beljaku v družini Frančeta in Lucije Langerholz iz stare Loke na Gorenjskem. Končala je učiteljišče in napravila maturo pri šolskih sestrah v Mariboru. Leta 1934 je stopila k frančiškankam Marijinim misijonarkam, takoj po noviciatu pa odšla v kitajske misijone. Delovala je v Šanghaju, Wei-Hai-Weiju, Tsingtaou, Chefooju. Vse svoje sile posveča vzgoji kitajske mladine v višjih šolah ter je priznana vzgojiteljica in šolska voditeljica. Odlično obvlada kitajski jezik, tudi visoko kitajščino. Iz njenih pisem bratu, lemontskemu frančiškanku p. Kalistu, vije junaška ljubezen do misijonskega dela in neustrašena pripravljenost za največje žrtve, tudi mučenštvo. Lani je umolknila in ne vemo, kako je z njo. Vsekakor Kitajske še ni zapustila in le Bog daj, da bi mogla kar tam dočakati povratka lepših časov in vrnitve izgnanih misijonarjev.

Tu bi z nekaj stavki lahko zaključili vrsto slovenskih žanjcev izpod zastave svetega Frančiška. Toda zdi se mi, da slika ne bi bila popolna, ko bi se ne dotaknil še vprašanja, kako je z

NAČRTI P. VESELKA

Že pri njem sem omenil, da si je vzel za življenjsko nalogo: ustanovitev samostojne misijonske pokrajine, ki naj bi jo sprceje frančiškanske provincije

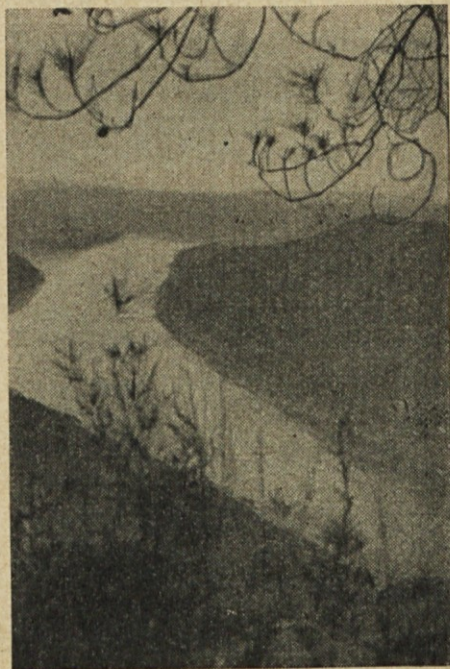
stare Avstrije, torej tudi slovenska. Konec prve svetovne vojne z novimi mejami je njegove načrte za skupno delo sicer uničil, a dosegel je uresničitev s tem, da je tirolska provincija sama sprejela novo prefekturo Yungchow (Južni Hunan). Vendar je tudi med slovenskimi frančiškani ogenj velike zamisli ostal živ, dasi pod pepelom vsakovrstnih drugih delovnih načrtov, ki so Veselkove križali. Več patrov je odšlo na delo v Sveto deželo. Po Kitajski hrepeneči p. Krizolog Špur je umrl za jetiko kmalu po novi maši. Provincija je poslala večje število patrov v novoustanovljeni slovenski komisariat v USA za dušno pastirstvo med izseljenci. Med njimi je bilo več dobrih in resnih kandidatov za kitajske misijone (p. Hugo Bren, p. Bernard Ambrožič, p. Salezij Glavnik, p. Aleksander Urankar). Poleg tega so začeli slovenski frančiškani z misijoni med vzhodnimi kristjani v Djevdjeliji. Žal je moral Rim zaradi nepremostljivih ovir s strani pravoslavne cerkve in beograjske politike ustaviti lepo začeto delo za zedinjenje ločenih kristjanov.

A ideja Veselkovih načrtov je tudi po misijonarjevi smrti ostala ter je — podprta od redovnih predstojnikov — tik pred drugo svetovno vojno znova zaživela ter se razžarela prav v letih vojnih grozot. Ali ni res, da ravno težave in vsakovrstne preizkušnje prekalijo tudi ideale ter dajo idealizmu novega zagona?

V Ljubljani je začela izredno živahno delovati **Frančiškanska misijonska zveza**, katere gibalno je bil kleriški Avbljev **misijonski krožek**. Že v prvih mesecih obstoja je štela Zveza nad tri tisoč članov. Ko bi se razmere ne spremenile, bi bila danes lahko mogočna organizacija z lastnim lokalom, misijonskim muzejem in knjižnico, prispevki njenih članov pa bi vzdrževali slovensko frančiškansko družinico v lastni prefekturi na Kitajskem. Saj je imel Avbljev misijonski krožek namen ohranjati in buditi misijonske poklice ter je tudi vzgojil lepo število misijonskih kandidatov.

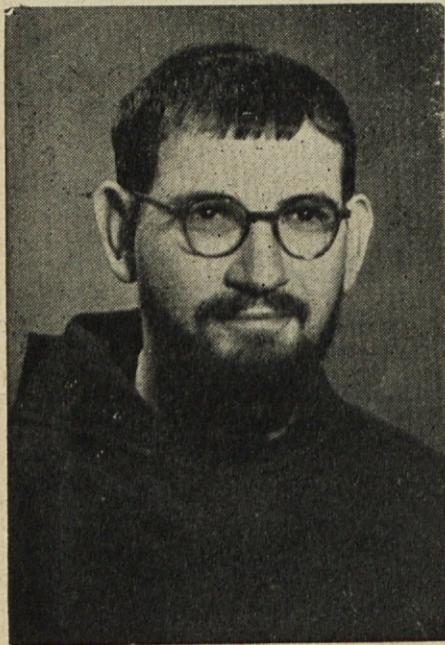
Slika spodaj kaže prelepo pokrajino na Kitajskem, v kateri naj bi ležal slovenski frančiškanski misijon. Bog daj, da bi načrti postali resnica in da bi tudi tu zavladal križ Kristusov!

• KONEC VOJNE

je domala uničil uspešno akcijo. P. Marjan Valenčak, ki bi moral v misijone že tik pred vojno in je tako težko čakal njenega konca ter izpolnitve svojih želja, je ostal za slovenskimi mejami. Bog mu je doma naklonil misijonsko delo žrtev in trpljenja — v komunističnem zaporu, kjer je še danes. En klerik, misijonski kandidat, je bil ubit kot protikomunist, kleriška družinica pa se je raztepla po tujini, ki nam je sicer dolno načrte samostojnega misijona približala, z rdečo okupacijo Kitajske pa preprečila. Približala nam jih je z odhodom prvega člana Avbljevega krožka v misijone, p. Rudolfa Pivka. Ta bi iz domovine verjetno odšel v hankovski misijon, naš študij v tirolski provinciji pa nam je odprl vrata med tirolske misijonarje prefekture Yungchow, Hunan. Velikost pokrajine in majhno število misijonarjev nam omogočata takojšnjo delitev, čim

P. Valentin Vehovec OFM (glej str. 248)

bi bilo na misijonskem polju vsaj šest do osem slovenskih frančiškanov. P. Rudolf je kot izvidnica ponesel na Kitajsko naše načrte. Leta 1950 se je resno menil o tem s svojim škofom p. Sigebaldom Kurzem OFM. Skupno sta tudi pregledala južni del prefekture s središčem Taochow, ki bi bil v nekaj letih lahko središče nove, slovenske frančiškanske prefekture. A satan hiti, ker se boji, da mu bo zmanjkalo časa. Prav v letu, ko bi lahko že štirje izven domovine živeči člani Avbljevega krožka nastopili pot za p. Rudolfom, je moral še on zapustiti svojo „objubljeno deželo“ težkega, a hvaležnega misijonskega dela...

Bog ve, čemu vse to. Eno pa je gotovo: načrti še niso propadli, ampak zore in čakajo lepših dni, ko bodo lahko pogrnali korenine in svobodno dvignili svoj cvet, če bo tako sveta božja volja. So pač kandidati naše prefekture za enkrat našli druga mesta dela, večina v ameriškem provincijskem komisariatu. Dva od njih bosta verjetno v bližnji bodočnosti odpotovala v misijone na Filipinske otoke. Generalni definitor p. Hugo Brenan v svojih pismih podžiga, naj le ohranimo svoj misijonski ideal. In to trdno upam. Vem, da so tudi v domovini med našo redovno mladino misijonski kandidati. In globoko sem prepričan, da se bodo med slovenskimi fanti oglasili idealisti, ki bi radi kot sinovi sv. Frančiška na pionirsko pot naših prednikov.

Molitev naj nas druži za skupni cilj: širiti božje kraljestvo milosti in ljubezni, brez katerega je svet puščava in je človek človeku volk. Daj Bog, da bi naš danes tako preizkušani slovenski narod izpolnil svoje božje poslanstvo sebi in svetu! Odgovorni smo mi: njegovi sinovi smo!

P. BAZILIJ VALENTIN OFM

S tem zaključujemo opis slovenskih frančiškanskih misijonarjev preteklosti in sedanosti. Objavili smo veliko število slik iz njih življenja in delovanja, nekaj pa jih še bomo. Kajti njih delo naj ostane za vedno v slovenski zgodovini kot luč in zgled drugim. — Uredništvo.

Misijonarji nišejo

S KITAJSKE NA JAPONSKO —
POGORELA BOLNIŠNICA

Poroča usmiljena sestra Benjamina Kardinar iz Osake 14. decembra 1952.

Kako naj se zahvalim za vsa zani-miva poročila, ki so mi tu in tam kot ljub sončni žarek osvetlila pot v tujini. Ko bi vedeli, s kakšnim veseljem je bila in je sprejeta vsaka številka Vaših „Kato-liških misijonov“, ki priromajo v tuje toliških misijonov“, ki priromajo v tuje dalje kot tih poslanec, poln tople do-mačnosti in pestre vsebine. Tekom 17 in pol let, odkar sem misijonarka, me spremlja in vedno znova najde kot zvest prijatelj znanko na misijonski poti, tudi takrat, ko je krog nje utihnilo vse dru-go. Saj sem tkom zadnjih let besnečega svetovnega viharja le po „Kato-liških misijonih“ zamogla slediti tužnim do-godkom iz bridko preizkušene slovenske domovine in videti in sočustvovati z dragimi znanci, ki jih je val brezboštva in teme brezčutno zagnal na grenko be-gunsko pot. Upam in srčno želim, da mi bodo „Kato-liški misijoni“ še zanaprej ohranili zvezo z nezabno trpečo domo-vino in z vsemi, ki se združeni v geslu „Svet Kristusu“ —borimo za Njegovo kraljestvo. Gorko želim, da Vam Mo-gočni privabi v novem letu mnogo na-ročnikov in dobrotnikov, da boste za-mogli še nadalje brezplačno pošiljati „Kato-liške misijone“ vsem tistim, ki so radi Kristusa postali ubogi in preganjani.

Kot Vam je znano, smo že štiri slo-venske usmiljenke na Japonskem. V Šanghaju v Mar. bolnišnici sva s sestro Jug imele nepričakovani obisk dveh po-licajev radi potnih listov. To je dalo povod, da so naju skrbni predstojniki kljub najini želji, še ostati na mestu, na-gloma v oktobru 1950 poslali na varnejša tla. Tu v deželi sonca, je sedaj naš novi

misijonski delokrog. A nekdanji cveto-či kitajski misijon je sedaj za nami kot bežna slika, ožarjena z lepimi spomini. Kitajski zmaj je uničil bogata žitna pol-ja, a nove poljane v deželi sonca obe-tajo sadove in potrebujejo delavcev. Za-enkrat je moj delokrog v Osaka, v otro-ški bolnišnici, kjer točasno domuje 160 sirot. So to ljubki razumni Japončki, tudi nekaj Indijcev, v starosti od nekaj dni do 16 let, večinoma brez staršev. Ta si-rotišnica je bila zgrajena pred tremi leti, po zaslugi in velikodušni podpori ameriških vojakov, začasno tukaj biva-jočih, ki so s sočutjem gledali nego in revno zatočišče teh sirotk v tedaj še zasilnih barakah.

Naj Vam poročam še o preizkušnji, ki je nedavno zadela naš sestrski za-vod: o uničeni bolnišnici. Dne 24. juni-ja t. l. ob 5.30—6 zjutraj, ko smo bile pri sv. maši, je nenadoma zadonel krik: Požar! — Ogenj je nastal v prizidani kuhinji, povzročen po novopostavljenih kotlih za vrelo vodo, katerin zveza z dimnikom ni bila dobro sezidana. Ogenj se je splazil po lesenem tramovju in zveznih hodnikih v nadstropje in pod-strešje bolnišnice in z neverjetno na-glico zajel vso bolnišnico. Kljub napo-rom številnih požarnih bramb, ki so pri-hitele iz mesta in okolice, radi pomanj-kanja vode ni ostalo od poslopja drugo kot razvalina. Naša draga bolnišnica, sezidana največ za revne pred nekaj leti s toliko skrbjo, in kjer so neštete duše našle pot k Bogu, ne obstoja več. V dveh urah in pol je bilo vse uničeno, — tudi pred nekaj meseci postavljeni novi rentgen, zaloge zdravil, prehrane, itd. Izgube je po cenitvi 40 milijonov japo-nskih jenov. Toda, nvala Bogu, človeške žrtve ali poškodbe ni bilo nobene. Vsi

bolniki so bili rešeni in preneseni v šolske sobe gori omenjene sirotišnice, ki je ločena od bolnišnice z majhnim vrtom in cesto. Tekom 2 dni so bili bolniki porazdeljeni in preneseni v razne bolnišnice. Solze so lile iz njih oči, a tudi iz naših. Zapuščali so nas s proščim klicem za skorajšnjo vrnitev in pomoč v novi bolnišnici. Ganljivo so nas presenetili naši dobri farni katoličani, pa tudi pogani in županstvo, ki so prihajali z odkritimi izrazi sočutja. Takoj prvi dan so nam prinesli riža, mleka in sadja. Tudi naš japonski škof mons. Taguchi nas je obiskal in nam toplo priporočal, storiti vse, kar je mogoče, da nam bo z novo postavljeno bolnišnico mogoče nadaljevati lep dosedanji apostolat. Da, upamo na očetovsko Previdnost božjo in tudi na pomoč velikodušnih src v Evropi, za katere že gorko molimo z našimi sirotami, ki so nam s kapelo vred ostale v tolažbo.

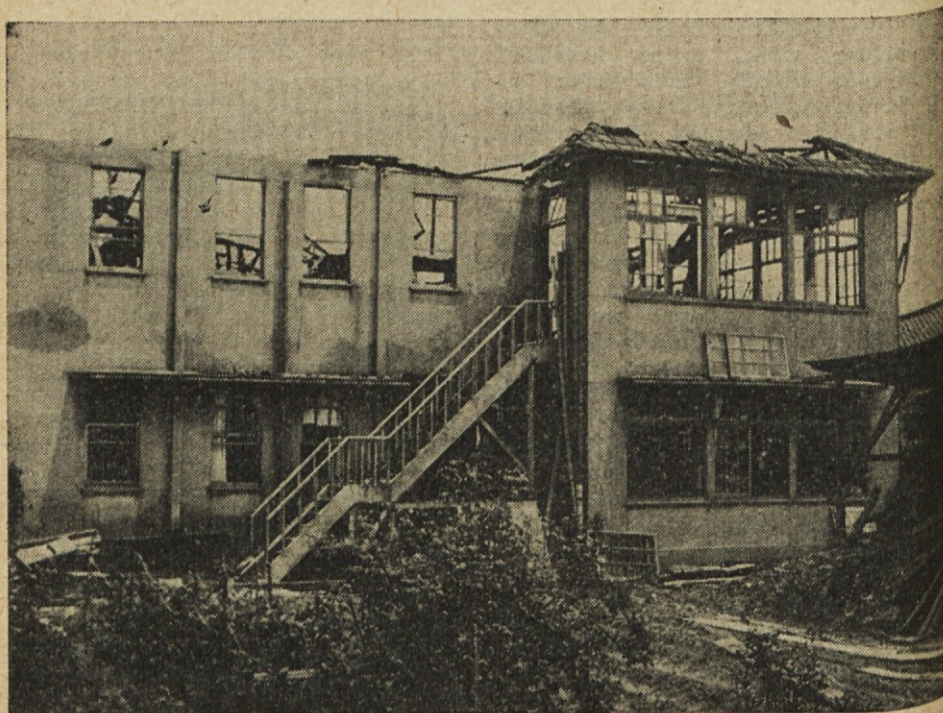
Vsemogočni naj Vas krepi in bogato blagoslovlja v vseh blagih namenih in podjetjih! — Najiskrenejše novoletne želje in pozdrave vsem dragim znancem, prijateljem in misijonskim dobrotnikom, — predvsem pa Vam!

Spodaj in zadaj na ovitku objavljamo slike zunanjšine in notranjosti pogorele bolnišnice, v kateri delujeta tudi dve slovenski misijonarki. Obračamo se na plemenita slovenska verna srca s prošnjo, da s svojimi prispevki pomagajo bolnišnico obnoviti. V USA in Kanadi lahko pošiljate prispevke na naslov Charles Wolbang CM, 500 East Cheltenham Ave, Philadelphia 44, Pa, USA, od drugod pa kar na naslov: Ladislav Lenček CM, Cochabamba 1467, Buenos Aires, Argentina. — Lepo prosimo!

IZGNANA MISIJONARKA

Iz pism s. Anice Miklavčič:

31. marca sem morala zapustiti ljubljani misijon v Shensi in sem dospela

v Kawloon pri Hong Kongu 7. aprila. Samostan, v katerem se nahajam, je velik, toda toliko nas je vanj pribežalo, da primanjkuje prostora, a ne manjka krščanske ljubezni med nami, čeprav smo tako različnih narodnosti. Tu imam že delo v šoli, ki jo obiskuje nad 1600 deklic, med temi tudi lepo število nortranjih gojenk. Borim se še s tukajšnjo kitajščino, ki je zelo drugačna kot ona, ki smo jo v Shensi govorili. Tudi po naših preprostih Kitajčkih mi je dolgčas! Koliko raje bi delovala med njimi kot pa v tem posvetnem mestu, kjer vsi žive samo za telo, njega lepoto in uživanje... A ne bom se prevč pritoževala, da ne izgubim kaj zaslužnja; boljše, da objamem zadovoljno svoj križ in hodim naprej za Kristusom.

O svojem predragem bratu p. Albinu Miklavčiču, ki je zadnje čase pod rdečimi v ponočnih urah v podzemskih prostorih poučeval peščico kitajskih bogoslovcev na svojem misijonu tam v sredini Kitajske, ne vem nič gotovega, ker je pretrgana vsaka zveza. Gotovo je le to, da je bil dne 9. maja na ljudskem sodišču obsojen na šest mesecev ječe, kjer so ga puščali trpeti tudi lakoto. Zdi se, da so ga meseca novembra izpustili in da sedaj dela naprej kot preje in — čaka na prisilno izgnanstvo.

Vse drage poznane in nepoznane bralce „Katoliških misijonov“ prav lepo pozdravljam in se jim zahvaljujem za molitve, ki jih posebno sedaj pošiljajo Bogu za nas misijonarje in za ubogo Kitajko. Priporočam se v molitev še naprej!

Opomba uredništva: Iz Trsta je prišla vest, da je tjakaj iz Hongkonga prišel izgnani misijonar p. Albin Miklavčič, kjer je še našel živo svojo mater, ki je dala narodu in Cerkvi dva duhovnika in eno misijonarko.

POT IZGNANCEV V EVROPO

Nismo še imeli prilike, poročati kaj več podrobnosti o potovanju mons. Klerca in mons. Gederja ter petih slovenjebistiških šolskih sestrah iz Čaotunga. Sedaj pa smo prejeli o tem zani-

mivo poročilo, ki ga je napisal mons. Geder svojemu sobratu salezijancu Raffaclu Mrzelu, ta pa ga je nam poslal. Poročilo je sicer kasno, a še vedno zelo zanimivo, vsekakor pa dragoceno za našo misijonsko zgodovino, zato ga objavljamo:

Odkar sem zapustil Kitajsko, še ni minil dan, da mi ne bi misli uhajale v tiste daljne vzhodne kraje. Po le štirih dnevih potovanja iz Vzhoda na Zapad, po zraku, smo bili že v Rimu, kjer sem ostal osem dni. Dvakrat sem maševal v katakombah. Mislim sem na tistih svetih krajih na naše kitajske kristjane, ki so danes v podobnem težkem položaju kot so bili rimski kristjani pred tisoč in več sto leti. Vedno, ko sem prišel iz tistih tihih, svetih globin, mi je radost napolnila dušo ter mi solza stopila v oko. Mislim sem na zmagoslavnost katoliške Cerkve; kadar še je bila preganjana, vselej je zmagala. Kaj se bo ubogi človek, črviček zemlje, upiral Vsemogočnemu; slej ko prej bo podlegel, kakor je bilo to v preteklosti, tako bo tudi v bodoče. Bog je večer, nepremagljiv!

Sedaj pa še nekaj z našega potovanja. Kot sem že dejal, smo leteli cele štiri dni, ponoči pa počivali in se pomenkovali, kako je bilo in bo.

Naša prva postaja je bila Bangkok. Tam smo obiskali slovensko uršulinko m. Ksaverijo Pirc. Zelo je bila vesela, še posebno, ker so bile med obiskovalci tudi slovenske misijonarke. Ko smo si ogledali njihovo lepo ustanovo in se nekoliko okrepčali, so sestre zapele nekaj lepih slovenskih pesmi. Potem so nam oskrbeli prenosni oltarček, da je drugo jutro mons. Kerec maševal, dočim smo vsi ostali, 15 po številu, med temi osem duhovnikov, prejeli sveto obhajilo. Ni bilo namreč časa, da bi se zvrstili z maševanjem, kajti ob treh zjutraj so nas že prišli iskat z letališča z avtom. Ob 4 so motorji že ropotali...

Dočim je bila naša vožnja do Bangkoka čez Indokino, kjer je vojna, povsem lepa in mirna, pa je bilo čisto dru-

gače na poletu čez Birmanijo. Naše letalo ni bilo opremljeno za tako vožnjo. Silno nas je zeblo v višavah, vsak čas je letalo cepnilo v praznino in se potem zopet dvignilo. Po nekaj urnem težkem poletu smo končno pristali v Kalkuti. Tu so ptiča napojili, a nas ne, ampak so nas kar brž spet dvignili v zrak. Hoteli so z letalom v Arabijo, pa ni šlo. Prenočili smo v Ahmenadab, še vedno v Indiji. Ko smo se dvignili v smeri proti Arabiji, da bi pristali v Karačiju, smo začutili močan vihar; letalo se je nekaj časa borilo z njim, potem pa se je moralo dvigniti nad 5.000 metrov visoko. Ko smo se spet spuščali malo nižje, se je desni motor trimotornega letala nenadoma ustavil in na vso jezo pilotov smo se morali spustiti v Karačiju na trdna tla. Bog nas je čuval, da smo sploh srečno dospeli. Tam so motor brž popravili in smo naslednjega dne spet odleteli ter to pot res pristali v Arabiji sredi polne puščave. Nato pa nazaj 4.000 kilometrov proti severu v Irak. Drugi dan je bila vožnja lepa; vozili smo se nad Galilejskim jezerom, Damaskom, pogorji Hermon in Libanon. Končno smo spet pristali v Beyrutu ob Sredozemskem morju. Kako se nam je vrazdostilo oko, ko smo se spuščali v krasno mestoce in zadihali sveži sredozemski zrak. Od tu smo se dvignili čez Ciper v Atene, kjer so napojili ptiča, mi pa sebe pokrepčali, kajti cel dan nismo nič jedli. Zvečer ob četrtna deset smo bili pa že v Rimu. Tam sem jaz stanoval pri Srcu Jezusovem na Via Marsala, mons. Kerec pri kamilijancih, sestre pa nekje pri frančiškankah. Molil sem za Vas vse na svetih krajih. Sedaj sem v Turinu, odkoder Vam pišem ta skromen popis naše poti iz Kitajske v Evropo.

PRVO PISMO IZ VIETNAMA

Piše iz Kitajske izgnani salezijanski misijonar č. g. Majcen Andrej.

Kot že veste, sem zapustil Kitajsko, da nadaljujem svoje misijonsko delo med Vietnamci. Kolikor vem, sem jaz tu v mladi vietnamski kraljevini edini

slovenski misijonar, če ne celo edini Slovenec. Tudi v sosednjih kraljevinah Laosu in Kambodži menda ni nobenega naše krvi. Doslej so tu misijonarili le francoski, španski in kanadski misijonarji, z našim prihodom pa je postalo misijonsko oboje bolj mednarodno, česar so vietnamske oblasti in domača duhovščina silno veseli.

Prevzeli smo tu salezijanci kakih 460 zapuščenih otrok. Revnih ne sprejemamo, kajti takih je tu, kjer je prebivalstvo tako gosto naseljeno in se čuti vojna, vse polno. Sprejemamo le sirote brez staršev ali pa one v skrajni revščini, ki se preživljajo z beračenjem ali s krajo. Torej med ubogimi nabolj ubogee...

Mons. Seitz, ki je bil 3. oktobra posvečen za škofa in določen za vodstvo apostolskega vikariata v Kontumu sredi Vietnamu, je začel to delo za zapuščene pred leti, ko mu je hanojski župan izročil 80 mladih kaznjencev v oskrbo. Razne okupacije, vojna in druge nadloge so mons. prisilile, da je moral sedemkrat na novo iskati bivališče svojim sirotam. Bil je od jutra do večera na nogah, da je našel dobrotnikov, pa učiteljev in mojstrov za šole, ki jih je za to zapuščeno mladino ustanovil. Koliko devetdnevnic je skupaj z otroci zmolil, proseč Marijo za pomoč in varstvo! In Marija je bila z njim, naklonila mu je dobrotnikov, ki so pomagali vzdrževati zavod in njegove naprave.

Končno se je mons. Seitzu posrečilo kupiti močvirno zemljišče v okolici mesta Hanoja, ki ga je z nasipanjem utrdil in postavil na njem nekaj zasilnih barak. Ko so si fantje sami zavihali rokave, se je naselbina začela širiti in lepšati; dali so ji pa ime „Mesto Kristusa Kralja“.

Predstojniki so določili sobrata g. Giacomino, Argentineca, za ravnatelja te velike ustanove, mene pa za njegovega pomočnika, v kolikor mi bo ljubi Bog dal zdravja. Za sedaj sem gulim z vietnamščino, ki je precej podobna kitajščini, le da se mi zdi izgovarjava malo težja.

MISIJONARJI — UČITELJI KMETIJSTVA

300 USA misijonarjev, ki pripadajo različnim misijonskim kongregacijam, je lani dokončalo posebni dopolnilni tečaj za kmetijsko izobrazbo. Tečaj je pravilo in financiralo državno poljedelstvo ministrstvo. Misijonarji, ki so tako postali pravi kmetijski učitelji, so potem odpotovali v Indijo, na Borneo, Filipine, Japonsko, v Belgijski Kongo, Zapadno portugalsko Afriko, Brazilijo, Ecuador, na Cubo in na Jamaico. Tam bodo kmetom v pomoč s praktičnim zgledom in nasvetom, ne da bi pri svoji kmetijski „obrtni“ zanemarjali visoki misijonski apostolat. Nov dokaz, kako Cerkev dejansko skrbi tudi za zemski blagor vseh ljudstev!

MAVRIŠKA PRINCESA — MISI- JONARKA

1929 je umrla v Carigradu 87 let stara usmiljenka sv. Vincencija Pavleskega, sestra Avrelija, katere pravo ime je bilo Haida Caid Ismael; nekateri zatrjujejo, da je to prva usmiljenka, ki se je spre-mohamedanstva. Ko so Fran-cozi 1830 zavzeli Argel, sta se njena roditelja Beg Husein in princesa Nefissa zatekla v Aleksandrijo. Tam se jim je 1842 rodila naša redovnica. Roditelja sta jo dala v vzgajališče k usmiljenkam, ki jih je mala princesa tako vzljubila, da poslednjikdar več ni hotela od njih. Krstili so jo v Carigradu in ko ji je bilo 17 let, je zaprosila za vstop med usmiljenke sv. Vincencija. Bila je po redovnih hišah v Franciji, slednjič pa so jo določili za misijon v Carigradu, kjer je skozi 43 let molila in se žrtvovala za uboge in za širjenje kraljestva Kristusovega med svojimi mohamedanskimi brati. Odpovedala se je naslovu princese, da si je mogla nadeti haljo preproste usmiljenke!

KATOLIČANI NA OTOKU CEJLONU

Na otoku Ceylonu, ki je danes samostojna država v okviru indijske federacije, je po štetju iz leta 1951 kar pol milijona katoličanov pri celotnem prebivalstvu 6,700.000 duš.

POMANJKANJE ZDRAVNIKOV V SIAMU

Neprestani dotok zdravnikov iz USA v Thailand (Siam) je prisilil vlado, da je objavila tole žalostno poročilo: v vsej državi je samo 1.659 zdravnikov in 637 bolničarjev; ti zadnji so povečini Kitajci. Siamskemu prebivalstvu, ki ga štejejo na 18 milijonov duš, bi pripadalo vsaj 10.000 zdravnikov. Ker diplomira na državni medicinski šoli letno le kakih 200 zdravniških moči, skuša zdaj vlada to pereče vprašanje reševati s pošiljanjem vseučilišnikov medicincev na inozemske univerze.

JAPONSKO ČASOPISJE

V svetovnem tisku je Japonska na drugem mestu, takoj za Anglijo enako kot USA. Od vsakih 1000 Japoncev jih je 350, ki berejo kak časopis. Celotna naklada japonskega časopisja seže do 28 milijonov izvodov dnevno! Časopisje, ki je glasnik javnega mnenja, ima na Japonce velikanski vpliv, prav po narodnem reku: „Več od vojne zmora pero...“ Revije, ki jih na Japonskem najbolj beró, so pred vsem sportne, filmske in ženske. Ženski tisk na sploh vodi na Japonskem, prav kot v USA in v Franciji. Ženske revije kot „Romance“ (ta udarja na čustva), „Gospodinjska prijateljica“, „Ženski svet“, „Slog“, „Nova žena“ so pokupljene v trenutku.

PUŠČAVNIK IZ ASHRAM

Tujec, ki ga bo pot zanesla v Ashram pri Sevagram, kjer je slovitá Gandhijeva puščavnija, bo začuden obstal pred neznanskim velikanom, ki na rogovnici sedé skupino mladeničev uči visoke matematične in druge vede. Čudáski velikan je skopih besed, a iz oči mu sije nekšna otroška dobrotá, ki vsakogar osvobji. Ljudje prijedujejo, da se slednje jutro že ob dveh dvigne, da dolge ure preživi v razmišljanju in da se hrani edinole z mlekom. Nima pa prav ničesar. Telo si prekriva s preprosto rjuho. Mladi studentje iz Ashram ga naravnost obožujejo. Danes nima imena; a njega dni je bil med svetom znan kot profesor Bhansali, na univerzi v Ahmedabad, sloviti znanstvenik in jezikoslovec! Letá 1928 pa je pustil vse in se umaknil v gozd na obronkih Himalaje. Zaobljubil se je, da bo molčal in si je zato ustnice sešil s tenko žico. Po drobnic evki se je hranil samo s tekočinami... 1943 je obiskal pokojnega Mahatmo Gandhija, ki ga je pridržal v svoji puščavniji. Že leto prej je bil zaprt skupaj z velikim indijskim voditeljem. V zaporu pa se je pritoževal, da mu je ječa vse preveč udobna...

TAM, KJER NE ZNAJO RAČUNATI

Na svetu so še vedno rodovi, ki ne poznajo računstva, in če jim ga hočeš dati, ga trmasto odklonijo. A navkljub vsemu se tudi ti ljudje poslužujejo „računanja“, seveda na svojski način.

Divjak je uganil, da manjka ovca v njegovi čredi; kako? Mati narava mu je dala, kot vsakomur od nas, čisto preprosto računalo, ki se ga vneto poslužuje: prsti na rokah in na nogah. Na Murray otočju znajo domačini šteti kar do 31; poslužujejo se pri tej svojski seštevaniki vseh mogočih delov lastnega telesa; začenjajo pri mezincu leve roke, gredo čez štiri prste taiste, preskočijo na za-

pestje, na laket, na komolec, na nadlaket in slednjič na ramo; v istem redu se spuščajo po desnici in končujejo slednjič na mezincu.

STARI ČASOPISI IN RABLJENE BRITVICE ZA — MISIJO NE

Frančiškanski misijonarji, ki delujejo med pogani v Oceaniji, so pozvali prebivalstvo Avstralije in Nove Gvineje k zbiranju starih časopisov in rabljenih britvic za otoške domačine. Ti namreč uporabljajo časopisni papir namesto cigaretnega, britvice pa jim odlično služijo kot rezilo pri njih rezbarski obrti, v kateri so pravi mojstri in umetniki. Tako je nedavno na razstavi domače umetnosti v Camberra veliko pozornost zbudila soha Devica Marije, ki jo je z britvico izrezljal neznani domači umetnik z oceanskega otočja.

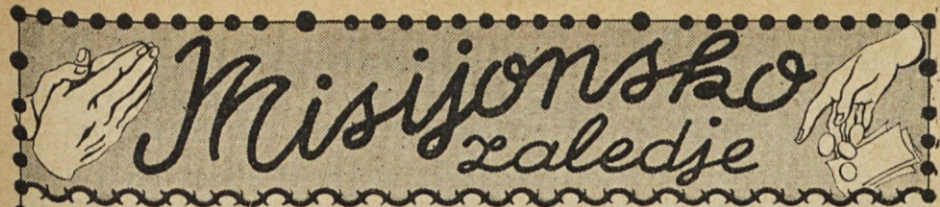
TO GRE PA POČASI

Družina Belih Rusov, ki se je po prvi veliki vojni pred rdečimi zatekla na Kitajsko, se je zdaj odločila, da se bo vrnila v — komunistično rusko domovino. Pa so se domenili, da bo prvi odšel oče, mož, glavar družine. Nekaj tednov kasneje mu je pisala žena in mu sporočila, da se jima je rodila hčerka. Odgovor zvestega soproga je bil naslednji: „Ljubljena žena: živim v sanjah o sreči; res ne najdem besed, ki bi ti zadosti izpričale moje zadovoljstvo nad življenjem v tem paradizu, ki je zdaj naša čudovita domovina. Ko boš enkrat omožila hčer, pa pridi zamenoj, če se ti zdi...“

MOHAMEDANSKA TURČIJA JE ZALOŽILA — KATOLIŠKE ZNAMKE

V lanskem avgustu je turško pošto ministrstvo založilo serijo znamk katoliške vsebine: ob priliki krščanskega romanja v Efez, ki je mesto v pokrajini Smirna v Mali Aziji, je natisnilo vrsto turističnih znamk, ki prikazujejo Marijino hišico, zraven pa grške in rimske ruševine starega mesta. Kot so najnovejša odkritja pokazala, je Brezmadežna Devica preživela svoja poslednja leta v Efezu, kjer so nedavno odkrili njeno poslednje zemsko bivališče.

Misijonsko zaledje

VISOKO MISIJONSKO IMENOVANJE NAŠEGA ROJAKA

Rimski dopisnik „Katoliških misijonov“ nam je sporočil izredno vest, da je postal dr. Janez Belej minutant na Kongregaciji za širjenje vere. S tem je ta naš rojak poleg kardinala, tajnika in podtajnika z drugimi petimi minutanti najvažnejši uradnik na tej kongregaciji. Slovenska misijonska akcija se tega imenovanja silno veseli, ne le zato, ker s tem slovenski narod po dr. Beleju vstopa v najvišje vodstvo vesoljnega misijonskega dela sv. Cerkve, ampak ker bo izvedba prelepih načrtov slovenskih misijonskih redov za samostojne misijonske pokrajine, ki naj bi jih prevzeli Slovenci v bodočnosti, vse lažja in uspešnejša s pomočjo rojaka — takorekoč ministra „rdečega papeža“ (kot imenujejo kardinala predsednika Propagande).

Dr. Janez Belej je doma iz Laškega. Najprej je študiral eno leto v Veržeju pri salezijancih, nato 7 let v semenišču v Mariboru. Po maturi je vstopil v mariborsko bogoslovje in prišel leta 1941 v papeško bogoslovje Propaganda Fide. Tu je končal filozofske študije in se posvetil teologiji, iz katere je napravil doktorat. Nato je dovršil z doktoratom še pravno fakulteto. Med počitnicami je izrabil svoj prosti čas za potovanje in si s tem pridobil široke poglede. Bil je v Švici, Avstriji in zadnje leto nad šest mesecev na Angleškem in si tam popolnoma prisvojil angleščino. Po svojem povratku v Italijo mu je ponudil nadškof Costantini minutantsko mesto na Propagandi. Njegov predhodnik je mons. Damiano, ki ga je sveti oče imenoval za apostolskega delegata v Južni Afriki. Pri izbiri so se predstojniki kongregacije ozirali predvsem na njegovo znanstveno pripravljenost, ki si jo je prisvojil v teku svojih študijev, in na pravilno gledanje na misijonska vprašanja, saj je živel 11 let skupaj z nad tridesetimi narodnostmi v bogoslovju za širjenje vere. Imenovanje dr. Beleja je edinstven primer v zgodovini slovenskega katoliškega življenja.

Trenutno je v službi Propagande šest Slovencev. Eden minutant na kongregaciji, dva profesorja na univerzi, dva podravnatelja v bogoslovju in eden repetitor.

Gospodu minutantu dr. Beleju k imenovanju na visoko misijonsko mesto iskreno čestitamo in mu zagotavljamo, da bodo slovenski misijonski prijatelji molili za blagoslov božji nad njegovo važno misijonsko delo!

AKCIJA 1953 --- 3.000 DOLARJEV

„ZA KLADNIKOVO CERKEV V AFRIKI, ZA BERNIKOVO SIROTIŠČE V INDIJI IN ZA VSE SLOVENSKE MISIJONARJE“

Dva slovenska misijonarja-duhovnika sta bila pred kratkim od predstojnikov postavljena pred veliki nalogi, o katerih smo bralcem potem njunih pisem že nekaj sporočili.

P. Albin Kladnik iz Družbe Sinov Misijonarjev presvetega Srca, ki se je razvila iz Knobleharjevega misijona v Sudanu, je bil poslan v Transvaalu v veliko vas Karolina, v kateri prebiva 4.000 črncev, ki so po večini še sami pogani. Tam naj bi takorekoč iz nič začel ustanavljati sveto katoliško Cerkev. Z vso vnemo se je brž lotil dela in ima že lepo število novokrščencev, saj smo ga videli sredi njih na sliki zadnje strani ovitka 2. številke letošnjih „Katoliških misijonov“. Upati je, da bi se sveta Cerkev tamkaj lepo začela razvijati, če bi imel p. Kladnik iz zaledja, od Slovencev, kaj več molitvene in gmotne pomoči. Tako pa niti cerkvice še nima, ampak mašuje in hrani Najsvetejše v sobici svojega skromnega stanovanja. Ko je g. Wolbang (bivši kitajski misijonar, ki sam najbolje ve, kako so vezane misijonarju roke, če je brez sredstev), za to njegovo stisko zvedel, se je obrnil kot sodelavec na naše uredništvo in na Slovensko misijonsko zvezo s pobudo, da bi p. Kladniku pomagali sezidati cerkvice v njegovem misijonu. To svojo pobudo je sporočil tudi že misijonarju v Afriko, kateri je je bil kajpada silno vesel in mu takole odgovoril:

Nekaj dni pred prejemom Vašega pisma je bil na obisku pri meni slovenski misijonski brat Valetin Poznič, ki že 22 let pridno zida šole in misijonske cerkvice po tej naši misijonski pokrajini v Transvaalu. Ko je videl cvetočo vas 4.000 črncev, se je ves navdušil in mi začel prigovarjati, naj vendar čim prej začnem z zidavo cerkve; sam da bo prosil škofa, naj mu dovoli priti v maju ali juliju s svojimi črnimi delavci k meni zidat jo. Kar nisem mu mogel dopovedati, da mi je zaenkrat nemogoče misliti na kaj takega, ker ni denarja in mi je misijonski škof že nekajkrat pomoč odbil, ker ni mogel ustreči... Ne morete si torej predstavljati, kako sem bil vesel, ko sem bral Vaše pismo, v katerem mi dajete upanje, da prejmem v letu 1953 pomoč 500 USA dolarjev, ki bi jih zbrali rojaki po vsem svetu. Če res prejmem to vsoto, se bom dejansko lotil zidave. S 500 dolarji cerkve kajpada ne bom mogel dograditi, a za začetek bo in „začeti je treba, v tem je vsa skrivnost...“, so nas učili. Cerkev bo posvečena Srcu Jezusovemu, kakor je tudi župnija. Če se res zgodi, za kar mi dajete upanje, potem že sedaj obljubim, da bom dal na cerkev vzidati ploščo z napisom „V slavo božjo — darovali Slovenci“, in sicer v štirih jezikih: v slovenskem, angleškem, burskem in v zulu.

Drugi naš misijonar, ki letos še posebno potrebuje pomoči, je pa

ravnatelj sirotišča v Tirupaturju v Indiji, Pavel Bernik SDB. Brali smo že, kako je prišel na novo postojanko, kjer bo moral skrbeti za 220 indijskih sirot, ki bodo istočasno s telesno hrano uživale tudi duhovno v materinskem naročju svete Cerkve, ki jim jo pred vsem predstavlja naš rojak, oče in mati obenem tej množici svojih duhovnih otrok. Naravno, da se je tudi on obrnil po pomoč k rojakom, na Slovensko misijonsko zvezo in vse njej priključene misijonske odseke po svetu, potom „Katoliških misijonov“. Zadnje njegovo pismo se takole glasi:

Dobrih šest mesecev je poteklo (bo že skoraj leto sedaj, op. ur.), odkar so mi predstojniki poverili vodstvo in oskrbo sirotišča v Tirupatturju. Težave, ki sem jih ob prihodu v zavod slutil, so se res pojavile in v večji meri, kot sem mislil. V začetku junija se je naselilo v naše s slamo in palmovimi listi pokrite kolibe nad dvesto fantičev. Komaj smo jih spravili pod streho in silno so na tesnem. Iz naše skromne shrambe so začele kar izginjati vreče riža... Ko se je začel pouk, je bilo treba kupiti knjig, zvezkov, svinčnikov, peres, in drugo! V šoli, kamor prihaja tudi tristo zunanjih fantičev, imamo nastavljenih 14 učiteljev. Samo štirje so naši sobratje, drugih deset je treba redno plačevati... Nekaj dni po prihodu sirot v zavod, se je z neba vtilo: silno deževje po petih letih skoraj neprestane suše. Veselili smo se, a ne dolgo, kajti deževje je prodrlo skozi slabo izdelane strehe kolib in mnogo otrok se je moralo še bolj stisniti v kote... Vihar pa nam je vrh vsega še eno od treh kolib do tal porušil. Treba bo zidati. Načrte smo več ali manj napravili ter dognali, da bi nujno potrebovali še bližnji kos zemlje. Sosed zahteva zanjo kakih 450 dolarjev (okrog 2.000 rupij). Dragi slovenski misijonski prijatelji, kupite nam vsaj to zemljo!

Prošnja teh dveh naših misijonarjev na tako važnih postojankah ne more in ne sme biti zaman, to uvidi vsak, ki količkaj razume misijonsko dolžnost. Slovenski misijonarji so zastopniki slovenskega naroda na Kristusovi osvajalni fronti, mi smo jim, hočemo ali ne, naravno misijonsko zaledje. Oni, misijonarji, delajo, mi zaledje, moramo sodelovati z njimi, pač kolikor v danih razmerah moremo. In da nekaj le zmoremo, so že pokazala zadnja leta:

Leta 1950 se je pred vsem v Argentini zbralo 1000 dolarjev v „Dr. Janežev rentgenski sklad“, ki je rodil doslej že dva rentgena v neobhodno potrebno in tako blagoslovljeno pomoč našemu vrlemu misijonskemu zdravniku.

Leta 1951 je že širši krog rojakov, ne le argentinskih, zbral tudi 1.000 dolarjev za „Poderžajevo cerkev“ v Kharriju, ki je središče „Bengalskega misijona“, številnih slovenskih misijonarjev tamkaj.

In v letu 1952, lahko rečemo, so sodelovale pri skladu „2.000 dolarjev za vse slovenske misijonarje“ domala vse slovenske skupnosti v zamejstvu. Res je, da je v ta sklad doslej zbranih šele kakih 1.700 dolarjev, a že to je viden napredek od lanskega leta.

Pa v letu 1953, ko se bo Slovenska misijonska zveza še bolj utrčila in razvila, ali si ne bi upali seči še za stopnjo više?

Vsaj 1.000 dolarjev bi naj poslali že samo tema dvema misijonarjema, o katerih smo zgoraj pisali. Vsi ostali, nad 40, ki bi prišli v poštev, mnogi tudi v silnih potrebah in na važnih postojankah, pa naj bi spet dobili skupno 2.000 dolarjev. Tako bi bil cilj akcije v letu 1953 „Vseslovenski sklad 3.000 dolarjev za Kladnikovo cerkev v Afriki, za Bernikovo sirotišče v Indiji in za vse slovenske misijonarje“.

Ta obsežna nabiralna akcija bi seveda potrebovala tudi obsežno delo od strani Slovenske misijonske zveze in njenih odsekov. Sredstva naj bi se zbirala po treh potih:

1. Celoletna nabiralna akcija po blokkih „od duše do duše“.
2. Donosi prireditve v ta namen.
3. Čisti izkupiček od prodaje ene od letošnjih knjižnih izdanj Slovenske misijonske zveze.

Seveda, tole je le predlog „Katoliških misijonov“ kot glasila slovenskih misijonarjev, naslovljen Slovenski misijonski zvezi oziroma vsem njenim odsekom, da premislijo in se odločijo, ali predlog in načrt sprejmejo ali ne. A upamo, da ga bodo z navdušenjem sprejeli in brž pristopili tudi k delu. O tem bomo pa še poročali!

LETNO ZBOROVANJE ARGENTINSKE MISIJONSKE PODZVEZE

V Argentini živahno deluje šest misijonskih odsekov, in sicer eden v Mendozi, pet pa na področju Velikega Buenos Airesa. Ti odseki sestavljajo argentinsko podzvezo slovenske misijonske organizacije v zamejstvu. V nedeljo, 1. februarja so imeli letno zborovanje, kategera se je udeležilo okrog 20 zastopnikov posameznih odsekov Velikega Buenos Airesa, mendoški odsek pa je s poročilom zastopal podzvezni predsednik. Navzoči so bili tudi č. g. Jurak Jože kot cerkveni asistent argentinske podzveze, č. g. Lenček Ladislav kot Zvezni predsednik in g. Rudolf Smersu kot referent za akcije pri Zvezinem odboru.

Zborovanje se je vršilo v farni dvorani v Ramos Mejia ob petih popoldne po molitveni uri za misijone, ki jo je vodil č. g. Jurak Jože in imel pri njej tudi misijonski nagovor.

Po prebranih poročilih o misijonskem delu v preteklem letu, ki so jih podali zastopniki vseh odsekov, in po razgo-

voru, ki jim je sledil, je bil podan načrt dela za leto 1953, razdeljeno po referatih, kakor sledi:

Misijonsko-prosvetni referat: Organiziranje letnega misijonskega tečaja in misijonskih sestankov — Misijonsko gradivo v slovenskem tisku. — Slovenska poročevalska služba.

Referat za Družbo za širjenje vere: Ureditev desetnijskega sistema potom odsekov. — Pomnožitev članstva DŠV — Proslava Misijonske nedelje.

Referat za Družbo Svetega Detinstva: Misijonsko propagandni vpliv odsekov na slovenske mladinske vzgojne centre; organiziranje DSD po njih.

Referat za molitvene akcije: Razširjenje „živega rožnega venca“ za slovenske misijonarje. — Prirejanje misijonskih molitvenih ur. — Izvajanje akcije „Trpljenje za misijone“, zlasti okrog Binkošti (misijonski dan bolnikov).

Referat za pomoč slovenskim misijonarjem: Izvedba stalne nabiralne ak-

cije v sklad 1953 „Za Kladnikovo cerkev v Afriki, za Bernikovo sirotišče v Indiji in za vse slovenske misijonarje“ — Knjižna akcija za pošiljanje slovenskega tiska misijonarjem.

Referat za misijonske prireditve: Zbiranje misijonsko-prireditvenega gradiva — Organizacija ene ali dveh misijonskih iger — III. Veletombola za misijonarje.

Referat za tisk: Širjenje „Katoliških misijonov“, „Misijonske nedelje 1953“, morebitnih drugih novih izdanj Slovenske misijonske zveze in prav tako vseh dosedanjih, še razpoložljivih.

Baragov referat: Sodelovanje pri akcijah Južnoameriške Baragove zveze.

Znamkarski referat: Zbiranje rabljenih znamk, urejanje in prodaja znamk.

Referat za zedinjenje: Organiziranje Apostolstva sv. Cirila in Metoda — Prireditvev Slomškovega dne — Priprava svetovne osemdnevnice za zedinjenje (za leto 1954, januar).

Za referente so bili naprošeni sledeči (zapovrstjo kot zgoraj): prof. Lojze Gerzinič, Ivanka Bidovec, Martin Mizerit, Albinca Žonta, Roman Žužek, Lojze Rezelj, Pavle Homan, Ciril Markež, Marjan Amon, Vera Kokalj.

Vsi ti so člani podzveznega odbora, poleg predsednika, ki je Marjan Loboda, tajnika, ki je Lojze Lavrič, in blagajnika, ki je Aleksander Avguštin.

Po sporočitvi načrta in razdelitvi referatov ter sledečem razgovoru je imel nagovor, poln vzpodbudnih misijonskih misli, cerkveni asistent č. g. Jurak Jože, nakar je bilo prebrano in z velikim odobravanjem sprejeto pismo prevzvišenemu škofu dr. Gregoriju Rožmanu, pokrovitelju Slovenske misijonske zveze, kot pozdrav in voščilo Argentinske podzveze k njegovi sedemdesetletnici.

V upanju, da bodo našli za misijonske akcije med rojaki veliko lepega razumevanja kot še vedno doslej, so šli s tega zborovanja misijonski delavci z novim veseljem na delo, gnani od gesla: Svet Kristusu!

MISIJONSKO DELO V TORONTU

Znano Vam je že, da smo imeli predzadnjo nedeljo v oktobru misijonsko proslavo. Že tedne prej so nas lepaki, ki ste nam jih poslali iz Argentine, pripravljali na ta dan. Dr. Kolarič nam je v nedeljski pridigi podal lepe misijonske misli. Popoldne ob treh je bila molitvena ura za misijone, takoj po molitveni uri pa misijonska akademija v cerkveni dvorani. Udeležba je bila nepričakovano velika, saj je bila dvorana napolnjena do zadnjega sedeža. Udeležence akademije je pozdravil v imenu misijonskega krožka g. France Turk. V par besedah je g. Turk razložil pomen akademije in povdaril, da je dolžnost vsakega kristjana in predvsem nas katoličanov, da se misijonsko udejstvujemo. Sledila je deklaracija Bogdana Budnika, ki nam jo je podal g. Franci Pajk. Nato nam je naš slovenski pevski zbor pod vodstvom č. g. Renerja zapel dve pesmi in sicer: Jezusovo oporoko in pa Glejte, polja so že bela... Med pesmima je bila recitacija črtice, ki jo je napisal g. Kopač z naslovom „Misijonarjeva žrtev za eno samo dušo“ in jo je prebrala podpisana. Biser akademije je bil misijonski nagovor g. Kopača. Že prej smo se prepričali, da je gospod Kopač dober govornik, toda ta dan je bil boljši kot kdaj prej. Iz njegovih besed je dihala ljubezen do misijonov in do tistih duš, ki jih je proti svoji volji moral zapustiti tam v daljni Kitajski. Njemu govora ni bilo treba pripravljati, govoril nam je lahko prepričevalno iz svojih izkušenj.

Akademijo je zaključila tridejanka „V Baragov misijon“. Igro je napisal g. Kopač, igrali pa so jo slovenski otroci. Zahvala gre gospodični Marici Bastič in gospodični Levstikovi, ki sta otroke tako lepo pripravili.

V celoti je akademija, v danih razmerah, dobro izpadla.

Že zjutraj pred mašo in popoldne pred akademijo je bila napredaj „Misijonska nedelja 1954“, ki smo jo dobili iz Argentine ravno dan prej.

Tako poroča tajnica misijonskega odseka gđc. Štefka Štukelj. Zadnje čase smo prešli tudi poročilo o lepi misijonski božičnici v istem središču kanadskih Slovencev. Tudi misijonski odsek so preorganizirali in povabili vanj nekaj odličnih moči. K lepemu delovanju častitamo!

samo za nas, ki smo po božji milosti že takoj po rojstvu postali kristjani. Ne! Jezus je trpel na križu ZA VSE LJUDI. Saj prav na veliki petek — na dan Jezusove smrti — tudi sveta Cerkev, ki nadaljuje Jezusovo delo na zemlji, moli za vse človeštvo. Zlasti moli za tiste, ki so od svete Cerkve najbolj oddaljeni: za pogane. Takole molijo tedaj duhovniki v farnih cerkvah:

Molimo tudi za pogane, da vsemogočni Bog odvzame grešnost njihovih src, da zapuste svoje malike in se spreobrnejo k živemu in pravemu Bogu in njegovemu edinemu Sinu Jezusu Kristusu, našemu Bogu in Gospodu.“

Tako sveta Cerkev s svojim zgledom tudi nas uči, da naj se spominjamo v svojih molitvah poganskih narodov: da bi tudi njim postal križ ZNAMENJE ODREŠENJA!

Križ pa ni samo znamenje odrešenja, marveč tudi ZNAMENJE ZMAGE. Saj Kristus ni ostal v grobu, kamor so ga položili po njegovi smrti. Tretji dan je s poveličanim telesom vstal iz njega. Premagal je smrt in vstal v novo, večno življenje, kjer sedi na desnici Očetovi.

MLADI MISIJONAR

ZNAMENJE ODREŠENJA

Jezusovo trpljenje, katerega se spominjamo ves postni čas, je doseglo svoj višek na gori Kalvariji. Pribit na križ je Jezus visel na njem tri dolge ure. Slednjič je zaklical z močnim glasom: „Dopolnjeno je!“ Izročil je svojo dušo Bogu-Očetu, nagnil je glavo in umrl.

Križ, ki je bil tedaj znamenje sramote, je postal z Jezusovo smrtjo na njem ZNAMENJE ODREŠENJA. Za kristjana je križ vseh svetinj največja svetinja.

Jezus ni trpel na križu in umrl na njem samo za judovski narod, Tudi ne

To novo, večno življenje obljublja tudi nam, ki smo njegovi po veri in dobrih delih. Namenjeno pa je vsem ljudem — tudi poganom. Tudi za nje mora biti križ znamenje zmage. Saj je Kristus tudi za pogane premagal smrt in greh.

Dokler pa pogani prave vere ne spoznajo, ne morejo biti deležni večnega življenja. Tvoje molitve, žrtve in premaganja za rast Kristusove Cerkve pa jim to lahko izprosijo.

Misliš kdaj na to? Vsak dan? Da pomagaj, da bo tudi poganom križ postal ZNAMENJE ODREŠENJA!

SVETI FRANCISKEK KSAVERIJ

Čudno izbira Jezus Kristus svoje misijonarje, da jih pošilja med poganske narode širit njegovo kraljestvo na zemlji. Največje misijonarje izbira še na prav poseben način.

Svojega preganjalca — Savla — je izbral za apostola narodov. Sveti Tereziki — Mali Cvetki —, ki je silno želela postati misijonarka, je dejal: „Ne! Ti ostani doma! Misijonari s svojimi molitvami, z žrtvami in trpljenjem.

Tudi sv. Frančiška Ksaverija, „gorečega misijonarja“, je izbral na čudovit način.

Kakih 400 let je tega, kar je na univerzi v Sorboni študiral mladi Frančišek, No, saj je dobro študiral, a tudi čisto po študentovsko veseljačil, zapravljajal denar, čas in mladost. Pa so ga samo ene dobro opravljene duhovne vaje čisto spremenile. Božji klic, ki ga je zaslišal med duhovnimi vajami, ga je potegnil iz pariškega veseljačenja. Takrat je zagorel v njem tisti neugasljivi ogenj, ki ga je gnal iz Evrope v skrajni del Azije — z edinim namenom: reševati duše za Kristusa, širiti sv. Cerkev med tistimi, ki je še ne poznajo. Nekdanji pariški veseljak je postal misijonar! In kakšen misijonar; eden največjih, kar jih do sedaj poznamo!

Najprej se je odpravil v Indijo. Bila je to tedaj čudovita dežela, polna raznega bogastva — res: prava Koromandija. A Frančišek ni iskal bogastva, iskal je neumrjoče duše.

Ustavil se je v pristanišču Goa, kjer je takoj začel misijonariti. Kako obilno je Bog blagoslavljal njegovo delo! Večkrat je Frančišku omagovala roka in onemel glas, ko je krščeval indijske pogane — toliko jih je bilo!

Iz Goe je Frančišek odšel na Mavriške otoke. Tam so živeli tedaj Mavri, ki so bili ljudožrci. A Frančišek se jih ni bal. „Tudi za vas je Jezus umrl na križu, preli svoj kri!“ jim je govoril — ne zaman. Tudi divji Mavri so sprejeli Kristusov nauk in se dali krstiti.

A vse to je bilo Frančišku premalo. Vrnil se je nazaj v Goo in od tam odšel v do tedaj skoro nepoznano Japonsko. Hotel jo je kar namah pokristjaniti, zato se je podal na japonski cesarski dvor. Japonski cesar ga pa še sprejeti ni hotel. Žalosten je bil Frančišek, ko se je vračal v Goo. Žalosten, čeprav je v kratkem času, ko je bil na Japonskem, pridobili za Cerkev 2000 Japoncev.

Še ena dežela je ostala tedaj na daljnem vzhodu, ki jo Frančišek še ni obiskal — ogromna Kitajska. Dobro je vedel Frančišek: če pridobi to deželo za Kristusa, tedaj bo tudi vsa Azija postala božje kraljestvo na zemlji. Res se je odpravil še na Kitajsko; a tja ni prišel. Dospel je samo do Sančana, malega otoka tik pred Kitajsko. Od tam ga je Bog poklical k sebi.

Lani je vesoljni svet praznoval 400 letnico njegove smrti; tudi Slovenci smo jo proslavili.

Kmalu po njegovi smrti ga je papež proglasil za svetnika. Dandanes pa je sveti Frančišek Ksaverij pokrovitelj Družbe za žirjenje vere in vsega misijonskega dela Cerkve.

Deklica v narodni noši iz Annama

MED KITAJSKO IN INDIJO

Marsikatero deželo smo že spoznali na našem sprehodu po svetu: Japonsko, Kitajsko in zadnjič Indijo. A med Kitajsko in Indijo je še takozvana Zadnja Indija, ki pa vsebuje toliko različnih dežel, da si jih komaj naštetiti upamo. Nekaj ste o teh deželah že čuli pri šolskem zemljepisju, vsaj starejši: TONKIN, LAOS, KAMBODŽA, ANNAM, KOČINČINA, MALAJSKO OTOČJE, SIAM... Kakor so dežele in ljudje v njih različni, tako so različne tudi vere, ki so prišle predvsem iz Kitajske, kakor budizem in konfuceizem.

Veliko je tudi mohamedanstva, zlasti na Malajskem otočju.

Pa pustimo to zapleteno naštevavanje dežel in poganskih ver v njih. Za nas je važno vedeti, da se je v mnogih teh deželah katoliška vera že davno začela širiti in da je v nekaterih, zlasti v Tonkinu in Annamu, že zelo razvita. Je pa tudi res, da zlepa v kaki drugi misijonski deželi ni bilo toliko mučencev kot v teh dveh. Še celo en Slovenec, jezuitski misijonar O. MESAR je že pred stoletji tamkaj kri za Kristusa preлил.

Danes v teh deželah deluje malo slovenskih misijonarjev, nekaj pa le. Kateri so, kje in kako delujejo?

Največ jih je v SIAMU: Dve uršulinki: M. KSAVERIJA PIRC, ki že nad dvajset let tamkaj vodi kot ravnateljica uršulinske šole glavnega mesta Bangkoka, v katere hodi gotovo okrog 1500 večinoma poganske mladine, kajti spreobrnjenja v tej deželi so silno težka in je treba veliko potrpljenja in čakanja, da se kaj doseže. Na severu iste dežele Siam deluje njena sosestra M. FRANČIŠKA NOVAK, tudi v šolah, polnih mladine. Poleg teh dveh misijonark pa je še salezijanski brat JOŠKO BEVC, ki v kraju Bangpong zida misijonska poslopja.

Na istem polotoku kot Siam, bolj proti severu, je dežela TONKIN, v kateri imamo v zadnjem času na važnem misijonskem mestu našega misijonarja, ANDREJA MAJCENA, ki v kraju Hanoi skrbi za 400 fantičev, sirot, ki imajo kar svoje „Mesto Kristusa Kralja“.

Čisto spodaj že v Malajskem otočju pa deluje na otoku JAVA uršulinka M. DEODATA HOČEVAR.

To so torej naši delavci v teh deželah „Zadnje Indije“, katere tudi vedno bolj ogroža največji sovražnik Kristusov — svetovni komunizem, ki je že vso Kitajsko spravil pod oblast hudobnega duha, sedaj pa stega roke še po tu opisanih deželah. Molimo za naše misijonarje tamkaj in za vse ostale, ki se bore za zmago Kristusovega kraljestva proti antikristovemu!

V L A O T I N G

Veselo je drobencala Anica poleg Tomaža, ko sta izpred domače hiše zavila na staro cesto. Ta ju je vodila preko riževih polj.

Svetlo je sijala luna in Anica je mislila: lep sprehod bo to! Pa ji je Tomaž dejal: „Ni to sprehod, niti izlet ne. Hoditi bova morala hitro, hitro. In pa mirno in tiho, da naju ne bo nihče ne videl, ne slišal.“

Začudeno je mala sklenila ročici: le čemu vse to. A ni dolgo razmišljala. Smuknila je mimo Tomaža in odhitela dalje po stezi.

Kmalu sta dospela do vznožja gore, in pričela se je pot navzgor. Ta res ni bila lahka. Prerivati sta se morala med grmovjem in vitkimi bambusovimi stebli; med drevesnimi debli in križem ležečimi vejami. No, Tomaž je kraj dobro poznal. Nič kolikokrat je že tu nabiral drva. Zato je dobro vedel, v kateri smeri mora hoditi, da dospeta do velike ceste, ki ju bo privedla v Lao-Ting.

A — pot je dolga, noč še daljša in Anica je kmalu postala trudna. Ni bilo drugače mogoče: Tomaž se je ustavil. Sedel je na zemljo in vzel Anico v naročje. Trudni otrok je hipoma zaspal.

Tomaž ni mogel zaspati. Misli je na mamico, na strica, na Anico, ki jo je držal v naročju... Njo da bi stric prodal? Da bi postala sužnja? Morda celo v kakšnem poganskem templju? Nikdar! In je vedel Tomaž: ne bo mogel mirno zaspati prej, dokler ne bo Anica dovolj

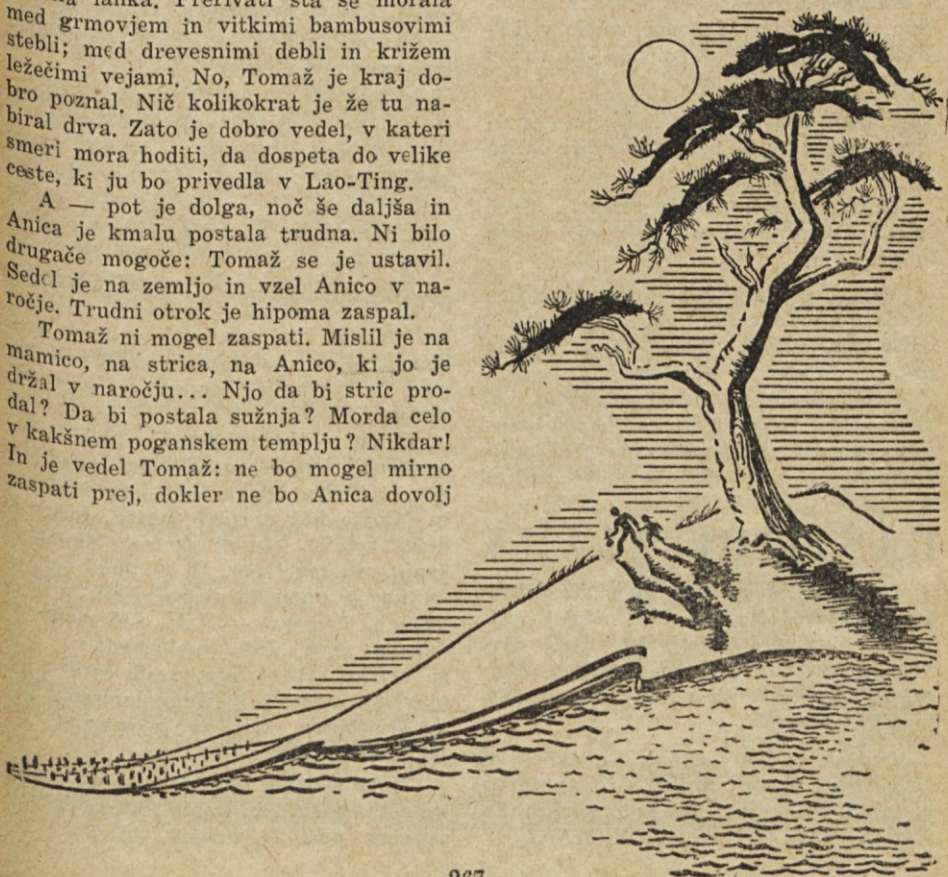
daleč od domače vasi in od strica, ki živi v njej!

Prebudil je Anico, ji dal nekaj riževih cmokov in se tudi sam okrepčal, nakar sta nadaljevala pot skozi goščavo. Še dobro, da je svetila luna; drugače bi res nikamor ne prišla.

Še nekajkrat sta morala ponoči počivati. Mala Anica pač ni bila navajena dolge hoje.

Proti jutru že je luna zašla in goščavo je zagrnila tema. Anica je zajokala: trudna je bila, v temi se je zapletla v vejevje, in pa — strah jo je bilo.

Tomaž jo je vzel v naročje in tako nadaljeval pot proti vrhu gore. Vedel je, da je tam poganski tempelj — prazen

in zapuščen, kjer bi se mogla do jutra naspati.

A tudi Tomaža so že pešale moči in komaj, kômaj je še prestavljal noge. No — hvala Bogu! — tam pred seboj zagleda temno senco, poganski tempelj. Tomaž zbere zadnje sile in z deklivo v naročju vstopi med temno zidovje. Položi Anico na tla in poklekne poleg nje. Anica, napol v joku še, kmalu zaspi.

Skoraj strah obide Tomaža, ko se spomni: tu v tem templju so nekoč častili hudobne duhove! Priporoči se božji Materi in anglu varuhu in z Marijino svetinjico v roki zaspi poleg sestrice.

Bilo je že pozno jutro, ko se otroka prebudita. Tedaj zapazita, da sta spala v umazani dvorani, prepreženi s pajčevino. In mravlje so ponoči vdrle v Tomaževo culico — in menda so riževi cmoki dišali tudi njim.

Tomaž skrbno osnaži borno popotnico, od katere si potem oba privoščita skromen zajtrk.

Otroka stopita pred tempelj. Svež jutranji veter je lahko božal listje dreves in grmovja.

Tomaž se je spomnil domače hišice in drage mamice, ki sta ostala daleč, daleč tam nekje... Tesno mu je postalo pri srcu in spet bi mu skoraj šlo na jok. A vedel je, da se mora premagati zaradi Anice. Prijel jo je za roko in skupaj sta odšla po pobočju navzdol proti zapadu. (Se bo nadaljevalo.)

ČASTILCI ALAHA

Si že kaj slišal ali bral o „Turkih“? Prav gotovo! Saj so bili nekdam najhujši sovražniki kristjanov. Tudi Slovenci so zaradi njih mnogo trpeli. Skoraj 200 let so hodili v naše kraje ropat, morit in požigat.

No, to je bilo nekdam. Dandanes so tudi Turki postali drugačni, le vero so obdržali še vedno isto, kot nekdam. So MOHAMEDANCI ali MUSLIMANI.

Pa ne misli, da so samo Turki mohamedanci. Saj je Turkov samo okrog 20 milijonov, vseh mohamedancev pa je okrog 300 milijonov.

Kje vse živijo mohamedanci? V vseh treh „starih“ delih sveta: v Evropi, Aziji in Afriki. Posamezniki pa so raztreseni tudi po ostalih delih sveta.

V Evropi živijo predvsem na Balkanskem polotoku: v Jugoslaviji, Bolgariji, Romuniji in Grčiji.

V Afriki je mohamedanska vera razširjena po vsem njenem severnem in deloma tudi srednjem delu. Tam živijo razni arabski, zamorski in drugi rodovi, ki so zagrizeni častilci Alaha.

Tudi v južnem delu vzhodne Azije, na Arabskem polotoku, v Indiji (Pakistan), pa na Malajskem otočju in celo v nekaterih delih Kitajske je razširjena mohamedanska vera.

Začetnik te vere je Mohamed, arabski trgovec. Na svojih potovanjih je spoznal najrazličnejše vere — zlasti krščansko in judovsko, ki sta mu bili zelo všeč. Iz teh ver je vzel vse, kar je njemu ugajalo, in sestavil na ta način novo vero. To vero je začel učiti med svojimi rojaki in tako postal „prerok“. Trdil je, da se mu je prikazal nadangel Gabrijel in ga poučeval o novi veri. Kakšna je ta vera, ki jo je širil Mohamed in ki vanjo verujejo danes mohamedanci?

Islam — kakor pravijo tudi mohamedanski veri — pozna samo enega Boga — Alaha. Pozna tudi Jezusa (Isva) in Marijo kot njegovo mater. Jezus je delal čudeže, obujal mrtve, bil izdan svojim sovražnikom. Ni pa umrl na križu, ker so namesto njega pribili na križ nekega drugega — tako uči mohamedanska vera. Zato mohamedanci križ sovražijo. Vrh stolpov svojih cerkva postavljajo namesto križa polumesec. Kar je kristjanom križ, to je muslimanom polumesec.

Mohamedanci opravljajo svoje molitve petkrat na dan. Imajo tudi vsako leto poseben post (ramadan), ki traja ves

meseč. Ne smejo piti opojnih pijač in ne jesti svinjskega mesa.

Verske nauke, ki jin je učil Mohamed, so pozneje zbrali v posebno knjigo, ki ji pravijo „koran“. Po naše bi rekli mohamedansko sveto pismo. Koran je razdeljen ne 1114 poglavij (sur). Mohamedanci se jih uče na pamet in po njih uravnavajo svoje življenje.

Še eno dolžnost nalaga islam svojim vernikom: sveto vojsko proti vsem nemuslimanom. Zato se mohamedanska vera še dandanes močno širi po poganskih deželah.

Pridobivanje mohamedancev za Kristusovo kraljestvo — t. j. misijonarjenje med njimi — je silno težko delo. Saj je vsak mohamedanec že po dolžnosti svoje vere nekak „misijonar“ za Alaha. Zato zahteva delo naših misijonarjev veliko truda, ki traja mnogo let.

Misijonar mora mnoga leta preživeti med mohamedanci, ne da bi niti najmanj govoril o veri. S svojim življenjem, dobri deli in nasveti si mora pridobiti spoštovanje in ugled pri mohamedancih. Oblačiti se mora tako, kot oni; jesti enako hrano; govoriti isti jezik; živeti po

Mohamedanski deček s piščalko

istih šegah in navadah, če ne nasprotujejo krščanski veri.

Tako delo je silno počasno, a zato toliko bolj gotovo. Poleg velikega truda zahteva neizmerno potrpežljivosti in posebno še ljubezni do bližnjega — zlasti do njegove neumrjoče duše. Saj je končno le LJUBEZEN tista, ki VSE PRE-MORE.

REŠITEV UGANK IZ 1. ŠTEVILKE

1. Besedna uganka: milijonar, misijonar.
2. Številnica: Kri mučencev je seme novih kristjanov.
3. Risana uganka: Bodimo misijonarji.

Rešitve so poslali: Roza Česen; An-

gelca in Mici Jerovšek; Janez in Mici Štern; Janez, Marica in Viktor Triler — vsi iz Mendoze; Julka in Mira Lužovec; France, Marica in Srečo Urbanija — vsi iz Lanusa.

Nagrado dobe Česen Roza, Lužovec Mira in Srečo Urbanija.

Uganke bodo v vsaki drugi številki. Pridno jin rešujte in pošiljajte rešitve!

BARAGO NA OLTAAR

VELIK SVETNIK

Svetniško življenje

Svetniško življenje, ki se zahteva, da more biti spoznavalec razglašen za blaženega, obstoji v krepostih v heroični stopnji. Kan. 2104 cerkv. zak. določa: „Pri postopkih spoznavalcev se mora razpravljati o vprašanju: ali je... ugotovljena heroična stopnja božjih čednosti vere, upanja in ljubezni do Boga in bližnjega in poglobitnih čednosti modrosti, pravičnosti, zmernosti in srčnosti ter z njimi sorodnih.“

Ne razglasi se torej kdo za blaženega le zato, ker so ga njegovi sodobniki imeli za svetega človeka. Rek, da je ljudski glas božji glas, se pri teh postopkih ne upošteva. Tudi zaradi tega se kdo še ne razglasi za blaženega, ker je v življenju delal čudeže ali imel dar prerokovanja ali kako drugo izredno milost. Za blaženega se razglasi le zaradi kreposti.

Krepost pa ne obstoji v lepih prirojenih lastnostih, ne v naravnem značaju, ne v prikupni osebnosti, marveč v dejanjih volje. Ta, ki naj se razglasi za blaženega, je moral v življenju izvrševati krepost, to je vršiti krepostna dejanja.

Kreposti pa je moral imeti, kakor pravi zakon, v heroični stopnji. Heroična stopnja pa pomeni, da so bila krepostna dejanja stalna, da so se vršila več let, v najvišji meri in zlasti v trpljenju ter ob nasprotovanju. Naj vsako od teh lastnosti pojasnim.

Krepostna dejanja, sem rekel, morajo biti stalna. Krepost v heroični stopnji ni isto kot heroično dejanje. Misijskar se težko odtrga od doma, ko odhaja v misijone. Srce mu poka od ža-

losti, ko jemlje slovo od svojcev najbrž za vedno. Z močno voljo se upre čustvu in odide na težko postojanko. Njegovo dejanje je heroično, a še ne pomeni, da ima kreposti v heroični stopnji. Prav tako je vstop v samostan večkrat heroično dejanje, a ne še krepost v heroični stopnji. V vseh življenjskih poklicih naložimo na posamezna heroična dejanja, ki pa še niso kreposti v heroični stopnji. Heroična stopnja zahteva stalnih dejanj.

Ta stalna dejanja se morajo izvrševati dalj časa, več let; preiskujejo se zlasti dejanja v zadnjih desetih letih. Pod vplivom izredne božje milosti more kdo postati svet v trenutku. Tako se je zgodilo z apostolom Pavlom, ko ga je pred Damaskom Kristusova milost vrgla na tla in spreobrnila v trenutku. Za pravno dokazovanje svetosti pa se zahteva izvrševanje krepostnih dejanj več let.

Krepostna dejanja se morajo dalje vršiti v najvišji meri. To najvišjo mero pa je umevati relativno, ne pa absolutno. To se pravi: krepostna dejanja je treba izvrševati v nenavadni meri, to je v višji, kakor je običajna med vrstniki, ki veljajo za dobre katoličane. Ta najvišja mera se torej presoja po občem prepričanju, po stanu, kraju in času. Mera zunanjega zatajevanja, ki jo imamo danes za nenavadno, je bila v kateri izmed prejšnjih dob najbrž navadna. Obratno pa je morda v notranjim zatajevanjem, s poglobljanjem v verske skrivnosti in morda še v čem drugem. Pri duhovniku se zahteva drugačna mera kot pri laiku, pri redovniku drugačna kot pri človeku, ki ni redovnik, če tudi žive vsi v istem času in v istem kraju.

Krepostna dejanja je treba izvrševati ob trpljenju in ob nasprotovanju. Prav ta lastnost je najboljša priča, da je bila krepost v heroični stopnji.

Na opisani heroični stopnji mora imeti ta, ki naj se razglasi za blaženega, vse kreposti, ne samo to ali ono. „Božje čednosti, poglobitve čednosti in njem sorodne,“ kakor se omenjajo v kan. 2104 cerkv. zak., vsebujejo namreč po cerkvenem bogoslovnem sistemu vse kreposti. Seveda se ne zahteva, da bi moral blaženi ves čas svojega življenja izvrševati vse kreposti v heroični meri; zadosti je, da jih je vršil, kadar se mu je ponudila priložnost. Kakšna dejanja kreposti je moral opravljati, je odvisno tudi od poklica, ki ga je imel.

Iz povedanega sledi, da svetniško življenje ni malenkost. Že posamezno heroično dejanje ni lahko napraviti. Težje je vršiti posamezno krepost v heroični stopnji. To izvrševanje sicer ne zahteva heroičnih dejanj; zadostujejo navadna dejanja, toda opravljati jih je treba stalno, dolgo časa, v navišji meri in tudi v trpljenju ter ob nasprotovanju. Blaženi ali svetnik pa je moral na ta način izvrševati vse kreposti. Kdor količkaj pozna življenje in njegove težave pa človekovo k slabemu nagnjeno naravo, bo rad priznal, da ni majhna stvar biti svetnik. Za svetniško življenje se zahtevata izredna energija človeške volje in nenavadna mera božje milosti.

Svetniki so krščanski heroji.

Svetniško življenje mora biti dokazano

Ni zadosti, da je ta, ki naj se razglasi za blaženega, svetniško živel, marveč se mora to tudi dokazati. To pa ni lahka stvar. Pisateljsko delovanje ali kulturno ali politično je lahko dokazati. Zunanja, otipljiva dela ga izpričujejo. Drugače pa je s svetniškim življenjem. Krepostna dejanja, v katerih obstoji svetniško življenje, so v človekovi volji, torej v človekovi notranjosti. Mnoga od njih se nič ne javljajo navzven. Kar pa pri nekaterih na zunaj opazimo, je le refleks notranjosti. In iz teh refleksov moramo sklepati na njegovo notranje duhovno življenje. Jasno je, da se bodo le tedaj dale ugotoviti vse kreposti v heroični stopnji, če ti refleksji ne bodo ostali slabotni in pretrgani, marveč bodo narasli v močno

svetlobo, ki bo zdržema in z vseh strani brez vsake vrzeli ožarjala človeka, za katerega gre.

Svetniško življenje se ne predpostavlja, marveč narobe, prej spodbija. Kan. 2023 cerkv. zak. določa: „V postopkih za razglasitev blaženim imajo vsi Kristusovi verniki razen tistih, ki se omenjajo v kan. 2027, 2, št. 1 (to so spovedniki božjega služabnika in vsi, ki bi iz njegovih izpovedi kaj zvedeli) dolžnost, da Cerkvi sporoče, čeprav niso bili poklicani, kar se jim zdi, da govori proti čednosti ali čudežem ali mučeništvu božjega služabnika.“ Torej vsi, ki imajo kaj proti, se morajo oglasiti in povedati. Kdor ve kaj, kar bi govorilo v prilog božjega služabnika, ni dolžan govoriti, če ni posebej poklican; kdor pa ve kaj proti, mora govoriti.

Pri svetniških procesih mora sodelovati poseben uradni organ, ki se imenuje branilec vere, ljudska hudomušnost pa mu je nadela ime „hudičev odvetnik“. Njegova naloga je tudi ta, da vloga „prilicne ugovore“ (kan. 2012, 2 cerkv. zak.). Zbrati mora vse, kar govori proti temu, da bi bil božji služabnik razglašen za blaženega; ugovarjati mora dejstvom, ki se navajajo za razglasitev. Gre za to, da se dožene objektivna resnica. Obstati more pri teh postopkih le to, kar je popolnoma dokazano. Kan. 2019 cerkv. zak. izrečno določa: „Pri teh postopkih morajo biti dokazi docela polni; kot dokazna sredstva se dopuščajo le priče in listine.“ Dalje določa zakon: „Za to, da se dokažejo čednosti ali mučeništvo, se zahtevajo priče očitvidci in sopriče; dokazila iz preteklosti morejo biti v podporo“ (kan. 2020, 3 cerkv. zak.). Izključeno je torej pri teh postopkih vsako dokazovanje po domnevah. Pripuščajo se le priče in listine.

Pri „starih zadevah“ (kakršna je Baragova) „se morejo čednosti dokazati s pričami, ki so o stvari slišale, in z javnim slovesom iz nepretrganega in živega izročila in po sodobnih listinah ali po poročilih, ki so priznana kot avtentična“ (kan. 2020, 6 cerkv. zak.).

Glede dokazovanja z listinami pa je pomniti naslednje: Dokazno moč morejo imeti le tiste, ki se v celoti izročijo sodišču (kan. 2032, 1 cerkv. zak.). Kdor jih predloži, mora tudi izpričati njih

izvor in pristnost (kan. 2034 cerkv. zak.). Dejstvo, da so že možje velikega ugleda uporabili in odobrili te listine, še ni zadosten dokaz za pristnost. Pričevanje teh mož se more navajati le v potrjenju, da so listine pristne in da imajo veljavo (kan. 2035, 2 cerkv. zak.). Zgodovinski opisi imajo dokazno moč listin le, če se opirajo na listine, ki so bile v postopku predložene (kan. 2035, 1 cerkv. zak.). Nagrobni govori in nekrologi, izdelani ali v tisku objavljeni takoj po smrti božjega služabnika, nimajo zakonite dokazne moči (kan. 2032, 2). „še dosti manj pa pričevanja, četudi odličnih mož, o čednostih in delih božjega služabnika, ki so jih še za njegovega življenja napisali na prošnjo njegovih prijateljev, ne pa sami od sebe“ (kan. 2033, 3 cerkv. zak.).

Preden se dokazujejo same čednosti božjega služabnika, se mora dokazati sloves o njih. Za ta dokaz se zahteva vsaj osem prič; vrh tega pa se morata po službeni dolžnosti poklicati vsaj še dve priči (kan. 2020, 2). Dokazati se mora, „da obstoji vobče sloves, ki je nastal sam od sebe, ne pa umetno ali namerno povzročen, pri poštenih in resnih ljudeh, da je trajen, vsak dan večji in še živ pri večini ljudstva“ (kan. 2050, 2 cerkv. zak.).

IZ navedenih določb spoznamo, da je sodno dokazovanje svetniškega življenja pri postopkih, predpisanih pred razglasitvijo za blaženega, silno resna zadeva. Vse prevare so, moralno vzeto, izključene. Velja le to, kar je trdno dokazano. To kar je le verjetno, kar se more le domnevati, o čemur se more količkaj sumiti, da je pretirano (govori ob pogrebu, nekrologi), nima nobene veljave. Dokazi morajo biti polni in zaključeni. Iz povedanega tudi sledi, kolikšno dokazno moč imajo življenjepisi. Čim bolj so kritični, tem večjo. V vsakem primeru pa le tolikšno, kolikršno imajo pričevanja, po katerih so sestavljeni. Pisanja v propagandni namen bi v življenjepisu božjega služabnika ne smelo biti. Taka mesta v življenjepisu silno škodujejo. „Umetno ali namerno“ povzročajo sloves o čednostih, kar ne bo ušlo skrbnemu očesu „hudičevega odvetnika“; olajšujejo njegovo delo pri preprečevanju ali vsaj zaviranju postopka.

Gornje določbe pa dajejo tudi slutiti, da dokazovanje svetniškega življenja ni kratka stvar. Za pot se mu postavlja vse polno ovir. Kakor more sonce prodreti skozi temne oblake, da zasveti po zemlji, tako mora tudi sij svetniškega življenja premagati vse, kar ga zasenčuje. Ob koncu postopka more biti svetniško življenje božjega služabnika jasno izpričano in dokazano. Vsi ugovori proti njemu morajo biti pojasnjeni, vse sumnje odpravljene in vsi pomisleki razpršeni. Če se to ne zgodi, se je v pravdi zmaga nagnila na stran „hudičevega odvetnika“. Božji služabnik ne bo razglašen za blaženega.

Dokaz se vedno ne posreči

Teško si je predstavljati, da bi se kdaj začel svetniški postopek pri takem človeku, ki ni že v nebesih. Samo na sebi bi sicer bilo možno, ker je šele s papeževu razglasitvijo za svetnika nezmotljivo gotovo, da je umrl v nebesih. Toda kakor rečeno, je skoro moralno nemogoče, da bi si resno prizadevali razglasiti za blaženega človeka, ki ni zveličan. Toda ne more biti razglašen za svetnika vsak, ki je v nebesih. Govorili smo že o svetnikih in kanoniziranih svetnikih. V nebesih je mnogo svetnikov spoznavalcev, ki v življenju na zemlji niso imeli kreposti v heroični stopnji. Veliko od teh je prišlo v nebesa preko vic; so pa tudi taki, ki so šli v nebesa naravnost. Svetnika spoznavalca pa Cerkev kanonizira le tedaj, če je imel v življenju kreposti v heroični meri. Ta mera se ne zahteva za to, da kdo pride v nebesa, zahteva pa se, da more svetnik spoznavalec priti na oltar. A ne zastuje samo dejstvo, da je božji služabnik imel kreposti v heroični stopnji, marveč je treba to tudi dokazati. Vsi pa vemo, da je na zemlji takó, da ne moreš vedno svoje pravice dokazati. Imaš jo, a dokazati je ne moreš vedno. Manjka ti tega ali onega dokaznega sredstva, ki bi ga uporabil za dokaz. Sodnik ti sicer kot človek verjame, a kot sodnik ti pravice ne more prisoditi, če je nisi dokazal. Imeti pravico je ena reč, dokazati jo pa druga. Podobno je pri svetniških procesih. Zahteva se svetniško življenje in zahteva se dokaz o svetniškem življenju. Postopanje pri tem dokazovanju pa je silno strogo, vezano je na razne sod-

ne obličnosti. Zato se prav lahko zgodi, da se dokaz ponesreči. Če pomislimo, za kako veliko stvar pri kanonizaciji gre, nam bo nenavadna strogost pri dokazovanju svetniškega življenja tem bolj razumljiva. Nezmotljiva papeževa izjava, ki koga slovesno razglasi za svetnika, po notranje ni odvisna od dokaza o svetniškem življenju. Cerkev se pri tem razglasanju ne ozira na sodne dokaze, marveč na svojo nezmotljivost. Toda popolnoma naravno je, da nikdar ne izjavi, da je kdo v nebesih, kdor nima moralne izvestnosti, da je umrl v nebesih, dobljene z vsemi človeškimi sredstvi, ki so mu na razpolago, in potrjene z božjim pričevanjem po čudežih.

Iz povedanega sledi, da morajo biti tisti, ki predlagajo, da bi se začel svetniški proces o kakem božjem služabniku iz vrste spoznavalcev, že v naprej moralno prepričani, da je imel kreposti v heroični stopnji. Drugače ne kaže začenjati s postopki. V dvomu, ali je umrl imel take kreposti ali ne, se prav gotovo ne splača začeti. Dokaz se namreč ne bo posrečil. V pravdi je navadno tako, da ni gotovo, če boš dobil, čeprav je gotovo, da imaš prav. Pri strogosti v dokazovanju pri svetniških procesih, ki smo si jo zgoraj nekoliko ogledali, prav gotovo ne kaže tvegati, če ni trdnega prepričanja, da obstoje kreposti v heroični stopnji. Predrzne predloge cerkvena oblast navadno že

kar-od vsega početka zavrne. Če pa se kdaj kakšen sprejme, se pa pozneje prav gotovo pokaže, da ne more uspeti.

Slovenci do sedaj nismo predrzno predlagali ali mislili, da bi se o kakem našem človeku začel svetniški proces. Vse prej! Preveč smo bili skromni, obenem pa tudi brezbrizni. Drugo bolj kot prvo. Sedaj pa se že oglašajo med nami glasovi in naštevajo „svetniške kandidate“. Kakor smo videli zgoraj, je taka stvar resna. Treba je dobro premisliti, preden se reče o kom, da je imel vse kreposti v heroični meri. Prav tako sta na mestu premislek in previdnost, preden se o kom trdi, da je mučenec v cerkvenem pomenu besede. Samo želja in čustvo ne smeta odločati v tej stvari. Treba se je dobro poučiti o tem, kaj je mučeništvo ali kaj je svetniško življenje, preden pridem na dan z besedo, da naj bi se ta ali oni naš človek razglasil za mučenca ali svetnika spoznavalca. Nikakor ne trdim, da morda med nami ni takih ljudi, ki bi umrli v duhu svetosti, le to bi rad dopovedal, da moramo v teh stvareh soditi resno in po treznem premisleku. Kanonizirani svetnik ni malenkost.

Resna pa sta naša predloga, da bi se razglasila za blažena naša božja služabnika škofa Irenej Friderik Baraga in Anton Martin Slomšek. V naslednjem bomo govorili samo o prvem.

(Sledi.)

Dr. A. Odar

PO BARAGOVIH POTIH

Svoje potovanje po Baragovih krajih popisuje Janez Kopač CM. (Nadaljevanje)

HOUGHTON — IZHODIŠČE VAŽNIH AKCIJ ZA BARAGOVO BEATIFIKACIJO

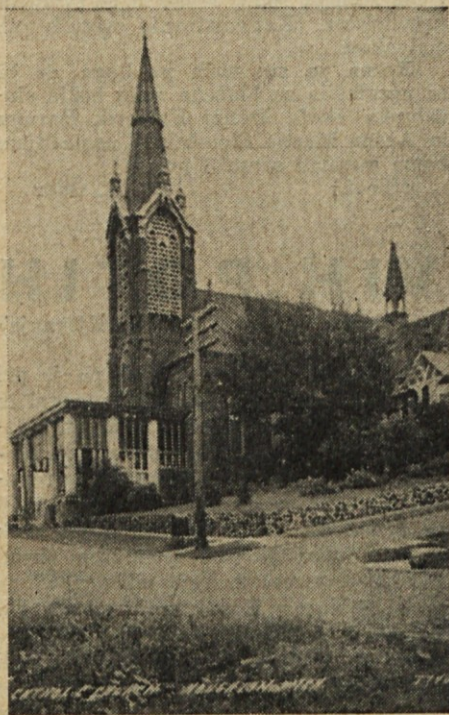
Houghton je danes lepo mesto, zvezano po kanalu z Gornjim jezerom. Lega mesta je zelo slikovita. Leži v dolini ob kanalu in se na obe strani kanala vzpenja v hrib. Ima okrog 6.000 prebivalcev. Ime ima po Duglasu Houghtonu, ki je na Keweenawskem polotoku raziskoval rude in je leta 1845 umrl.

Ob Baragovem času je bil Houghton majhna vas. V Houghtonu ni Baraga

sam ustanovil misijona; pač pa je pri ustanovitvi misijona izdatno pomagal in se je na misijonskih potih večkrat ustavljal tudi v Houghtonu za nekaj dni. Nato je Baraga skrb za Houghton prepustil misijonarju Jackerju. Po letu 1856 je g. Jacker obiskoval Houghton vsak mesec. Tedaj je štel Houghton okrog 800 prebivalcev. 3. septembra 1858 je prišel Baraga v Houghton birmovat, Na nedeljo 5. septembra 1858 je prvič birmoval v Houghtonu; isti dan je tudi sklical na sestanek bolj odlične može Houghtona, da se pogovore glede gradnje

cerkve. Na tem sestanku je določil škof Baraga Mihaela Finnegan za glavnega zbiratelja za gradnjo cerkve. Baraga sam je daroval 20 dolarjev za cerkev; g. Jacker pa 10 dolarjev. Tudi ostali katoličani so se velikodušno odzvali in mnogo darovali. Vnuki teh katoličanov še danes živijo v Houghtonu. Z zidanjem cerkve so začeli takoj naslednje leto. Ko je 29. julija 1859 škof Baraga prišel spet na obisk v Houghton, je bila cerkev že v glavnem dograjena; tako jo je 31. julija na praznik sv. Ignacija Lojolskega slovesno posvetil temu svetniku. Med slovesno pontifikalno mašo je imel govor v 3 jezikih: angleškem, francoskem in nemškem. Ta cerkev je služila za službo božjo 40 let. Zadnja maša v tej cerkvi se je brala 8. oktobra 1899. Novo cerkev sv. Ignacija Lo-

Cerkve sv. Ignacija Lojolskega v Houghtonu, zraven stare, podrtje leta 1951

jolskega je sezidal mons. Režek. Zidala se je od leta 1889—1902. 10. avgusta 1902 jo je škof Friderik Eis posvetil prav tako na patrona Ignacija Lojolskega. Prav lani je torej ta cerkev obhajala svoj petdesetletni jubilej.

Na žalost stare cerkve, ki jo je dal zidati Baraga, nisem več videl. Prišel sem eno leto prepozno. G. župnik mi je z žalostjo in jezo na obrazu pokazal skozi okno na razvaline in dejal: „Lani jo je moj prednik, g. župnik Laforest prodal za 50 dolarjev.“ Podrlji so jo in material odnesli za zidavo drugih poslopij. Ko bi jo ohranili, bi privlačevala turiste in zlasti Baragove častilce. Tako pa izginevajo po samovolji nekaterih zgodovinsko važni spomeniki na Barago. Da je bil Baragi Houghton zelo pri srcu, me je prepričevalo tudi to, da ga v svojem dnevniku večkrat omenja. Le na hitro sem prelistal v Marquettu njegov dnevnik, pa sem našel ponovno označeno njegovo vizitacijo v Houghtonu.

Prav posebno častno pa je za katoličane tega mesta, da se tako zelo zanimajo za Barago in toliko store, da bi Baraga postal čim bolj znan ljudskim množicam in da bi čimprej prišel do časti oltarja. Obiskal sem v mestu nekaj žena, ki spadajo k marquettskemu škofijskemu svetu katoliških žena (Marquette Diocesan council of catholic women). Z žarečimi obrazi so mi pripovedovale, kako delajo in koliko store, da bi Baraga čimprej dosegel čast oltarja. O organizaciji njihovega dela bom še govoril na drugem mestu. Tu naj omenim le, kako so izvedle izmed mnogih tole silno važno akcijo za popularizacijo Barage. Učiteljica Latendress iz vasi Baraga je oskrbela za najbolj popularen časopis „The Daily Morning Gazette“ vrsto sestavkov o Baragi pod naslovom: „Zgodba o škofu Baragi“. Vse Baragovo življenje je prikazano v mirkavni, poljudni obliki. Vsi šolarji katoliških šol v „Baragovi deželi“ in na Keeweenawskem polotoku so morali brati to zgodbo, da bi bolj poznali moža, po

katerem je pokrajina imenovana. 10 dni po zadnjem sestavku o Baragi so morali šolarji višjih razredov ljudske šole napisati nalogo: „Why I enjoyed the Bishof Baraga series“ — Zakaj so mi bili všeč članki o škofu Baragi. Najboljše naloge so bile nagrajene. Prvo nagrado je odneslo 12 letno dekletce: Ana Mohar, po rodu Slovenka, njeni starši, so doma iz Zagorja. Družino sem obiskal, a deklice nisem videl, ker je bila ravno tisti dan nekaj ur prej na hitro odpeljana v bolnišnico. Dobil sem pa doma njenega očeta in sestre. Njeno nalogo dobesedno prestavljam:

„Kar ste storili najmanjšemu izmed mojih bratov, ste meni storili.“ Oče Baraga je delal natančno tako, kakor je Kristus naročil. Ta apostol Otava in Očipve Indijancev je dal vsak ficek, ki ga je imel, za njihov blagor. Ko so njegovi Indijanci bili preskrbljeni in brez nevarnosti, da bi izgubili svoje domove in posestva, je on potoval do naslednje župnije, večinoma v mrzlem času, utrujen, lačen in brez denarja. Ta drzen mali misijonar, ki je bil nekoč bogat, je sedaj beračil denar pri prijateljih in sorodnikih, da bi mogel prinesiti božjo besedo Indijancem z izdajanjem indijanskih molitvenikov in z oskrbovanjem nujnih sredstev za življenje.

Sveta je zemlja, po kateri je hodil škof Baraga. Ponosna sem, da živim na zemlji, po kateri je ta pogumni in ponižni duhovnik potoval po stotine milj daleč.

On ni iskal časti in slave na zemlji; ljubil je le pridobivanje duš za Kristusa. Pričakoval je, da bo pozabljen po smrti; a junaške čednosti ne morejo ostati skrite za do'go časa. Prepričana sem, z ozirom na te sestavke o škofu Baragi, da ljudstvo na tem polotoku upa, da ni več daleč čas, ko bo Baragovo ime zapisano v seznam svetnikov.“

Tako poveljuje 12 letna deklica Barago. Še več drugih nalog sem bral, ki so bile nagrajene. Ti sestavki otrok so me prepričali, da v mladini, ki živi tu v „Baragovi deželi“, plapolata ogenj nav-

Grob mons. Režeka, enega največjih Baragovih življenjepiscev, v Houghtonu

dušenja za Barago. Kajti nemogoče je, da bi mlado srce ne vzljubilo Barage, če se mu prikaže veličina čednosti in junaških del tega misijonarja. Mladino je treba z Baragom le seznaniti, pa bo zanj navdušena.

Posebno pa sem bil vesel odkritja pri gdč. Adeline Beehler. Ko mi je prinesla pokazati vse dokumente, ki jih ima o Baragi, so se mi oči ustavile na dveh kopijah; original hrani neka druga gospa, ki ne živi v Houghtonu. Ta gospa trdi, da je njeni teti Baraga sam osebno dal ta dva dragocena lista, ko se je nekoč mudil v Houghtonu. Zakaj sta mi bila ta dva lista tako draga? Na enem je Baraga zapisal ime Bog v 100 jezikih. Za vsak jezik rabi pisavo tistega naroda. Presenetilo me je, ko sem videl, da je Baraga napisal v lepih kitajskih znakih tudi ti'en chu, kitajsko ime za Boga, kar pomeni Gospod nebes. Zame prvi dokaz, da se je Baraga zanimal tudi za kitajske misijone. Na drugem listu ima Baraga razne izreke sv. pisma v kakih 30 jezikih; spet je sam lastnoročno

K R S T P R I S A V I C I

IGRA V PETIH SLIKAH

Z UPORABO PREŠERNOVIH MOTIVOV NAPISAL BINE ŠULINOV
ILUSTRIRAL HOTIMIR GORAZD

Vsebina prvih štirih že objavljenih slik:

Zadnja še poganska srenja krog blejskega jezera žrtvuje Svarogu na dan sončnega povratka in sredi obreda nenadoma prispe vest: bliža se Valjhun z veliko vojsko, da jih dokončno pokristjani. Takoj si zberejo za vodjo Črtomirja, mladega junaka, in se odpravijo v boj. Bogomila, hčerka poganskega svečenika Staroslava, se poslovi od svojega dragega, upajoč na njegovo skorajšnje vrnitev. Toda sreča ni naklonjena borecem: Valjhun jih premaga in samo peščici s Črtomirjem na čelu uspe zateči se v Ajdovski Gradec.

Srenja krog Bleda se je pokristjanila in ko Bogomila zve, da misli Valjhun napasti tudi Ajdovski Gradec, se zaobljubi Bogu, če reši Črtomirja smrti. Gojmir, nekdanji tekmeč Črtomirjev pri Bogomilini ljubezni, tudi že kristjan, se sklene žrtvovati: preoblekel se bo in se skrivaj splazil v Gradec, da prepriča

mladega vojskovodjo in njegove o brezuspešnosti boja.

V trdnjavi so vsi pobiti. Hrane ni in najboljši borci so padli. Ko pride Gojmir in skuša pregovoriti Črtomirja, naj se vda, se mladi vodja drugače odloči: branil se bo do konca, a Gojmirja obdolži, da jih je izdal, in ga zato obsodi na smrt. Povelje se še dobro ne izvrši, Gojmira vržejo preko skal, ko Valjhunove trume nepričakovano napadejo okope trdnjave.

Samo Črtomirju je uspelo rešiti se iz groznega pokolja in komaj se je mogel priplaziti do Bohinjskega jezera. Proti jutru priveslata mimo znani ribič in njegova hčerka. Mladi junak, katerega samo misel na Bogomilo reši samomora, skuša zvedeti, kako je z njo, toda ker ničesar ne vesta, sklene ribič odpraviti se nazaj do blejskega otoka. Črtomirja pa ribičeva hči odpelje s čolnom po Savici k slapu, kjer se bo skrila in čakala novice.

zapisal v kitajskih znakih: „Gospod nebes — Stvarnik“. Oba lista je lepo obrobil z okraski. Pričata, kako zelo se je zanimal za jezike in kako ga je veselilo poveljevat Boga v raznih jezikih. Sredi skrbi in dela se je še kot škof zanimal za Kitajsko in se vadil v pisanju čudnih kitajskih znakov. Je bil pač risar; a vendar kitajski znaki, ki jih je napisal, pričajo, da se je moral v tej pisavi vaditi, ker nihče prvič ne zapiše tako lepo kitajskih znakov, kot jih je on na tem listu. Zato sem prepričan, da je naš „Baragov misijon“ na Kitajskem Baragi silno pri srcu. Če se je zanimal za Kitajsko kot z delom preobremenjeni škof, se še mnogo bolj sedaj, ko v večnem pokoju gleda iz nebes, kako komunisti pogublajo 450 milijonski

kitajski narod. Obiski pri teh gospeh v Houghtonu so mi bili res zelo dragoceni.

Še prav posebno pa se je postavil Houghton 29. junija 1952, ko je privedil Baragov dan. Marquettski škof Noa je na ta dan v Houghtonu uradno odprl postopek za beatifikacijo Barage. Katoličani tega mesta so lepo ta Baragov dan pripravili. Vršile so se lepe slovesnosti in časopisi so obširno o tem pisali. A opis tega Baragovega dne zahleva članek zase. Zato ta Baragov dan, ki je zgodovinske važnosti, na tem mestu le omenjam.

Ko sem zvedel o Baragi vse, kar so mi vedeli povedati častilci Barage v Houghtonu, sem šel z družino Gerbec še po drugih krajih polotoka, ki hranijo spomine na Barago. (Se nadaljuje.)

5. SLIKA

Zgodnje jutro ob slapu Savice. Bistra se naslanja na skale. Zadremala je. Na pol temačno je še. Sonce se še ni prikazalo, vendar se meglice že dvigujejo, kakor da bi zavite v njih plesale triglavske vile. Na polici v daljavi se prikaže jelen, pa se kmalu skrije, kajti sonce se prične prebijati skozi megleno ozračje. Ptički se oglašajo. Bistra se je prebudila in s kresilcem prižiga ogenj. Ko se prikaže plamenček, stopi trikrat krog njega in se prikloni proti vstajajoči svetlobi sonca. Kmalu za njo se prikaže še Črtomir, ki se zamišljen zagleda v slap.

1. prizor

BISTRA

Kako ti je?

Vso noč nemirno si se premetaval in tudi mene jutro komaj v sen je zazibalo.

ČRTOMIR

Moj duh ne more mirovati. Ves čas mi v srcu, prsih bije in če za hip mi je zaspati, obraz se Gojmira odkrije...

Kaj oče ni dejal, da že zvečer, a najkasneje zdaj, ko sivi volk polovil je na nebu zvezde, z novicami bo tu?

BISTRA

Preštej njegova leta! Ne more več hiteti kakor mladeč, ki Vesna mu je sil prinesla novih. Ne more več broditi čez vodé, drseti preko skal, se plaziti v bodičju. So trde starčevske kosti...

ČRTOMIR

Oprosti! Sem tako neučakan... Mar meniš, da mu med potjo se moglo kaj je pripetiti?

BISTRA

Ne premišluj! — Med tem samo k tolmunu stopim. Vseh nesreč in zla obvaruje te riba, ki da ob zori se uloviti.

ČRTOMIR

Prav nič mi ni do hrane...

BISTRA.

Zdaj ne!

A čakanje in glad sta druga verna. Nič več ne premišluj, razglej po strmih se pečinah! Tam, pravijo, da se prikazal jelen z zlatim je rogovjem, in kjer viseti vidiš skale tri, ko da hotele v vsakem bi trenutku zdrkniti v globine, tam bivajo tri sestre rojenice... Jaz videla jih nisem, toda drugi...

Ko vidi, da se je Črtomir spet zatopil v svoje misli:

Nikar ne premišluj! Tje gori pojdi, pa se razglej! A pazi! Že kozorog needen je zdrvel od tam v prepad...

ČRTOMIR

Mi trudne misli utrujajo nogé. Kar tu počakam. Slutim: oče tvoj vsak hip bo tu z veselo ali žalostno novico...

BISTRA

Ne vem, kaj dala bi bogovom, da bi te spremenili.

Je ves drugačen tvoj obraz...

Bi zavarila zélišča čarobna, da te usanjam, toda oče pravi: „Za bolno misel, kdo koren-lečen je našel?“

Že grem... Popazi na ognjišče! Pred soncem ukresani ogenj rad ugasne. Pograbi za ribiško mrežo in odide.

2. prizor

ČRTOMIR

In zopet sam... V samoti tihi...

Ti tuji bog! Da mi je vedeti, kje bivaš! Da te poiščem, vprašam:

Zakaj preganjaš me v nočeh samotnih? Zakaj takrat, ko vse utihne zunaj mene, vsak šum, in sapica najmanjša zgine v dalji, zakaj takrat vihar najhujši v prsih bije? Zakaj miru za hip ne najde trudna glava?

Ti, tuji bog!
Če si mogočen, kakor naši so bogovi,
daj, vzemi mi življenje...

... Ne! Nočem še umreti!
Jaz hočem boja, zadnji jaz Sloven
svobodni!

Bogovi!! ... — Toda, kaj bogovi, kdo
bogovi..?

Mar ni navada le, da kličem jih za pričo?

Da ne bi mislil več...

Iz ozadja je slišati rušenje kamenja.

Že drugič slišati je kamna glas...
Žival je ali človek... kdo ga je odkrhnul,
da z glasom temnim zgublja se v
prepad?

Bogovi! Tujec... Glej Duhovna!!

Izmučen, komaj more dvigniti meč.

Tovariš zvesti, daj, na plan!

3. prizor

DUHOVEN

Le pusti meč! Naj mir s teboj bo, mladec!

ČRTOMIR šele zdaj zagleda Bogomilo.

Mar sanjam? Bogomila!

Pohiti k njej in jo objame.

BOGOMILA

Črtomir...

ČRTOMIR

O, sem na srce moje, Bogomila!
Skrbi je konec, žalosti, nesreče.
Se trese od veselja vsaka žila,
ker gledam spet v obličje ti cveteče...

BOGOMILA

Jelenu žejnemu, ki ranjen čaka
na hladen curek vode iz izvira
in blede cvetki, ki za roso umira,
ni težja čakanja jim ura vsaka.

ČRTOMIR

Nikdar več se ne zapustiva!

BOGOMILA se mu počasi izvije iz
objema.

Za hip prisluhni, Črtomir!

ČRTOMIR spet zagleda Duhovna in
zgrabi meč, ki ga je prej zasadil v
zemljo.

A kaj za tem se skriva?
Na ustnih naša mu beseda,
na prsih pa je tuji znak...

BOGOMILA

Poslušaj, ljubljeni, besedo mojo!
Ne združenja, ločitve zdaj so časi...

ČRTOMIR

Ločitve časi? Ne razujem...

BOGOMILA

Glej, Črtomir! Po svoji poti
življenju vsak bo šel naproti...

ČRTOMIR pretrga:

Po kakšni poti? Kam? Do kod?

BOGOMILA

Do konca, ki ga je določil Bog.

ČRTOMIR sluti:

Kateri bog...?

BOGOMILA

Izvedi, Črtomir, da sem kristjana!
Soseska vsa ma'la je pustila,
je Kristusu in veri novi vdana.

ČRTOMIR ves odsoten:

Kristjana...

BOGOMILA

Še oče dal krstiti si je glavo...

ČRTOMIR

Saj ni mogoče... — Zdaj razujem...
Gojmir...

DUHOVEN

...ki naši smo ga mrtvega
z globoko rano v prsih...

BOGOMILA

... z nasmehom srečnim po vsem
bledem licu.

Ko šla nekoč sem vprašat po novicah,
tega moža, ki vidiš ga med nami,
učiti slišala o božjih sem resnicah:

Kako ustvaril nas je Bog pravični,
ki Bog Resnice je in Bog Ljubezni.
Da vse ljudi, otroke svoje, ljubi,
nikomur smrti ne želi v pogubi;
da vse trpljenje in bolezn
z veseljem vred so dar njegove roke;
da nihče takega ni storil greha,
da Krist, ki je za nas razpet na križu,
več ne bi mogel biti mu uteha...

Kar vedeti je treba, vse po vrsti
mi razloži, kasneje še očetu.
Ker sva mu vse verjela, naju krsti...

Le ena skrb srce mi je morila,
da si med njimi, ki o pravem Bogu
še niso čuli, tavajo v temini...

STAROSLAV

V samoti kolikokrat je molila,
naj Bog usmiljeni te ne zavrže...

DUHOVEN

... in milost Njega te je zdaj rešila,
saj v noči smrti si ušel edini.

BOGOMILA proseče:

Iz spanja, dragi Črtomir, se zbudi,
slovo daj svoji strašni, dolgi zmoti...

ČRTOMIR

Kako bi mogel tebi kaj odreči,
storiti tega ne, kar boš želela...

A vendar, glej! Valjhuna meči
skončali trume so življenj v poboju,
saj kri v potokih morala je teči.

In bog, ki čuval ga je meč železni,
kako da kličeš ga boga — ljubezni?

DUHOVEN

Naj mir ljudem bi bil po zemlji celí,
ob rojstvu Krista angelci so peli.
Več škodil kot koristil veri pravi
Valjhun bo, ker ravna po svoji glavi.

STAROSLAV

Je trmast, silo rabi, nič ne da si reči!
Je slep! Še Gojmir, ki je bil
kristjan, umrl je pod njega meči.

ČRTOMIR ne more več, se zruši.
Ne!! Jaz sem ga ubil...

BOGOMILA

Ne! Črtomir!...

ČRTOMIR

Da, jaz — junak! Jaz in pa dvajset mož
pahnili smo ga v brezno.

VSI umolknejo, Bogomila se nasloni na
očeta.

DUHOVEN

Kdor Bogu se preda, ga mir objame...

ČRTOMIR

Da meni že enkrat srce prevzame!
Povejte mi, a je mogoče...
Moril sem, kri drži se roke...

DUHOVEN pretrga:

Brez mej usmiljenje je božje...
Druid sem bil. Bila je zmeta!
Sem širil jo, vihtel orožje —
pripravljam zdaj Gospodu pota...

ČRTOMIR Bogomila:

Bogove stare bi zapustil zate.
Vem, da malike in njih službo glave
služabnikov njih so na svet rodile.
V njih spoštoval očetov sem postave,
ki zdaj ovrgele so jih vojske sile...

Od zdavnaj nisem slišal govora živali,
čeprav mi večkrat praprotno je seme
prav nevede zašlo med podplat...

Se obrne k Duhovnu.

Ne branim se je vere Bogomile,
ljubezni vere, in miru in sprave...

BOGOMILA

Zahvaljen bodi Bog za ta trenutek!

ČRTOMIR

Povej mi, draga Bogomila,
ko zdaj ovire ni nobene,
kdaj zveza naju bo sklenila?

BOGOMILA

Naj Bog moči mi da in tudi tebi...

Da Bog obvaroval bi te v življenju,
razsvetlil te in te povabil k sebi,
sem sanje vse na svetu opustila.

Vsem željam sladkim sem odrekla se do
konca,
netaknjeno telo sem Njemu obljubila...

Kar doživela let bom še števila,
obljubi da postala bi nezvesta,
nobena me ne bo premogla sila:

Nikdar ne bom postala ti nevesta!

ČRTOMIR, ki se je ves čas boril s seboj:
Nikar! Nikar! To res ni, Bogomila!

BOGOMILA
Dejala sem.

ČRTOMIR
To laž je!

BOGOMILA
Ne! Resnica.

ČRTOMIR
Preskušaš me...

BOGOMILA
Ne, črtomir!

ČRTOMIR
Daj, reci!

BOGOMILA
Prav po resnici sem ti govorila!
Izpolnil je Gospod obljubo svojo,
zdaj čaka name in zahteva...

ČRTOMIR
Kako je neusmiljen tvoj Gospod!

BOGOMILA
Kako je dober! Vse nas osrečuje...

ČRTOMIR
Ne! Nisi srečna in ne moreš biti!
Kot jaz ne morem biti sam — brez tebe.

BOGOMILA
Jaz srečna sem...

ČRTOMIR

Kako je neusmiljen...

BOGOMILA

Kako je dober! Glej, edini on je,
ki nam v srce miru prinese more.
Kako bi, črtomir, živela mirno?
Ne veš, da midva Gojmira sva v smrt
pognala?

Da jaz in ti sva kriva njega smrti...?

ČRTOMIR

Gojmir...
Kako v trenutku se razblinijo mi sanje...
Te sanje, ki sem sanjal jih v nočeh
prečutih,
ki zibal sem se v njih od zore pa do
mraka
in varoval zvestó jih, da se ne zgubijo...

kot mlad pastirček, ki sedi in sanja
tam sredi trate in ovčic prebelih...

In vendar ne! Ni res! Saj ni mogoče...
Kako si kruta, Bogomila...

BOGOMILA

Ne reci tega, črtomir...
Glej, zemlja, kjer vijó viharji jezni,
je skušnje kraj, nebesa dom so pravi.
Za majhen čas ni združitj se vredno,
da vedno spet bi bala se ločitve...

ČRTOMIR sam sebi:

Kaj trese se skala, kaj roka trépeče...?
Kaj res sem si mislil, da toliko sreče
na dan priti more?
Kako sem sploh upal pomisliti nanjo,
zazibati mogel v prelestno se sanjo...

Pogubil sem brate...

Se obrne k njim.

Da, jaz sem jih pogubil, jaz edini!
Neznani bog... te slutim... Si me rešil,
še mir srca mi daj! — Kaj naj storim...?

DUHOVEN

Lahko popraviš, sin; kar si zagrešil!
Kot nekdanj meni, tebi zdaj godi se!
Kot jaz — ti z zmoto si slepil rojake...

Prisluhni: kličejo te duše:

„Otni nam brate naše iz teme,
kot je zajela nas...“

Pot tvoja v Oglej je, tje v Akvilejo...

ČRTOMIR

Pot moja v Oglej je...?

DUHOVEN

Tam patriarh te pouči, v duhovnika
posveti,
in brate njih, ki te težijo, mogel boš oteti.
In... mir napolnil bo srce...
Glej, duše vabijo.

ZBOR iz ozadja:

Smo duše trpeče — polne tegobe.
Oči so nam slepe — daj nam svetlobe!
Sveti v temi nam, reši nas, reši!
Črtomir, pridi...

ČRTOMIR ves zamaknjen posluša od-
daljene glasove. Drugi, ki ne čujejo
ničesar, ga začudeno gledajo.

STAROSLAV

Ko da neslišne slišal bi glasove...

DUHOVEN bolj sebi kot drugim:

To zgodba večne zgodbe je:
postavimo nas mrtvi kdaj na pot življenja.

STAROSLAV

Kaj pravite, častiti oče?

DUHOVEN

Nič...
prav nič... Samo da velik On je, ker
velika je njegova milost...

ZBOR iz ozadja:

Roke hrepeneče — k tebi stegujemo...
Ustne žareče — k tebi dvigujemo...
žejo nam teši, reši, nam reši!
Črtomir, pridi...

ČRTOMIR še vedno zamaknjen:
Kličejo me, Črtomirja, kličejo...

4. prizor

Ribič in Bistra se približata; Črtomirju izginejo zadnji zvoki, kakor da bi jih prišleca pregnala. On nosi mrežo. z ribami. Bože in začudeno gleda krog sebe, kajti vsi so še nekam zamaknjeni. Potem stopi k Črtomirju, da se reši iz zadrege, in mu ponudi mrežo z ribami.

RIBIČ

Ribe... So telmuni polni...

BOGOMILA

Kar dni mi je živeti še na svetu,
ti v mislih, sanjah zvesto bom služila.
Po smrti pa se pri nebes Očetu
čakala bova, v veke se združila...

ČRTOMIR

Po smrti...? A kdaj vidiva se tu?

BOGOMILA

Nikdar več, Črtomir! Nikdar na zemlji...

ČRTOMIR, kakor da se je šele zdaj za-
vedel vsega:

To ni mogoče... Ni mogoče...

BOGOMILA obuja spomine:

„Najlepše cvetke rasejo v samoti,
kjer noga ni hodila še nobena...
In vir noben ne žubori krasneje,
kot ta, ki v sencah pesem si šepeče...“

Se spomniš?

Zato prišel je Bog in te presadil,
ti cvet samotni, drugim, daj, zacveti!
Ti, potok hladni, jasna zvezda v noči,
uteši brate, jim v temi posveti!

ČRTOMIR se spet zamakne in posluša
čudne glasove.

ZBOR iz ozadja:

Smo duše trpeče — polne tegobe.
Oči so nam slepe — daj nam svetlobe!
Sveti v temi nam, reši nas, reši!
Črtomir, pridi...

ČRTOMIR stopi k Bogomili, jo objame
in hoče oditi.

BOGOMILA

O, čakaj, mi dopolni prošnjo eno,
da mi v skrbéh srce ne bo utopljeno:

Pred, ko greš v Oglej, čez goro zeleno,
se pričo mene odpovej zmotnjavi...
Da krst te posveti, le toliko se mudi,
Je voda blizu in duhovni tudi...

ČRTOMIR zlomi meč, stopi k vodi. Ko
vidi, da drugi pokleknejo, poklekne
tudi sam. Duhoven mu oblije čelo z
vodo in mu obesi svoj križec preko
vratu. Nenadoma se prikaže nad nji-
mi mavrica.

ZBOR iz ozadja:

Roke hrepeneče — k tebi stegujemo.
Ustne žareče — k tebi dvigujemo
Žejo nam teši, reši nas, reši!
Črtomir, pridi...

ČRTOMIR stopi k Bogomili, da bi jo še
enkrat objel, pa mu roke omahnejo.
Obrne se in počasi stopa po strmi poti.

BOGOMILA zase:

Moj Črtomir... Saj ni mogoče...
Kam, Črtomir, greš zdaj od mene...

DUHOVEN stopi k njej in jo tolaži.

ČRTOMIR se ustavi, se počasi obrne in
pogleda Bogomilo. Oddaljeno:

Nikdar več...

BOGOMILA zase:

Ne, ne! Daj, pridi, Črtomir...

ZBOR iz ozadja prav za njo konča:
Črtomir, pridi...

ČRTOMIR se spet ustavi, pa se ne obrne
več. Pogleda v dvigajoče se sonce
in stopa naprej.

BOGOMILA

Črtomir...

DUHOVEN

V življenju zdaj,
naj sonce gre pet prstov višje,
trenutek je končan...

A tu - pokaže na srce - se sonce ustavi,
ne dvigne se za prst...

BOGOMILA se vzpne, kakor bi hotela
za Črtomirjem, pa se zruši Duhovnu
v naročje.

Črtomir...

Črtomir se dviga po strmi poti proti
soncu, ki se je prikazalo v ozadju. Mav-
rica je zginila, krsta pri Savici je konec.

SAMOTNO BIJE URA NEKJE

ZGODOVINSKI ROMAN O JEZUITU MISIJONARJU OČETU MATEJU RICCIJU
Napisal Fausto Montanari, za „Katoliške misijone“ iz italijanščine prevedel M. T.

XXI. BLODEČI MISIJONAR

V tistem septembru se je kanonik Antonio Maria Ricci mudil v Rimu, da bi opravil nekatere posle, ki mu jih je nalagal kanonikat. Pa je tam v uradih v kuriji naletel na znamenitega gospoda Krstitelja, ki so ga vsi tako klicali, ker pač nihče ni vedel za njegov priimek; možak je bil poznan na kuriji, ker je nenehno švigal iz urada v urad, se za premnoge stvari potegoval, pa nikoli ničesar dosegel. A poguma mu takšne neuspehi še dolgo niso zamorili; preživljal se je z majhnimi ne-

stalnimi dohodki; a vedno sveža rdečica njegovih lic je odtehtavala vse luknje in madeže na ponošeni sotani, ki se jih ni in ni mogel znebiti.

Častiti gospod Krstitelj je bil nekoč član Družbe Jezusove; celo v Indiji je bil: In prav tam v Indiji se je seznanil s patrom Matejem. Komaj je čul, da mu je kanonik rodni brat, je bil od veselja ves prevzet; prav gotovo bi ga bil objel, da bi oni ne bil tako vzvišeno zaprt.

—No da, seveda! Pater Matej, spoznal sem ga v Indiji, v Kočimu, v Goa,

saj se človek ne spominja več, Indija je tako velika; kakšen mladenič! Sijajna glava, jim pravim... Seveda, zdaj je že dobrih petnajst let tega... Prav gotovo prava čuda tam po Kitajski dela. Res, Kitajska se je morala že vsa spreobrniti. In menda so ga napravili za nadškofa, po posebni papeževi milosti celo za kardinala...

Ah, kako sijajno takšnole misijonarsko življenje. Saj si kot general sredi svojih vojščakov: olika, uvidevnost, drznost, duhovita ukana... zares, kako lepo je gledati, kadar ti cele dežele sprejemajo krščanstvo, pa si zraven ves prevzet v zavesti, da gre zasluga za vse to tebi, z božjo pomočjo seveda.

Da, tudi častiti gospod Krstitelj si je bil nekoč zaželel takšno življenje. A Bog je bil drugače odločil. Škoda. Kako vse rajši bi jezdaril po pekinških cestah, kot pa ubijal zdaj svoje dni tod po Rimu, kjer ti nikdar ne odkážejo posla, ki ti je po srcu. Vrsta nezgod ga je pač prisilila, da je zapustil Indijo in slednjič še Družbo samo, in zdaj, no, res ne more razumeti, čemu ga niso hoteli nazaj. Sicer pa je brezkoristno, morda se kar nekrščansko čuje, ampak so ljudje, ki so se rodili pod nesrečno zvezdo.

Kakšna škoda, res. On, ki je od otroških nog sanjaril, kako bo spreobračal nevernike, se mora zdaj potikati po Rimu, kjer pod milim nebom nimaš kaj početi. Ampak misijonarja se je čutil še vedno, blodečega misijonarja, četudi nihče več ni maral zanj. Sicer pa, koliko jih je morda v misijon-skih deželah, ki se tam ne znajdejo in hrepene proč. Ni vsakomur dana enaka mera gorečnosti, to se razume. In gospod Krstitelj je začel rotiti kanonika Riccija, naj mu pomore nazaj v misijone, pa, če ne pojde drugače, naj gre še on z njim. Saj je tako prijetno: potuješ, spoznavаш različne ljudi in dežele, v nekaj mesecih že se naučiš dva, tri jezike; prav nihče te tam ne sili v tisto enolično, dolgočasno ponavljanje ven in ven istih stvari, kot se to dogaja v tem našem starem in že preživelim evropskem svetu.

Tisti oče Matej, svet mož sicer, je, kar bodiva si odkrita, konec koncev vendarle velik lopov: in kar po levjem deležu je segel: skrivnostna Kitajska, povsem nov svet, tam je treba še vse

storiti, res, tam zajema življenje z veliko žlico in zadoščenje je tudi veliko.

Pri teje ugotovitvi se je častiti gospod Krstitelj domislil, da je poldne že mimo... Res, če gospod kanonik nima jo druge družbe, bi jih kar on pospremil k obedu; pa bi jim potem še bolj na drobno razjasnil vsa mogoča čuda misijonskega življenja. Da pozna gostilnico kot nalašč, mirno in spodobno kjer jima bodo za skromne denarje postregli z gosposkimi jedmi.

Gospod kanonik, ki je komaj še dihal ob tolikšni poplavi besedi, je seveda pristal; sedel je za mizo z njim in osupel ves poslušal. In bolj ko si je jed krepil s sladkim briškim vinom, bolj so se v domišljiji kopicile pred njim neznane dežele, vse zlate in v vijolični čar ode-te.

XVII. PEKING IN POVRATEK

Oče Matej Ricci in Lazzaro Cattaneo sta tedaj 7. septembra 1598 prišla v Peking.

Za gostim zelenjem predmestnih vrtov sta zagledala visoko, rumenkasto mestno obzidje, obkroženo vse z majcenimi, zobčastimi nadzidki in čez in čez posejano s slovesnimi stolpi s šiljastim ostrešjem. Na južni strani, od tam sta prihajala, je bilo ozidje dvojnato, vsakteri obeh zidov pa tako širok, da je dvanajst konjikov lahko vstric jezdilo po njem. Ob južnih vratih se je začelnjalo ozidje kraljevske palače, ki je obsegala celo mestno četr.

To je bil tedaj Peking, prestolica pravljlična kraljestva Katai, o katerem je pisal sloviti Marco Polo, Benečan, ki je dolga leta v vseh časteh tam preživel; tri stoletja so že tega; preneka-teri misijonarji so se potem napotili iskat to skrivnostno kraljestvo, kamor je prišel benečanski trgovec in kamor mora slednjič priti tudi Odrašenik. Prav sem sta zdaj po dolgih devetnajstih letih nič nekoristnega pričakovanja končno le prišla tudi tadva misijonarja, da bi Gospodu pripravila pot.

Dvorni evnuh pa, od katerega že od starih časov sem vse zavisil, ju je, čeprav mu nihče ni tega velel, že po nekaj dneh nagnal spet tja, od koder sta prišla, ker mu na vprašanje, če znata delati srebro, čisto po človeško nista dala povoljnega odgovora.

(Se bo nadaljevalo)

KAZALO „KATOLIŠKIH MISIJONOV“ — APRIL 1953

Los Capitanes de Baraga (—nj—)	222	Akcija 1953 — 3.000 dolarjev ..	260
Velik pomen misijonskega lista (prof. Lojze Gerzinič)	223	Letno zborovanje Argentinske misijonske podzveze	262
Pomembnost zdravstvenih ustanov v misijonih („Očetova beseda“ — Karel Wolbang CM)	226	Misijonsko delo v Torontu	263
Veliko slik, pa malo besed — s Formoze (L. L. C. M. — dr. Janez Janež)	236	Mladi misijonar	
Sudan se prebuja (Aladin)	240	Znamenje odrešenja	264
Naši frančiškanski misijonarji (p. Bazilij Valentin OFM)	245	Sveti Francšek Ksaverij	265
Misijonarji pišejo (Benamina Kar- dinar, Majcen Andrej, Jožef Geder SDB, Anica Miklavčič) ..	253	Med Kitajsko in Indijo	266
Po misijonskem svetu	257	V Lao Ting	267
Misijonsko zaledje		Častilce Alaha	268
Visoko misijonsko imenovanje našega rojaka	259	Rešitve ugank	269
		Barago na oltar!	
		Velik svetnik (Dr. Al. Odar) ..	270
		Po Baragovih potih (Janez Ko- pač CM)	274
		Krst pri Savici (Bine Šulinov) ...	276
		Samotno bije ura nekje (F. Monta- nari)	285

Slika na naslovni strani ovitka predstavlja g. Pavla Bernika, salezianca, v veseli družbi fantičev iz sirotišnice v Tirupatturju. — Slika na zadnji strani ovitka pa kaže uničeno notranjost pogorele bolnišnice v Osaki na Japonskem kjer delujejo tudi slovenske usmiljenke ..

CENJENIM NAROČNIKOM!

Zelo nam boste ustregli, če boste naročnino čim prej poravnali! Kje in koliko, to najdete na tem mestu vseh treh prejšnjih številki našega lista. — Kdor hitro da, dvakrat da!

Za Anglijo je naročnina znižana na 12 angleških šilingov!

Oni naročniki v Argentini, ki radi nerednosti pošte še niso prejeli prve številke letošnjega letnika, drugo in tretjo pa, naj nam blagovolijo sporočiti, da jim moremo postreči z novim izvedom, dokler so še na razpolago...!

Naročnike izven Argentine prosimo potrpljenja radi kasne dostave lista, ki jim ga sicer sedaj pošiljamo skoro mesec dni pred tekočim mesecem, pa v večino dežel navadna pošta, zlasti tiskovine, potrebuje skoro 2 meseca, preden pride na cilj... Skušali bomo poši-

ljati še preje, da boste n. pr. majsko številko, ki bo v Buenos Airesu izšla v sredi marca, prejeli vsaj sredi maja tudi v inozemstvu.

Ali kaj mislite na jubilejni dar „Katoliškimi misijonom“ — novi naročniki?! Prosimo lepo!

Morda pa bo nekaterim lažje pokloniti „Katoliškimi misijonom“ svojo dosmrtno naročnino?! Enkrat za vselej se plača za tako naročnino v Argentini 300 pesov, v Čileju 1.500 pesov, v USA in Kanadi 30 dolarjev, v Italiji 15.000 lir, v Avstriji 600 šilingov, v Angliji 10 funtov, v ostalih deželah 30 USA dolarjev. Vsah, ki plača dosmrtno naročnino, bo prejemal ves čas svojega življenja list „Katoliški misijoni“ in še vsako leto „Misijonsko nedeljo“. Prav za prav se spleča...! Izdajateljem lista bi pa tudi prav prišlo! Zato pa: prosimo!

„Katoliški misijoni“ so splošen misijonski mesečnik, glasilo papeških misijonskih družb, slovenskih misijonarjev in „Južnoameriške Baragove zveze“. Izdajajo ga slovenski lazaristi. Za izdajatelja, uredništvo in upravo: Lenček Ladislav CM. Naslov uredništva in uprave: Calle Cochabamba 1467, Buenos Aires, Argentina. — Tiska tiskarna Federico Grote, Montes de Oca 320, Bs. As. — S cerkvenim odobrenjem.

GRADIMO CERKEV

TRIDESET LET

Slovensko okno v svet

SVET KRISTUSU